

EVANGÉLIKUS Élet

Ételgyűjtő szekrények
gyülekezeteink
működtetésében

Tévéstúdió is lehet
templommá

Adventi
gondolkodó

Legyetek jók, ha tudtok!

Sztehlo Gábor nyomdokain határon innen és túl • 33. oldal

ADVENTI KÖNYVBEMUTATÓ

A Luther Kiadó mindenkit szeretettel hív

a ***Visszhang***
Imádságok, olvasmányok
című kötet bemutatójára.

Szabó Lajos szerkesztővel
Boda Zsuzsa beszélget.

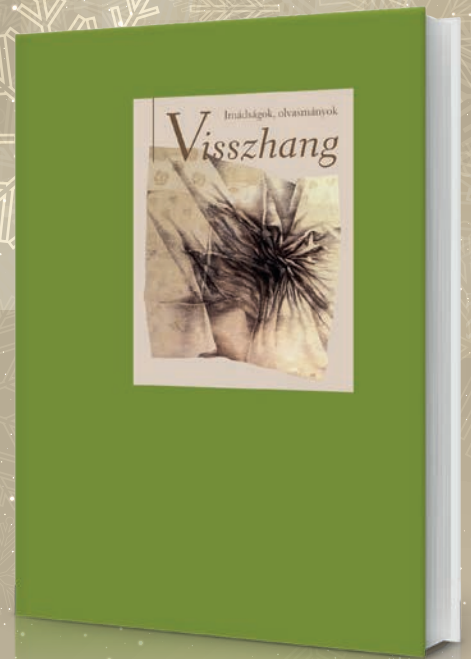
Áhítatot tart
Szabóné Mátrai Marianna.

Időpont:

december 8., vasárnap, 18 óra

Helyszín:

Csömör, evangélikus gyülekezeti ház

A bemutató ideje alatt a Luther Kiadó kiadványai kedvezménnyel vásárolhatók meg.

Adjunk és várjunk!

Kedves olvasónk az adventi lapszámunkat tartja kezében. Lelki tartalmú írásainkban – a szokásos igemagyarázatok mellett – szándékunk szerint a várakozás hasznosságáról, építő voltáról szólunk, ahogyan több más cikkünk is az advent időszakának lehetőségeire hívja fel a figyelmet.

Örömmel számolhatok be róla, hogy újraindul lapunk egykori, sokak által kedvelt rovata, az *Élő víz*. Gáncs Tamás kelenföldi igazgató lelkész viszi tovább saját hangvételben a rovat hajdani gazdájának, saját nagyapjának, Gáncs Aladárnak az örökségét.

A püspökkenyér ízletes ünnepi sütemény, ám ezúttal nem a keresztény hagyományú kalácsféleség receptjét kínáljuk, hanem egy immár nyolc éve futó televízió-műsor résztvevőivel találkozhatnak riportunkban. A *Püspökkenyér* adásaiban három beszélgetőtárs – Fabiny Tamás, egyházunk elnök-püspöke, Steinbach József dunántúli református püspök, illetve Kocsis Fülöp hajdúdorogi görögkatolikus érsek-metropolita – ül egy asztal köré, hogy megvitassák az egyházi és a közélet aktuális kérdéseit. Nemrégiben ünnepelhettek: elkészült a műsor századik adása.

Éltre kelő múzeumi tárgyairól mesélnek az Evangélikus Országos Múzeum munkatársai, Boróky Zsófia és Kondor Boglárka, az új múzeumpedagógiai program kidolgozó és népszerűsítői. Elsősorban az állandó kiállításához, de az időszaki – most éppen a

cipszerek történetét, a szepesi szász identitás családi emlékeit bemutató – tárlatokhoz is kínálnak különféle foglalkozásokat, templomtúrától a szabadulószerzőig, az óvodástól a középiskolás korosztályig.

„Ez a legszebb írás a tanítványságról, amelyet valaha olvastam” – írta Justin Welby canterburyi érsek Rowan Williams *Tanítványságról az úton* című kötetéről. Lapunkban Gáncs Péter nyugalmazott püspök írt róla ismertetést.

Szemerei János püspök *Égtájolója* egy érdekes finn példa nyomán arra világít rá, hogy bizony a szabadidőnk és a szakmai tudásunkat is felajánlhatjuk – igencsak hasznos, másokat segítő – adományként. Ha pedig adományozás, egy másik írásunkból megtudhatják, hogy az országban nem egy evangélikus gyülekezet működött már – nagy találmányokról is tanúságot téve – ételadomány-szekrényt. Bemutatjuk a Sztéhlo Gábor Gyermekek- és Ifjúságsegítő Alapítvány közreműködésével dolgozó lelkes önkéntes csapat tevékenységét is; az ő szolgálatuk ismét csak azt példázta, hogy porszívót éppen úgy lehet adományozni, mint időt vagy akár énektudást a gitár mellé – az a lényeg, hogy vegyük észre, mire van szüksége a rászorulónak.

Advent első vasárnapján nem kívánhatok mást, mint tartalmas várakozást és szívből jövő segíteni akarást mindannyiunknak.

■ KÉZDI BEÁTA

Dobozoló evangélikus gyülekezetek

2016 januárjának végén Szegeden élelmiszergyűjtő szekrényt szereltek az evangélikus templom kerítésére. Hamar megtelt, igen gyorsan ki is ürítették, majd újratöltötték. Az év végi

ünnepek közeledtével az újabb szekrények evangélikus lelkész ötletgazdái számolnak be a „dobozolással” kapcsolatos tennivalókról és tapasztalataikról.

21. oldal

Nem önjelölt prófétának kell lennünk

„Az egyházban minden szinten azok tudnak igazán jól munkálkodni, akik bátorítást kapnak társaiktól. Ezt magam is szeretném komolyan venni” – vallja a problémakeresés helyetti megoldáskereső Baranyay Csaba. Küldetés rovatunkban ezúttal a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület missziói lelkészét, kőszegi pástort kérdezzük.

40. oldal

Legyetek jók, ha tudtok!

Eddig már tizenhat erdélyi, egy kárpátaljai, egy felvidéki és három vajdasági intézményben segített Kemény Zsolt csapata a Sztéhlo Gábor Gyermekek- és Ifjúságsegítő Alapítvány közreműködésével. Önkéntes munkájuk az épületfelújítástól a mosógép-, könyv- és ruhaszállításon, a gitárral kísért közös énektanuláson át egészen a futballszakértelem bevetéséig terjed. Egy maréknai, de lelkes csapat és mustármagnyi hit: ez működteti szolgálatukat immár kilencedik éve. A fiatal közigazdást – akinek a segítségnyújtás életforma – fáradásuk gyümölcsseiről és arról kérdeztük, hogyan lehetnének többen.

33. oldal

LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Sziijártó-Tihanyi Annamária, a Semmelweis Egyetem gazdasági ügyintézője – Budapest-Pestszentimre. Férjemmel tizenöt éve házasodtunk össze Szombathelyen, az evangélikus templomban. Már akkor tudtam, hogy ha gyermekeink lesznek, akkor evangélikus hitben szeretném majd nevelni őket. Azt viszont nem tartottam fontosnak, hogy megszületésük után egyből megkereszteljem őket, szabadságot akartam nekik e téren adni. Az élet sokfelé sodort bennünket, végül Pestszentimrére kerültünk. Amikor az itteni iskolába beíratuk a gyermekeinket, megkérdezték, hogy milyen hitoktatást szeretnénk nekik. „Egyértelmű, hogy evangélikus legyen!” – válaszoltam. Horváth-Csitári Boglárka Flóra lelkész lett a lányom hitoktatója, így kerültünk a gyülekezet közelébe. Megkereszteltük a gyermekeinket, sőt én lettem a Luther-kápolna első felnőtt konfirmáltja. Mindig is tudtam, hogy létezik valami nagyobb rajtam kívül. Itt, a gyülekezetben találtam erre rá. Az evangélium örömhírt jelent. Ezt az örömhírt találtuk meg a pestszentimrei gyülekezetben. Itt befogadtak és támogatnak minket. Öröm itt lenni, otthon érzem magam! Egy nagy család részei vagyunk, egymást segítjük, összetartó közösséggé váltunk. A szabadidőmben, ahol tudok, segítek, akár a gyermekfoglalkozások alkalmával, akár a táboroztatás során vagy a családi alkalmainkon. Öröm felismerni, hogy gyermekeimnek kerestem lelki otthont – és találtam mindannyiunk számára.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Továbbra is képernyőn a Luther-rajzfilm

A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) országos lefedettségű közszolgálati csatornáján volt látható elsőként a Luther Márton életét feldolgozó tízrészes rajzfilmsorozat, azóta pedig a regionális televíziók jóvoltából is növekszik a nézettsége. A Helyi Televíziók Országos Egyesületének elnöke elmondta: már negyvenhat televízió vette fel programjába az egyházunk megbízásából Richly Zsolt rendezésében, Lackfi János forgatókönyve alapján készült produkciót.

„Ez azt jelenti, hogy potenciálisan 4,5 millió nézőt érhetünk el a sorozattal” – közölte Lovass Tibor, aki egyházunk sajtóbizottságának szintén elnöke.

A rajzfilmsorozat első öt epizódja ingyenesen is megtekinthető a Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos YouTube-csatornáján, a 6–10. részt tartalmazó folytatás pedig megvásárolható DVD-n a Luther Kiadó webboltjában (Bolt.lutherkiado.hu), illetve könyvesboltjában (Budapest VIII. ker., Üllői út 24.).

■ EvÉlet-infó

ORATIO
OECUMENICA

Mindenható Istenünk, szívünk ismerője, kérünk, hallgass meg minket, amikor az adventi csendben imádságban és könyörgésben hálaadással hozzuk eléd kéréseinket.

Kérünk, Urunk, karácsony küszöbén áldd meg ünnepi készülődésünket. Szabadíts meg minket mindattól, ami gátol abban, hogy Jézus Krisztus születésének örömhíre töltse be szívünket.

Köszönjük, hogy tart még a kegyelmi idő, és hogy a kegyelem idején meghallgatsz. Add, hogy minél többen felismerjék, van még idő hozzád térni, jó hozzád térni és veled lenni. Köszönjük, hogy keresed az elveszettet. Vond magadhoz azokat is, akik most még távol vannak tőled.

Kérünk, szabadíts meg életünk minden fogságából. A hitetlenség, reménytelenség, szeretetlenség sötétségéből vezess a Jézus Krisztusban fénylő igazi világosságra. Oldd le félelmeink, aggodalmaink bilincseit, hogy tudjunk teljes szívvel benned bízni, téged követni. Ne hagyd magukra az erőtlenekeket, csüggedőket, magányosokat. Bátorítsd őket igédre, hogy megélhessék azt a bizonyosságot, hogy nincsenek egyedül, te mindig közel vagy hozzájuk.

Irgalmadba ajánljuk megfáradt, fásult, emberi mélységeket megélt testvéreinket. Vigasztald és bátorítsd őket, mutass nekik kiutat. Enyhítsd a betegek, a szeretteikért aggódók, a gyászolók fájdalmát.

Tégy szabaddá minket annak az örömmel a megtapasztalására, melyet Jézus Krisztus emberré létele hoz életünkbe! Urunk, aki kezekben tartod életünk minden útját, kérünk, ne hagyd el egyszülött Fiaid jöveteleire vágyakozó népedet! Légy velünk, kísérelj minket ebben a világban, hogy a te utadat járjuk, és kegyelmedből mindnyájan eljuthassunk örök országodba, ahol teljessé teszed minden benned hívó és bízó szív örömet. Jézus Krisztusért kérünk, hallgass meg minket. Ámen.

Advent 1. vasárnapja – Ézs 49,8-10

A szabadulás napja

Francó Zeffirelli filmjében, amely Assisi Szent Ferenc életét dolgozza fel – *Napfivér, Holdnővér* –, van egy kiváló jelenetsor. A még feladatát, küldetését kereső Ferenc, akinek apja Assisi város gazdag posztókereskedője, betéved a házuk alatt található pincerendszerbe. Itt találkozik a föld alá kényszerített munkások nyomorával, rabszolgasorsával. Kezdeti döbbenetét felváltja a cselekvés: felviszi a napfényre a megnyomorított embereket, akik a fényözönben megtapasztalják a szabadság bódító erejét. Apja később dühödten mondja: csak egész nap ültek, és bámulták a napot. Eljött számukra a szabadulás napja.

E filmjelenet nagyon sokat mond el arról, amit mai igénk az egyházi esztendő küszöbén meg akar velünk értetni.

Kiharcolt szabadság. A tékozló fiú abban az illúzióban élt, mint annyian azóta is, hogy ki kell harcolnia apja ellenében a szabadságot. Életünk politikai, közösségi, egyéni dimenzióiban nagyon sokszor komoly jelentősége van annak, hogy ki tudjuk-e harcolni szabadságunk külső kereteit.

Csak hálásak lehetünk a történelem Urának, hogy most oly korban élünk, amelyben magadatott a vallásszabadság, amelyet sokak erőfeszítése hozott el, sokak imádsága erősített meg, sokak vitája határozta meg kereteit. Az Európai Unióról ma sokat vitatkoznak, több párhuzamos elképzelés verseng egymással, hogy meg tudjon felelni az új kihívásoknak. De azt gondolom, hogy épeszű politikus és európai polgár nem kérdőjelezi meg azt, hogy a világnak ma az EU egy olyan szöglete, ahol a szabadság eddig nem nagyon látott formája valósul meg. Hálásak lehetünk azért, hogy ezt, a történelem ritka és eddig kivételes pillanatát átélhetjük.

Emberi kapcsolataink sem képzelhetők el a kiharcolt szabadság nélkül. A gyermek, a kamasz, az ifjú azért küzd, hogy minél nagyobb szabadságban tudja megvalósítani elképzeléseit. A férfi és a nő azért feszül egymásnak, vagy szövetkezik egymással, hogy megteremtse szabadságának kereteit.

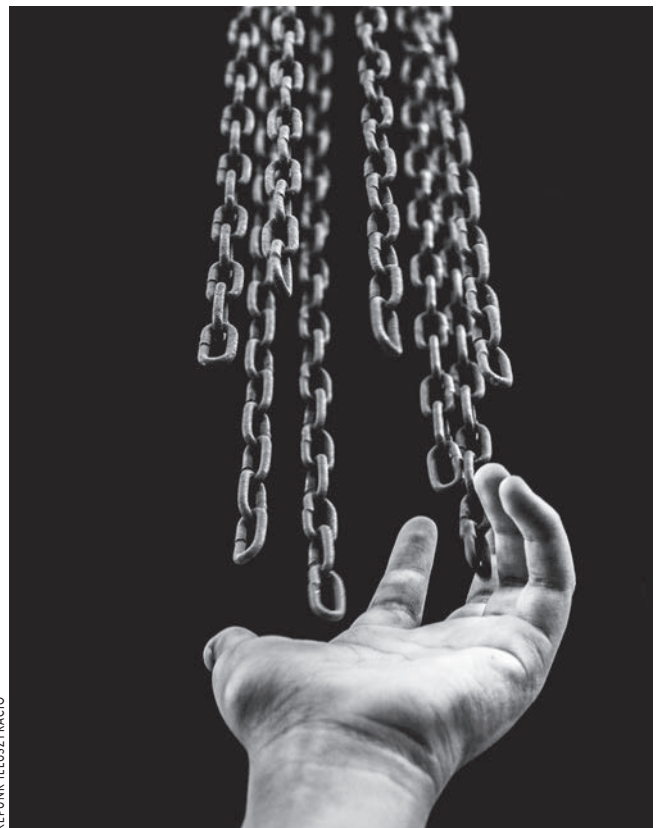
Ugyanakkor azt is világosan látnunk kell, hogy a bibliai gondolkodásmód számára a szabadság ennél többet jelent.

Megtartott szabadság. Erich Fromm a *Menekülés a szabadság elől* című művének előszavában így fogalmaz: „A szabadság terhe elöl az ember vagy új függőségekbe és alávetettségbe menekül, vagy eljut az individualitásra és egyediségre építő pozitív szabadság megvalósításához. A *Menekülés a szabadság elől* azonban azt mutatja be, hogy a modern ember még mindig szorong, és minduntalan arra csábítják, hogy a legkülönfélébb diktátorok javára lemondjon szabadságáról, vagy hogy egy nagy gépezet alkatrészévé válva veszítse el szabadságát, s egy jól táplált, jól öltözött, ám szabadságától megfosztott robot váljon belőle.”

Fromm igazsága elég nyilvánvaló és fontos feladatot ad mindannyiunknak, ugyanakkor azt is világosan láthatjuk, hogy a bibliai gondolkodásmód számára a szabadság ennél többet jelent.

Ajándékba kapott szabadság. Miként a Zeffirelli-film szereplői, az ószövetségi kor emberei is azt élik át a történelmi eseményekben, hogy eljött a szabadulás napja, amelyet embereken keresztül, azok „felhasználásával” maga az Örökkévaló hozott el. A babiloni szolgaságot váratlanul felváltja a hazaérkezés öröme és terhe.

Az üdvösség történetén keresztül Isten arra nevelte vándorló népét, hogy megtanuljon élni az ajándékba kapott szabadsággal. Ez a Jézusban megérkezett valódi, belső szabadságban

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

teljesedik ki, amelyet nem tudunk sem kiharcolni, sem megvédeni, csak elfogadni. Ebből az ajándékba kapott szabadságból nőhet ki a szabadság külső kerete, annak megőrzése, ez óvhat meg minket a Fromm által felvázolt kísértéstől is, hogy robotokká váljunk.

A Megváltó születését ünnepeelve hozzánk is elérkezhet az ajándékba kapott szabadság öröme.

■ LABORCZI GÉZA

Imádkozzunk! Köszönjük neked, mennyei Atyánk, hogy megajándékozol minket a megváltottak szabadságával. Add, el ne felejtszünk arról, hogy ez minden szabadság forrása, amit csak ajándékként fogadhatunk el tőled. Add, hogy ezt az ajándékodat megbecsüljük, megvédjük, megőrizzük, és vele „megfertőzzük” a környezetünket. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (december 1.) *A békeesség Istene pedig [...] tegyen készségeggé titeket minden jóra, akarátának teljesítésére, és munkálja bennünk azt, ami kedves öelőtte Jézus Krisztus által.* Zsid 13,20–21 (Jer 10,7; Mt 21,1–11; Róm 13,8–12; Zsolt 117) Nehéz összeegyeztetni a békeességet az akarattal. Megtanultuk, hogy sokáig nem érdemes kockáztatni békés szóval. Megszoktuk, hogy e világ fegyvertárával dolgozzunk, ahol elbocsátással és végkielégítéssel oldanak meg visszas helyzeteket. Mi is így teszünk – inkább békén hagyunk, odébbállunk, magunkban füstölünk csak, és a másik háta mögött szólunk. Isten azonban nem ilyen békeességet ad, hanem úgy munkálkodik, ahogy Zakariásnál olvassuk: „Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel!” (Zak 4,6) Mert ő készségeggé tud tenni, mintegy át tud hangolni bennünket. S tudjuk, a hangolást mindig az végzi, akinek a kezében van a hangszer. Tegyük le bátran életünket Urunk kezébe!

Hétfő (december 2.) *A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet.* 1Jn 4,18a (Józs 8,1a; 1Pt 1,[8–9]10–13; Ézs 42,1–9) Egyedül a szeretet nem fél. Minden más viszonyulásunkban ott van a félelem. Az irigy ember attól fél, hogy elveszít valamit. A féltékeny félelme az, hogy nem olyan jó, mint a másik. A haragvó attól fél, hogy valami megsérti a világát. A jövőtől való aggodásunk is legretettebb félelmeinkből táplálkozik. Egyetlenegy esetben szabadulunk meg a félelemtől: ha úgy vagyunk ebben a világban, ahogyan ő van (1Jn 4,17). Mert Isten szeretetéből merítve nem kell félnünk semmitől és senkitől.

Kedd (december 3.) *Mert aki kér, mind kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek megnyitják.* Mt 7,8 (2Krn 14,10b; Zsid 10,32–39; Ézs 43,1–7) Kérni, keresni, zörgetni! Érezhető itt valami fokozás. Ha valakinek csak elkérem a telefonszámát vagy a címét, az még csak az érdeklődés első lépcsőfoka. Ha azután keresem is, ez már több. De még több, ha már ott állok az ajtja előtt, és kopogtatok hozzá. Sokan kérnek, mindig csak kérnek. Kevesebben vannak, akik komolyan keresnek is, és még kevesebben azok, akik kopogtatnak, zörgetnek mindaddig, amíg meg nem nyílnak a kapuk. Az imádság hatalmas erőforrás. Jézus arra biztat, hogy éljünk vele.

Szerda (december 4.) *Az egyháznak tehát egész Júdeában, Galileában és Samáriában békeessége volt: eközben épült, az Úr félelmében járt, és a Szentlélek segítségével egyre gyarapodott.* ApCsel 9,31 (2Kir 19,34; Kol 1,9–14; Ézs 43,8–13) „Az összhang visszhangja az Összhangnak” – tanít bennünket a szójáték arra az alapigazságra, hogy amikor rendben vannak dolgaink, az nem

más, mint az Isten kegyelme. Mert épülés, növekedés és gyarapodás nem képzelhető el másként, mint az Istentől kapott békeességből fakadóan. Ma is akkor van összhang az egyházban, ha az isteni Összhangot tudjuk sugározni. Csak így lehet épülés és gyarapodás a Szentlélek segítségével.

Csütörtök (december 5.) *És amikor elvonult az Úr, nagy és erős szél szaggatta a hegyeket, és tördelte a sziklákat az Úr előtt; de az Úr nem volt ott a szélben. A szél után földrengés következett; de az Úr nem volt ott a földrengésben. A földrengés után tűz támadt; de az Úr nem volt ott a tűzben. A tűz után halk és szelíd hang hallatszott.* 1Kir 19,11b–12 (Jn 4,24; 1Thessz 5,[1–3]4–8; Ézs 43,14–21) Illés attól a kívánságától, hogy meghaljon, végül eljut az élni akaráshoz. Ott, a pusztában azt mondja: „Elég...!” – mert nincs ereje továbbmenni, Isten mégis szólítja őt, és megmutatja jelenlétét. Talán a mi Isten-élményeink is hasonlóak Illéséhez, még ha máshogyan képzeljük is el Isten megjelenését. A mi számunkra is valóság lehet a költő vallomása: „Mikor a lelkem roskadozva vittem, / Csöndesen és váratlanul / Átölelt az Isten.”

Péntek (december 6.) *Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál.* Róm 8,28 (Zsolt 68,20; Ez 37,24–28; Ézs 43,22–28) Ilyet csak az tud mondani, aki megtapasztalta, hogy mi a gyötrelme, a szenvedés, a lázadás, a bukás. Pál azért olyan biztos mindebben, mert jól tudja végső meghatározottságát: hogy Isten az, aki megismerte, kiválasztotta, elhívta, megigazította és meg is dicsőítette. Ha ez az alap, akkor nincs az a hatalom, amely véglegesen meg tudná semmisíteni az Istenbe vetett hitet. Akik Istent szeretik – akik bíznak benne –, azoknak minden javukra szolgál. Egyszerűen azért, mert bármi történik is, a próbák, a válságok sem távolítanak el Istentől, hanem még inkább sodornak felé.

Szombat (december 7.) *Ez pedig az az üzenet, amelyet tőle hallottunk, és hirdetünk nektek, hogy az Isten világosság, és nincs benne semmi sötétség.* 1Jn 1,5 (Zsolt 43,3; Hab 2,1–4; Ézs 44,1–8) Isten világosság. Nem egyszerűen egy isteni tulajdonságot jelent ez, hanem azt vallja meg ezzel az apostol, hogy Jézusban így mutatkozott meg Isten. Világosságként. Azért nincs benne semmi sötétség, mert Isten világossága árnyék nélküli világosság. Nekünk ezt nehezen sikerül elfogadnunk, mert mi megtanultuk, hogy itt a földön mindennek van árnyoldala. Isten az egyedüli a világban, akinek nincs. Aki maga a fény, a világosság, aki csupa jószág és szeretet.

■ BARANYAY CSABA

EVANGÉLIKUS Élet FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

A hónap igéje

Gyakran találkozunk a Bibliában is a sötétség képével. Még a Szentírást ritkán olvasó ember is hamar rájön, hogy ezeket a képeket nem az elsődleges jelentésük szerint kell érteni: a bibliai leírások mindig az emberi élet valamilyen reménytelen helyzetéről szólnak. Különleges élethelyzetekről, mint a csalódás, betegség, anyagi csőd, magány, gyász és hasonló, amelyek a kilátástalanság, kiszolgáltatottság, tehetetlenség miatt válnak sötétséggé. Az az érzés kíséri ezeket, hogy saját magunk erejéből nem lehet kikapaszkodni belőlük, és elnyeljük azt a kis fényugarat is, amelyet reménységnek nevezünk.

Reménységen – a Biblia szerint – a jövőbe vetett hitet értjük. Aki reménykedik, az a jövőben várja helyzetének a megoldását, sorsának jobbra fordulását. Sok ilyen reménykedő emberről ír a Biblia. De olyanokat is látunk a Szentírásban, akiknek nincs reménységük, vagyis semmit nem várnak a jövőtől. Az ilyen embereknek halott a reménységük, elveszett a hitük.

Még egy harmadik típusról is olvassunk, akikről azt mondja a Biblia, hogy élő reménységük van. Ők azok, akik nem valamit, hanem valakit várnak. Várnak egy élő személyre, akinek a szeretetéről, segítségéről meg vannak győződve, aki előtt nincs lehetetlen, aki uralkodik a mélység és a sötétség felett, akit Isten megígért az embernek, aki a Megváltó, a Szabadító, akit Jézus Krisztusnak hívnak. Az élő reménységű emberek várakozása az advent.

A Biblia egyik fontos és vigasztaló üzenete az ember számára, hogy az élet mélységei és sötétségei különleges alkalmak, mert Isten ezekben a sötét élethelyzetekben közel van hozzánk, és kijelenti magát. Sok erre utaló beszámolót találunk a Szentírásban.

Ott van például a haldokló, öreg Jákób, aki hosszú életének sok mélységében megtapasztalta Isten segítségét és áldását, ezért ő is úgy áldja meg gyermekét, Józsefet, hogy azt mondja: áldja meg őt Isten a mélység áldásával (1Móz 49,25). Mit szólnánk mi egy ilyen áldáshoz? József bizonyosan sokszor emlékezett erre az áldásra, hiszen az ő élete tele volt mélységekkel, a szó szoros és átvitt

értelmében is. A kút mélységébe vetették őt testvérei, aztán eladták, és megtapasztalta a rabszolgaság mélységét, majd a börtön sötétségébe jutott. Ezekben tanulta meg, hogy az Úr vele van, és áldásra tudja fordítani minden nyomorúságát.

Dávid király, aki az üldözöttségnek, majd a saját kívánságának és bűnének sötétségétől szenvedett, csodálatos zsoltáraiban énekelte meg Isten szabadító szeretetét. Jeremiás próféta is a meg nem értés és az életveszélyes üldöztetés mélységében végezte szolgálatát, lelkét is beborította a sötétség, és megátkozta születésének napját is. Isten mégis újra és újra felemelte őt, szájába adta az ígét, és nem hagyta el.

Sokkal több történetet is idehozhatnánk a Bibliából, de ennyi is elég, hogy megértjük: Isten ott van a sötétségben, és ezek az ő különleges alkalmai, hogy megtapasztaljuk őt. A sötét élethelyzetek nagy áldásokat hordoznak magukban. A hívő keresztény embernek ezért lehet élő reménysége. Ezért mondhatja az adventi zsolttár szavaival: „Lelkem várja az Urat, jobban, mint az örök a reggelt...” (Zsolt 130,6) Nem kell a mélységekben és a sötétség óráiban kétségbeesnünk, hiszen érdemes hatalmas Urunkra várnunk. Van-e hitünk, van-e élő reménységünk?

Sokan jutottak úgy Jézus Krisztusba vetett élő hitre, hogy életük mély és sötét helyzetében Jézus kijelentette magát

Aki sötétségben jár, és nem ragyog rá fény, bizzon az Úr nevében, és támaszkodjon Istenére!

(Ézs 50,10b)

Aztán abban az időben és történelmi helyzetben, amikor Isten népe a legnagyobb mélységben és sötétségben szenvedett, a betlehemi mezőn is a legnagyobb volt az egyszerű népet képviselő pásztorok körül a fizikai, a gazdasági és a lelki sötétség, akkor ragyogott fel Isten dicsőségének a fénye, és megszületett Jézus, a Megváltó, a világ világossága. De előttünk vannak a tanítványok is, akik egy sötét éjszakán a viharos Genézaret-tó mélysége fölött hanykolódtak kis csónakjukkal, és a megsemmisülés fenyegette őket. Akkor, az éjszaka legsötétebb órájában a viharos tenger hullámain jött hozzájuk Jézus, és lecsendesítette a tengert.

És még egy: ugyanezek a tanítványok Jézus keresztre feszítése után a Mesterük halála miatti gyászban, lelki sötétségben, félelemtől rettegve, bezárkózva ültek csüggedten egy szobában, amikor világosság lett, és egyszerre ott állt előttük a feltámadott Úr.

számukra, és később arról tehettek tanúbizonyságot, hogy áldásukra vált a nagy nyomorúság, mert megismerhették Jézust. Történnel velünk is események, amelyek nyomán ránk telepedik a sötétség. De talán az a legfélelmetesebb, amikor azt kell felismernünk, hogy magunkban, a saját lelkünkben, gondolatainkban és cselekedeteinkben uralkodott el a sötétség.

Jézus Krisztus ma is a világ világossága. Ezért fogadjuk meg egy ének tanácsát, amely így biztat minket:

*Súlyos napokban csak Jézusra nézz,
Mondd el Neki bátran, ami nehéz!
Mondd meg, hogy rábízol mindent híven,
„Hisz te az enyém vagy”, szól szelíden.*

*Tekints Jézusra, Ő segíteni kész!
Emberre, magadra soha ne nézz!
Jézusra tekintve fel szüntelen,
Szelíden így szól Ő: „Számolj velem!”*

■ BALICZA IVÁN

Felelősség, aktivitás, önazonosság

Felügyelők országos konferenciája

A hagyományoknak megfelelően Révfülöpön gyűltek össze november 8. és 10. között a különböző egyházkerületi szinteken felügyelői tisztséget betöltők. Az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban tartott országos konferencia idén a Felelősség-öntevekenység-önazonosság – Mit is jelent ma az „egyetemes papság”? címet viselte.

Péntek este Szemerei János áhítatával vette kezdetét a konferencia. A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke Ef 4,1–7 versei alapján hangsúlyozta: „El kell szenvednünk egymást szeretettel”, és fel kell fedeznünk azokat is, akik a gyülekezet holdudvarában vannak.

Pröhle Gergely országos felügyelő egyházunk és a keresztény közösség

korlat... című előadásában Hafenschér Károly elmondta: a reformáció „akadálymentesítést” hajtott végre Isten felé. De erőteljesebben felelőssé is tett egymásért, azaz felebarátunk hitéért, életéért, Istenhez jutásáért – hangsúlyozta egyházunk zsinatának lelkes elnöke, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológiai Tanszékének vezetője

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

helyzetéről, valamint a magyar közéletről beszélt, ismertette a kormány és a Magyarországi Evangélikus Egyház között kötendő szerződés jelenlegi állását is.

A továbbiakban *Mennyiben jellemezte egyházunkat a felelősség és öntevekenység harminc-harmincöt évvel ezelőtt?* címmel Fabiny Tamás elnök-püspök és Győri András Timótheus operatőr filmösszeállítását tekinthették meg az egybegyűltek a Lutheránus Világszövetség 1984-es budapesti világgűléséről és a budapesti faszori gimnázium 1989-es újraindulásáról.

A szombat Fabiny Tamás áhítatával indult. Az elnök-püspök 1Jn 4,11 és 18–20 versei alapján szólt arról, hogy a ma emberének mindennapjait a másik embertől és az önmagától való félelem határozza meg. A félelemmel szemben a szeretetet állította a középpontba: Isten szeretete ma is érzékelhető, hiszen ő nemcsak a múltban szeretett, hanem ma is szeret.

Papok egymás számára? – Az egyetemes papság elve – legyen inkább gya-

Mészáros Tamás nyugati (dunántúli) egyházkerületi felügyelő témája a gyülekezetben való személyes felelősségvállalás volt. Helyesen kell szólnunk és cselekednünk a megfelelő helyzetben. Sőt azt kell cselekednünk, amit szólnunk – emelte ki az előadó.

Font Sándor, a Déli Egyházkerület felügyelője *Gyülekezeti tisztségviselők a helyi közéletben* címmel fejtette ki gondolatait. Mint elmondta, nem ért egyet azzal, ha egy lelkész akár a helyi önkormányzatban, akár az országos politikában szerepet vállal, mert ha egy kérdésben konfliktus alakul ki, akkor ezt behozhatja a gyülekezet életébe, és ez nem szolgálja Krisztus ügyét. Ezzel szemben véleménye szerint egyházi tisztségviselő (presbiter, felügyelő) vállalhat közéleti szerepet, mert azt egyháza javára is teheti, anélkül hogy egyházi szerepe túlságosan előtérbe kerülne.

A gyülekezeti önállóság és a hálózatos egyház témájáról szólt Fábri György, az

Északi Egyházkerület felügyelője. Biblikus példákat hozott arra, hogy az adakozás, a pénz kérdése a gyülekezet fenntartása szempontjából rendkívül fontos. A résztvevők megtudhatták, hogy éves szinten a gyülekezeti tagok harminc százaléka adhat és tizenkétezer forint közötti összeget gyülekezetének, húsz százalék tizenkétezer és tizennyolcezer, tizenhét százalék tizennyolcezer és harmincezer forintnyi összeget szán a saját egyházi közösségének, és csupán tizenegy százalék fizet be harmincezer forintnál többet. Gyülekezeteinknek közel fele így nem tud önfenntartó lenni. Ha azonban a keresők a fizetésük 1,74 százalékát, a nyugdíjasok a nyugdíjuk 1,4 százalékát, a tanulók pedig zsebpénzük 0,83 százalékát felajánlanák, ez a helyzet javulna.

Ezután a Luther Kiadó tevékenységeivel ismerkedhettek a felügyelők; az előadásokat Antal Bálint igazgató, Kézdi Beáta, az *Evangélikus Élet* magazin megbízott felelős szerkesztője, valamint Boda Zsuzsa, a kiadó szerkesztője tartotta. A kiadó termékei (ideértve lapunkat is) az evangélikus identitás erősítésének jó eszközei lehetnek – hangzott el –, de ehhez szükség van arra, hogy minél szélesebb körhöz jussanak el a valóban értékes tartalmak, így megkerülhetetlen a reklámozásuknak, illetve a hatékony terjesztésüknek a kérdése.

Kondor Péter püspök az ezt követő áhítatában Róm 12,9–18 versei alapján nem általában a szeretetről, hanem a krisztusi szeretet csodájáról szólt.

Jézus az élet kenyere – teológia és pékesség az úrvacsora éve előtt című előadásában Horváth-Bolla Zsuzsanna teológus, újságíró, az *Evangélikus.hu* főszerkesztője elmondta, hogy miként vált mindennapi életének részévé a házi kenyérsütés, hogyan kezdett el a kenyér *lelkiségével* foglalkozni. A nap ezután az általa sütött kenyerek kóstolásával zárult.

Másnap, ítélet vasárnapján Hafenschér Károly vezetésével úrvacsorás istentisztelettel, illetőleg – az úrvacsorai közösség után – Pröhle Gergely országos felügyelő zárógondolataival ért véget a konferencia.

■ – HBZS –

Forrás: *Evangélikus.hu*

Márton-napi ünnepség Luther születésnapján

A Márton-nap hagyománya a 4. században élt, Savariában, azaz Szombathely római kori elődjében született Szent Márton honfoglalás előtt kialakult kultuszában gyökerezik, és emlékezetét évszázadokon át a római katolikus egyház ápolta. Ám újabban a Magyarországi Evangélikus Egyház is megkülönböztetett figyelmet szentel a téli évnegyed kezdődátumának. Igaz, a november 11-i Márton-napon mi, protestánsok elsősorban egy másik „katolikusról”, a reformáció elindítójaként számontartott Ágoston-*rendi szerzetesről* emlékezünk meg. Az egyházunk által immár negyedik alkalommal megszervezett központi ünnepség idén azonban november 10-én, az 1483-ban született Luther Márton neve napjának „elődélutánján” tartatott meg, azaz a reformátor születésnapján. Helyszíne a budapest-fasori evangélikus templom volt, ahol – egyebek mellett – átnyújtották az idei Prónay Sándor- és Ordass Lajos-díjat.

A hangsúlyosabb evangélikus szerepvállalás célja a Márton-nap – amely a reformáció október 31-i emléknappal záruló hónapja és az advent kezdete közé ékeződik – megünneplésében nyilvánvalóan nem az volt, hogy valamiféle Luther-kultusz megteremtésével „konkuráljunk” a rászorulókat segítő Szent Márton püspök emlékezetével. A még a római időkre visszanyúló jeles nap ugyanakkor épp profán jellege miatt engedi meg, hogy lutheránus egyházunk a reformátor névnapjának apropóján kicsit önmagára is ünneplősen tekintsen – Úristen előtt háláadással. Idén kiváltképpen is volt ok ünnepi megemlékezésre, hiszen az 1952-ben „pártállamosított” budapesti fasori evangélikus gimnázium 1989-ben

került vissza egyházunk fenntartásába, az elvett felekezeti oktatási intézmények közül elsőként.

A harminc évvel ezelőtti újraindítás történelmi eseménye indokolta azt is, hogy idén – a benne zajló felújítási munkálatok ellenére – a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium épületével érintkező templom legyen a helyszíne az eddig a Deák téri evangélikus hajlékban tartott Márton-napi rendezvénynek.

Győri András Timótheus operatőr jóvoltából lényegében a vasárnap délutáni ünnepség minden mozzanata visszanezhető egyházunk központi portálján (*Evangelikus.hu*), beleértve azt az archív filmösszeállítást, amelyet Győri András Timótheus és Fabiny Tamás elnök-püs-

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

pök közösen szerkesztett. A továbbiakban mindazonáltal írásban is összefoglaljuk röviden a mintegy két és fél órás alkalom történéseit.

Házigazdaként Magyarokati Gyuláné Tóth Katalin fasori másodlelkész köszöntötte a templomot zsúfolásig megtöltő gyülekezetet, majd Fejérvári Andrea hegedűművész, Fejérvári János brácsaművész és szintén vonós hangszeren játszó fiúk, a Fasorban tanuló Fejérvári Hunor idézte meg néhány tétel erejéig Jean-Baptiste de Lully és Georg Friedrich Händel muzsikáját.

A fasori gimnázium harminc évvel ezelőtti újraindítása a magyar oktatáspolitikai történetében is mérföldkönek számít, hiszen „ezzel vette kezdetét a szabadabb váló országban az egyházi oktatási rendszer újraépítése” – hangsúlyozta köszöntőjében Maruzsa Zoltán. A köznevelésért felelős államtitkár elmondta, hogy napjainkban már a gimnáziumok huszonhat százaléka egyházi fenntartású.

A Ceglédi Evangélikus Egyházközség lelkészének személyében egykori fasori diák volt a Márton-napi ünnepség igehirdetője. Szlaukó-Bobál Orsolya a fogságból szabadult zsidók zarándokénekének nevezett 126. zsoltár alapján vont párhuzamot Babilon és a fasori iskola harminchét évnyi „fogságának” realitása között, rámutatva a legmerészebb álmokat is beteljesíteni képes Úrra, Krisztusra. ▶

Gyülekezeti ének után következett annak az archív filmösszeállításnak a levetítése, amely tágabb kontextusban tekinti át a Városligeti fasorba 1904-ben költözött csakhamar nemzetközi hírnévre szert tett evangélikus gimnázium elvesztésének és visszaszerzésének körülményeit.

Az újraindulás emlékeit kerekasztal-beszélgetésen idézte fel az első fasori tantesület két tagja, Gadóné Kézdy Edit – aki ma a Deák Téri Evangélikus Gimnázium igazgatója – és Zászkaliczky Péter, valamint fasori öregdiákként dr. Schneller Domonkos, Budapest és a fővárosi agglomeráció fejlesztésének végrehajtásáért felelős helyettes államtitkár. A moderátor, Nagy Szabolcs végzős teológushallgató megszólította Roszík Gábor evangélikus lelkészt is, aki első szabadon választott országgyűlési képviselőként írta be a nevét „a rendszer-váltás történelemlékönyvébe”.

A Magyarországi Evangélikus Egyház – héttagú kuratórium döntése alapján – évente egy alkalommal adományozza egy-egy arra érdemesített személynek a Prónay Sándor néhai egyetemes felügyelőről, illetve az Ordass Lajos néhai püspökről elnevezett díjat. Az egyházunk országos presbitériuma által alapított Prónay Sándor-díjat azok a világi személyek kaphatják, akik kimagasló szellemi vagy anyagi támogatással állnak a Magyarországi Evangélikus Egyház mellett, míg az Ordass Lajos-díj annak a felszentelt – aktív vagy nyugalomba vonult –, feddhetetlen életű magyar vagy külföldi lelkésznek adható, aki kiemelkedően sokat tett a magyar evangélikusságért. A Prónay Sándor-díjjal idén kitüntetett dr. Bence Gábor kántor-karnagyot, egyházunk kántorképző intézetének vezetőjét Pröhle Gergely országos felügyelő, az Ordass Lajos-díjjal kitüntetett Zászkaliczky Péter nyugalmazott lelkész Fabiny Tamás elnök-püspök méltatta.

A két laudáció, illetőleg a díjazottak megszólalásai között a Bence Gábor alapította Fővárosi Protestáns Kántorátus szolgált zsoltafeldolgozással, Pap Kinga Marjatta vezényletével. Evangélikus himnuszunk, az 536 éve született Luther Márton által jegyzett, „Erős vár a mi Istenünk...” kezdetű zsoltafrázis viszont már az újjászületésének harmincadik évfordulóját ünneplő Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermében csendült fel. Ott Hajdó Ákos igazgató nyitotta meg azt az állófogadást, amelyre a Márton-napi templomi ünnepség minden résztvevője meghívást kapott.

■ T. PINTÉR KÁROLY

Részletek a Prónay Sándor-díj átadásakor elhangzott laudációból

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma a Prónay Sándor-díjat a kuratórium javaslata alapján ez évben Bence Gábor egyházzenésznek, középiskolai tanárnak adományozta. A kitüntetettet Pröhle Gergely országos felügyelő méltatta.

„...térjünk át az istentisztelet legfontosabb elemére, az énekekre. Istennek ez az ajándéka nem maradhat sutba dobva akkor, amikor éppen az ő kinyilatkoztatására akarunk felelni, vagy megbízásából az ő szavait tolmácsoljuk.”

Talán furcsa, hogy egy 1962-ben született meglehetősen fiatal ember, köztisztviselőként álló muzsikusként és tanárként az édesapjától vett idézettel kezdem. [...] Hogy Isten ajándéka nem maradt „sutba dobva” a kelenföldi parókián, ezt tudták mindazok, akik az egyébként is nagy műveltségű lelkészt, Bencze Imrét hallották szűk körben lelkesen vonósnégyeseket játszani és a zenéről beszélni. És nem maradt sutba dobva a nagy ajándék a templomban sem, hiszen Sulyok Imre kántori és zeneszerzői szolgálata és legalább ennyire kedves és elegáns személyisége alakította a gyülekezet zenei világát.

Az 1962-ben született Gábor a zenei gimnáziumban már a klasszikus zenei pályára került, ugyanakkor a nagyon is élénk kelenföldi ifjúság könnyűzenei ízlésének alakításában is részt vett. Ha az „Ajtódnál valaki megáll...” vagy a „Mélyből hozzád száll szavam...” kezdetű dalokat akkoriban valaki Bence Gábor hangszerelésében vagy zongorakíséretével hallotta, mi több: énekelhette, megérezte valamit az amerikai gospelénekkarok hitteli teli katarziséból – még ha az adott énekek akár csak három-négy akkordból álltak is.

Ezt azért is írom, mert Bence Gáborról manapság az tartják sokan, hogy egyértelműen a klasszikus koráirodalom alkalmazása mellett tör lándzsát – a könnyűzenei liturgiák rovására. Akárhogy is van ez most, még mielőtt bárki is (kar-

Részletek az Ordass Lajos-díj átadásakor elhangzott laudációból

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma az Ordass Lajos-díjat a kuratórium javaslata alapján ez évben Zászkaliczky Péter nyugalmazott lelképásztornak adományozta. A kitüntetettet Fabiny Tamás elnök-püspök méltatta.

Zászkaliczky Péter 1937. április 12-én született Budapesten lelkészcsalád gyermekeként. Felmenői között szép számmal vannak tanítók és lelkészek. Édesapja főtí lelkész és – Ordass Lajos mellett – püspökhelyettes volt. Anyai nagyapja, Blaskovits Oszkár lévita kántortanító volt Nagytarcsán, az ő szolgálati idején épült fel az ottani evangélikus templom.

Érettségije után Zászkaliczky Péter a budapesti Evangélikus Teológiai Akadémián tanult. Itt érte őt és ugyancsak teológushallgató bátyját, Pált az 1956-os forradalom. [...] A forradalom napjaiban társaival együtt evangélikus ifjúsági egyesület megalapítását szorgalmazta a Deák téri gyülekezeti teremben.

Teológiai tanulmányai végeztével Káldy Zoltán püspök 1960. június 19-én

avatta lelkészé Budapesten, a Deák téri templomban. 1963-ban kötött házasságot Benkő Ágnessel, két gyermekük született.

Kecskeméti, soltvadkerti és békéscsabai segédlelkései időszakot követően Bicske és Csabdi gyülekezeteibe került, majd ez hamarosan kiegészült csákvári szolgálattal is. Ezután a bakonycsenyői gyülekezet hívta meg lelkészének. Itt több mint egy évtizeden át szolgált; a hűségese gyülekezetépítés mellett sokat fáradozott az ifjúsági munka egyházmegyei szintű megszervezésén is. Időközben az Állami Egyházügyi Hivataltól olyan fenyegetést kapott, hogy ha nem igazodik a pártállam egyházpolitikájához, akkor elmehezt kapni. Ezért a rá jellemző szelíd lázadással lelkései munkája mellett elvégezte a ker-
tészeti egyetemet.

Dr. Bence Gábor

mesteri) pálcát törte felette emiatt, a történeti hűség és az akkori politikai körülményekre való emlékeztetés végett se feledkezzünk meg arról, hogy Bence Gábor volt az, aki az első – ha tetszik – szamizdat ifjúsági énekfüzetet kottázta, akkordozta, szerkesztette, és juttatta ki Németországba a kelenföldi ifjúságból idegenbe szakadt Bereznayékhoz, hogy aztán sokszorosítva ők csempésszék a füzeteket vissza Magyarországra. [...]

A mai alkalomra szóló meghívón látható 1989-es fényképen a fásori gimnázium színpadán álló fiatal énektanár ekkor már elvégezte a Zeneakadémiát, megjárta Finnországot, ami pályája során később is mindig felüdülést, új lendületet adott neki.

És most hadd idézzem Kézdy Editnek, a Deák téri gimnázium igazgatójának és Gáncs Tamás kelenföldi igazgató lelkésznek a közös levelét, amelyben Prónaydíjra terjesztik fel Bence Gábort.

„Középiskolai munkája során játékoságával, zeneszerzetével, jókedvével elbűvölte a gimnazistákat. Rengeteg gyereknek közvetítette a komolyzene értékeit, akik nélküle soha nem kerültek volna kapcsolatba a zenei kultúrával. Osztályfőnökként a diákok személyes megismerése, megerősítése és a közös élményeken át történő nevelés volt az erőssége. Ének- és zenekarait megtartó közösségekké nevelte. Külföldi és hazai turnékra vitte őket. Iskolai zenekara számára évről évre új darabokat komponált és hangszerelt, hogy az aktuális diákegyüttes minél több, főként egyházi zeneművet megszólaltathasson. Az iskola ünnepeit a zenészek szolgálatával formálta, gazdagította. Mindeközben,

mind a mai napig, a budapest-kelenföldi evangélikus gyülekezet kántori és karnagyai szolgálatát is ellátja, ahol legfontosabb elve, hogy az énekesek és a zenészek szolgálata az istentiszteleti liturgiába simuljon.”

Azt hiszem, hogy a liturgia lényegéről író néhai Bence Imre e szavak olvastán nemcsak büszke lenne az ő legkisebb fiára, hanem velünk együtt örülne annak is, hogy a legnemesebb lutheránus zenei, liturgikus hagyomány ily magas szinten él Kodály országában, Bach egyházában.

Bence Gábor 1996-tól huszonkét éven át vezette a Budapesti Protestáns Kántorátust, közben 2006-ban doktorált. A főtí Evangélikus Kántorképző Intézet vezetőjeként nemcsak az intézmény épületének égetően aktuális megújítását viseli a szívéen, hanem az egyházunk kántoraival való kapcsolattartást, az ő továbbképzésüket is. A *Gyülekezeti liturgikus* könyv kiadása, az *Evangélikus korálkönyv* bővített kiadása mind-mind óriási hozzáértését és végtelen egyházszeretetét példázzák. [...]

Kedves Gábor, eddigi szolgálatodat hálásan köszönjük, további életedre, munkádra, családodra Isten áldását kérjük! ■

Zászkaliczky Péter

1986 tavaszán tizenkilencedmagával egyik aláírója volt a *Testvéri szó* című iratnak, amely sürgős változásokat sürgetett a Magyarországi Evangélikus Egyház életében.

1986 novemberében a Fejér-Komáromi Egyházmegye zsinati küldötteként vett részt az országos közgyűlésen. Itt beadvánnyal fordult a döntéshozó testülethez, hogy az vizsgálja meg a fásori gimnázium újraindításának lehetőségét.

A megint csak szelíd konokszágról tanúszkodó javaslat igencsak nagy zavart okozott az egyház vezetésében, amely aztán egy bizottság felállításával próbálta pacifikálni ezt a bátor kezdeményezést. Ez a bizottság ugyanis a három évvel később esedékes országos közgyűlésnek kellett volna hogy javaslatot tegyen. Az események azonban felgyorsultak. Akkorra – 1989-től – Zászkaliczky Péter immár nemcsak a Deák téri gyülekezet megválasztott lelkésze volt, hanem egyik első hitoktatója is újrainduló gimnáziumnak.

Deák téri igazgató lelkészként nemcsak igényes igehirdető és melegszívű lelképásztor maradt, hanem számos tanújelét adta nagyszerű szervezőképességének is. Ekkor újították fel az *Insula Lutherana* épületegyüttesét, alapították a gyülekezet Kisdeák óvodáját, nyitották meg a Huszár Gál könyvesboltot, létesítettek urnatermet a Deák téren és missziói központot Csákváron. A gyülekezetépítő szolgálat mellett Zászkaliczky Péter feladatot vállalt a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinatának munkájában is.

2003-as nyugdíjba vonulását követően is fáradhatatlanul munkálkodott több

hiánypótló egyháztörténeti témájú könyv megjelentetésén. Korábban (már 1999-ben) id. Fabiny Tibor munkatársaként közreműködött *Az első kövek* című kiadvány szerkesztésében, majd 2004-ben ő szerkesztette és részben írta a Lutheránia énekkar fennállásának századik évfordulójára megjelent, a kórus évszázados történetét feldolgozó igényes kiadványt. A kitaró és precíz levéltári kutatások nyomán a sorozat további kötetekkel bővült: 2011-ben megjelent az *Oltalom a zivatartban – Gyülekezet a világvárossá fejlődő Budapesten* című kötet, majd 2019-ben az *Oltalom a zivatartban II. – A Pesti Evangélikus Egyház a 20. században* követte.

Zászkaliczky Péter kiemelkedően sokat tett egyházunkért, a történelmi tisztánlátás és az evangélikus identitás megerősítéséért.

Azt hiszem, ismerem Pétert annyira, hogy ezt a laudációt hallva ő fejét csóválva ezt mondja: „A dicséret nem nekem kell, hogy szóljon”, egyedül csak az Urat dicsérjük, *te Deum laudamus*. Dicsérjük ezért az Urat, hogy Zászkaliczky Pétert adta nekünk. Urunk áldása legyen vele, szeretettel és egész egyházunkkal! ■

Márton-napi szeretetünnep

A Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség második alkalommal hirdette meg a Márton-napi szeretetünnepet. November 10-én már kora reggel elkezdődtek az előkészületek, hiszen Pásztor Mátyás és csapata ismét nyolcszáz adag libaragulevesre „kalibrálta a gulyáságyút”.

A tíz óraker kezdődött istentiszteleten külön is megemlékeztek a helyi evangélikus oktatási intézmény, a Benka-iskola évfordulójáról, levetítve azt a videófelvételt, amely húsz évvel ezelőtt az iskola szentelésén készült, a 2000/2001-es tanévnnyitón. Lázár Zsolt esperes 1Kor 13,1–13, azaz Pál apostol szeretethimnusa alapján hirdette Isten örömhírét. A Luther's Roses

énekkar Himer Péter szeretethimnusz-feldolgozását énekelte el.

Az istentisztelet után alig huszonöt perc alatt elfogyott a nyolcszáz adag finom leves, majd a gyülekezeti teremben folytatódott a program; az együttlétet Radosné Lengyel Anna nyugalmazott egyházkerületi felügyelő nyitotta meg. Molnár Istvánné iskolaigazgató húsz év-

vel ezelőtti emlékeit idézte fel, Nobik Erzsébet nyugalmazott lelkész pedig Istennek adott hálát, hogy minden nehézség ellenére oly sokan bíztak az egyházban. Dr. Czinkoczkó Mihály felügyelő elismerően szólt a Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola teljesítményéről, végül Lázár Zsolt esperes hálát adott azért a közösségért, amely a mai napig működteti az intézményt.

A Luther színjátszó tehetségműhely a templomban mutatta be – nagy sikerrel – a Himer család által írt, *Krisztus apostola* című zenés darabot. Lampionos felvonulás után következett az esti istentisztelet, ahol a Benka-iskola kórusa és a színjátszók szolgálták énekkel és egy rövid jelenettel. Lázár Zsolt ígéhirdetését követően ismét utcára vonult a majd ezerfős ünneplő gyülekezet. A zenés forgatag még közel egy órán át tartott, végül néptáncantítás és jó hangulatú beszélgetés zárta a napot.

Forrás: Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség / Facebook.com

Segítve báloztak a Székács-iskolában

Kétszáznál is több vendég gyűlt össze a Székács József Evangélikus Iskola idei, tizennegyedik alkalommal megrendezett Márton-báliján november 9-én az intézmény dísztermében. A rendezvény bevételét az elmúlt évekhez hasonlóan idén is jótékony célra fordították: a hátrányos helyzetű gyermekek kirándulásokon, kulturális eseményeken való részvételének támogatása mellett az óvoda udvarának felújítására.

A köszöntések sorát a Nyugat-békési Evangélikus Egyházmegye esperese nyitotta. Lázár Zsolt örömet fejezte ki, hogy újra részt vehet az orosházi Márton-bálon. Az iskola igazgatója, Nagy Róbert a vendégek sorában köszöntötte az egyházak, intézmények jelen lévő képviselőit, Dávid Zoltán polgármestert, valamint a Székács-iskola egykori és jelenlegi pedagógusait. Az intézmény szülői munkaközösségének elnöke, Nagyné Mislai Anita kiemelte, a bál és az ezzel kapcsolatos jótékony cél középpontjában a gyerme-

kek állnak, Vajer Tímea óvodavezető pedig örömet fejezte ki, hogy a jótékony cél felébresztette a jó szándékot és a segíteni akarást.

A bálozókat színvonalas ünnepi programok szórakoztatták: Árusné Seres Angelika óvodapedagógus először önállóan, majd az iskola tanulóival, Nagy Lucával közösen adott elő énekes produkciót, a

tizedikes Nagy László kártyatrükkökkel szórakoztatta a vendégeket, de a hagyományos – Antali Zoltán által betanított – bálindító bécsi keringő sem maradt el. Ördög Endre evangélikus lelkész pohárköszöntője után következett az ünnepi vacsora, majd a táncos mulatság.

■ BOJTOR ZALÁN

Forrás: Oroscafe.hu

FOTÓ: KECSKEMÉTI KRISZTINA

Megtárgyalta a 2020-as költségvetést az országos presbitérium

Az országos presbitérium november 14-i ülésén Pröhle Gergely országos felügyelő tájékoztatta a testületet az egyházunk és Magyarország kormánya közötti megállapodás helyzetéről, a tárgyalások menetéről.

Fabri György, az Északi Egyházkerület felügyelője – úgy is mint a Luther Kiadó igazgatótanácsának elnöke – beszámolt a kiadó helyzetéről, majd egyházunk belső adminisztrációs és adatszolgáltatási feyelméről szolt. Előbbivel kapcsolatban – különös tekintettel az előttünk álló kommunikációs feladatokra – a presbiterok megbízták az országos és egyházkerületi elnökségeket, hogy legkésőbb az országos presbitérium februári üléséig állítsák össze azt a dokumentumot, amely világosan megfogalmazza az egyház elvárásait a kiadó számára, s ehhez megfelelő anyagi forrást is rendel.

Az adatszolgáltatási feyelmet illetően a presbitérium tagjai egyetértettek abban, hogy – egy nemrég kibontakozott polémia kapcsán – egy bizottsági elnök kérésének minden megszólított köteles eleget tenni, de az egyértelműség érde-

kében ezeket a kéréseket a jövőben a lelkészek tájékoztatását szolgáló országos levelezőlistán keresztül kell közvetíteni.

Az országos presbitérium Csorba Gábornak, az országos iroda gazdasági osztálya vezetőjének előterjesztésében tárgyalta és elfogadta egyházunk 2020. évi költségvetését, amely a zsinat november 22-i ülésén is napirendre került. Ezzel kapcsolatban – a felügyelők országos konferenciájáról beszámolva, a kerületi felügyelőkkel egyetértésben – Pröhle Gergely országos felügyelő kérte, hogy a testület hozzon határozatot az evangélikus országos találkozó 2020. évi megrendezéséről.

A presbitérium egyetértett a kezdeményezéssel, a szervezőbizottság társelnökeinek felkérte Gáncs Péter nyugalmazott püspököt (aki a presbiterképzés vezetőjeként amúgy is nagy országos átlátással bír), valamint Mészáros Tamás országosfelügyelő-helyettest. A felkérést mindketten elfogadták, így az ő feladatuk lesz a rendezvény pontos időpontjának, helyszínének és költségvetésének meghatározása is.

Napirendre került a hitoktatói és a lelkési életpályamoddellre vonatkozó szabályrendeletek módosítása is, amelynek célja az érintett közösségek önfelelőségének növelése. A presbitérium döntött a Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium igazgatói állásának betöltéséről, illetve Skype-beszélgetésben meghallgatta az állásra pályázó, jelenleg Indiában szolgáló Mesterházy Balázs evangélikus lelkészt.

A testület szintén döntött a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ vezetőjének személyéről, további öt évre megerősítve dr. Hafenscher Károlyt ebben a pozícióban.

A presbiterok meghallgatták Fabiny Tamás elnök-püspök tájékoztatóját a püspöki tanács üléséről; ennek kapcsán élénk eszmecsere bontakozott ki lelkészeink intézményi és/vagy gyülekezeti foglalkoztatásának kérdéséről. Több olyan pozitív példa is szóba került, ahol az intézményi lelkész egyúttal a helyi gyülekezetben is szolgálatot lát el.

■ P. G.

Lámpás vigadalmak

Immáron huszonhárom éve annak, hogy Dunaújvárosban – Reisch György lelkész idején – először volt Márton-napi lámpás felvonulás. Azóta hagyományá vált, évente megrendezik, sőt annyira népszerű lett, hogy számos óvoda, iskola, játszóház is átvette ezt a szokást a gyülekezettől, és már Kisapostag is magáénak érzi ezt az ünneplést.

■ STERMECZKI ANDRÁS felvétele

Tartalmas északi tanácskozás

Az Északi Evangélikus Egyházkerület őszi közgyűlése november 15-én ülésezett a püspöki hivatalban. Mivel a tisztújítást követő évben már nem hárulnak ilyen irányú kötelezettségek a testületre, a hivatalos jelentések pedig hagyományosan a tavaszi közgyűlés tárgyát képezik, a pénteki ülésen tágabb léptékű kérdések tematikus megbeszélésére nyílt lehetőség.

Kovács László Attila nyíregyházi lelkész a nap útmutatói igéi alapján tartott áhítában szólt az igehirdetői és a Krisztusról való beszédhez fűződő felelősségről. Jakab apostol nyomán intett a nyelv bűneivel való éléstől egyházi életünkben.

A konkrét döntést nem igénylő, azonban fontos kérdések sorában először a Magyarországi Evangélikus Egyház és Magyarország kormányja között kötendő megállapodás előkészületeiről, a szerződés kerületi vonatkozásairól hangzott el püspöki tájékoztatás. A közgyűlési tagok üdvözölték a készülő megállapodás tényét, kiemelve ugyanakkor, hogy a fejlesztésekhez kapcsolódó működtetés belső egyházi feladat lesz.

Fábrí György kerületi felügyelő a gyülekezeti öngondoskodásról adott tájékoztatást. A beszélgetés során kiemelten foglalkozott a testület a 2021-es népszámlálással: ennek fényében fontos, hogy az egyházhoz távolabbról kötődő testvéreket is igyekezzünk megszólíta-

ni. 2020 őszére országos evangélikus találkozót tervez az egyházvezetés – ez is módot ad az evangélikus közösség intenzívebb megélésére.

A szolgatársak egybegyűjtése érdekében elsődleges fontosságú, hogy az

FOTÓ: CSJURY CSABA

egyházkerület rendelkezzen a megválasztott tisztségviselők elérhetőségeivel. Hangsúlyos felszólítás hangzott el az egyházkerületben 2011. január 1. óta kötelezően használatos digitális szolgálati napló adatainak frissítésére – a lelkészi

szolgálati napló mellett az egyházközség tisztségviselőinek vonatkozásában, különös tekintettel a szolgálatban lévő felügyelők e-mail-címeire. Az adatszolgáltatás elmaradása esetén pénzügyi szankció bevezetését fontolgatja a testület.

A lelkészutánpótlás támogatásához kapcsolódóan határozatot fogadott el a közgyűlés: „Az Északi Evangélikus Egyházkerület Közgyűlése a lelkészjelöltek egyházi szolgálatra való felkészítésének zökkenőmentessége érdekében kérés-sel fordul a lelkészi karhoz: kérjük, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakára jelentkezőknek kiadott lelkészi ajánlást a lelkészi hivatalok másolatban az egyházkerületnek is küldjék el. Így van lehetőség a lelkészjelöltek folyamatos kísérésére.”

A közgyűlés meghallgatta az egyházkerületi keret felhasználásáról szóló gazdasági tájékoztatást, és elfogadta az egyházkerület 2020-as munkatervét. 2020 egyházunkban az úrvacsora éve. Fontos feladat ugyanakkor a teológiai reflexió nemzeti ünnepeinkre, évfordulóinkra, így reménység szerint „a kétszer 20 józansága” határozza majd meg Trianonnal kapcsolatos visszaemlékezésünket.

■ PAP KINGA MARJATTA

Közösen indítanak nővérképzést a történelmi egyházak

Egészségügyi szakképzést indítanak közösen a történelmi egyházak. Az erről szóló szándéknyilatkozatot november 13-án Budapesten, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének (Mazsihisz) székházában írták alá a Szent Ferenc-kórház, a Betegápoló Irgalmasrendi Kórházak, a Bethesda Gyermekkórház és a Mazsihisz Szeretőkórház fenntartói és a kórházak vezetői, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyház püspöke.

A nyilatkozat szerint az oktatási központ előkészítési és megvalósítási munkáit az egyházi fenntartók által 2018 novemberében alapított Egyházi Kórházak Egyesülete (EKE) végzi. A szakképzési koncepciót a Gál Ferenc Főiskola alakítja ki. A képzés helye terveik szerint a jelenleg állami tulajdonban lévő Budapest II. kerületi, Tárogató út 84–90. alatti ingatlan lesz.

Toldy-Schedel Emil, a Budapesti Szent Ferenc Kórház főigazgatója, az EKE elnöke a Magyar Távirati Irodának elmondta: a Tárogató úti ingatlan eredetileg az Assisi Szent Ferenc Leányai Kongregáció anyaháza volt, a nővérképző intézet létrehozásával az épület tehát visszakapná eredeti funkcióját. A főigazgató reményei szerint a kormány támogató döntése után elkezdhetik a konkrét munkát, és 2021 szeptemberében elindulhat a képzés.

A nyilatkozat aláírása előtt Heisler András, a Mazsihisz elnöke elmondta: több olyan fórum van, amelyen a keresztény egyházak és a zsidó felekezet párbeszédet folytatnak egymással. Ennél is fontosabb azonban, hogy az egyházak megtalálják azokat a célokat, amelyekért együtt tudnak dolgozni. A négy egyház ezt a közös célt az egészségügyi ellátásban találta meg.

■ Forrás: MTI

Munkatervről, Szélrózsáról délen

A Déli Evangélikus Egyházkerület közgyűlésének november 15-én a Rákoskeresztúri Evangélikus Egyházközség temploma adott otthont. Az ülésen elfogadták az egyházkerület 2020. évi munkatervét, és kiválasztották a jövő esztendőben átadandó egyházkerületi elismerések díjazottjait.

A házigazda, Nagyné Szeker Éva lelkész köszöntője és áhítata után elsőként Kondor Péter püspök vette át a szót, és imádsággal emlékezett meg a közelmúltban elhunyt Halasi László lelkészről, illetve Pintér János nyugalmazott esperesről. A közgyűlés hivatalos napirendjét a közgyűlés vezető elnöke, Font Sándor egyházkerületi felügyelő ismertette.

A program részeként Homoki Pál soltvadkerti lelkész, „Szélrózsa-anya” tartott

lelkésítő előadást a jövőre Gyulán megrendezendő Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozóval kapcsolatban, kiemelve az érintett egyházmege és az egész egyházkerület mozgósítórejének fontosságát.

A közgyűlés vendége volt Andrejek Mitja és felesége, Andrejek Györfi Judit, akik a szlovéniai, mintegy tízezer lelket számláló, de elkötelezett magyar ajkú evangélikus közösségben végzett lelké-

szí szolgálatukat ismertették. A közgyűlés agapéval zárult, amely igazolta a legendás keresztúri vendégszeretetet.

■ HAJDÚ TIBOR

Közgyűlés nyugaton

Elsősorban egyházközségek státuszával kapcsolatos változások, illetve támogatási kérelmek alkották a napirend gerincét a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület november 15-én Győrben tartott közgyűlésén. Az ülést Rátz András egyházkerületi másodfelügyelő vezette, rövid nyitóáhitatot Schermann Gábor, a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat kerületi felelőse, tabányai lelkész tartott.

A tavaszi közgyűlés határozatainak ismertetése után Szemerei János püspök beszámolt az azóta eltelt időszakról. Tájékoztatta a jelenlévőket a lelkészi ellátottság aktuális helyzetéről, illetve a kerület által szervezett programokról, külön kiemelve a Nemeskíren szeptember 29-én tartott artikuláris napot.

Ezután a *Dunántúli Harangszó* című, negyedévente megjelenő lap ügye került terítékre. A közgyűlés tagjai támogatták, hogy az újság továbbra is megjelenjen, és nyílt szavazással egyhangúlag megválasztották Koczor György eddigi megbízott fő-

szerkesztőt, hogy 2024-ig, a ciklus végéig végezze a lapkészítéssel és -terjesztéssel kapcsolatos feladatokat.

Szemerei János tájékoztatást adott az egyházkerületi pénzügyi keret állásáról, majd rátért a gyülekezetektől beérkezett támogatási kérelmekre. A közgyűlés a Kemeneshőgyész–Magyargencsi Társult Evangélikus Egyházközségnek, valamint a balfi és a szökeedncsi leányegyházközségnek is egy-egymillió forintot szavazott meg a parókia-, illetve a templomépületen szükséges javítások elvégzésére. A zalaegerszegi egyházközség ifjúsági terem kialakítását tervezi, ezt a testület ötszáz ezer forintra támogatja.

A gyülekezetek státuszának változását érintő kérdések kerültek sorra ezután. Ihász Beatrix, a Soproni Egyházmege esperese ismertette a nemeskéri és a szakonyi egyházközség társulási kérelmét, amelyet az egyházmegei közgyűlés már megszavazott. A két gyülekezet összefogásával remélhetőleg olyan feltételeket alakíthatnak ki, hogy helyben lakó lelkészt tudjanak találni. A döntést a ke-

kerület közgyűlése két tartózkodás mellett hagyta jóvá.

Polgárdi Sándor, a Veszprémi Egyházmege esperese a Takácsi–Nagyacsád–Nemesgörzsönyi Társult Evangélikus Egyházközséget illetően a társulás felbontásának és az egyes gyülekezetreszek átminősítésének ügyét tárta a jelenlévők elé. Elmondta, hogy a módosítást anyagi nehézségek, illetve létszámcsökkenés indokolta. A helyi közösség és az egyházmege által is megszavazott döntés szerint Takácsi marad az anyaggyülekezet, Nagyacsád és Nemesgörzsöny leánygyülekezetként, Vaszar pedig szórványként működik tovább. A közgyűlési tagok a társulás felbontását egyhangúlag jóváhagyták.

Ezek után a jövő évi kerületi programterv összeállítása következett. Szemerei János püspök többek közt arról is tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a kerületi missziói napot jövő év májusában Balatonbogláron tartják majd, Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő pedig a 2020 októberére tervezett országos evangélikus találkozót emelte ki.

Végül Bencze András püspökhelyettes mint a Sztehlo-ösztöndj-bizottság elnöke számolt be az elmúlt napokban középiskolások számára átadott Sztehlo Gábor- és Schedius Lajos-ösztöndijokról. Kérte a közgyűlés tagjait, hogy hívják fel a lehetőségre a gyülekezetek figyelmét. Rátz András egyházkerületi másodfelügyelő ezután lezárta a tanácskozást, és a jelenlévők vacsora közben folytatták tovább az eszmecsereket.

■ ADÁMI MÁRIA

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

A savonlinnai gyülekezet férfiköre...

FOTÓ: WIKIPÉDIA

...és az egyházközség temploma

Gyászfeldolgozás fakanállal

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Krízisben lévő embertársaink megsegítésében a leleményes szeretet jó példáira mindig nagy szükségünk van. Mai írásomban ezért is osztom meg azt az élményemet, amelyet többedmagammal élhettem át a múlt évben Savonlinnában a finn testvérkerületi látogatásunk alkalmával. A helyi gyülekezetben egy olyan segítő szolgálat működik, amely az időskorban megözvegyült férfiak számára kínál lelki és életmódbeli támogatást – méghozzá főzőtanfolyam keretében.

Az emberi élet legnagyobb fájdalmát és legnehezebb helyzeteit az élet törekenysége, szeretteink halála szokta előidézni. Általában is nehéz szembenéznünk az elmúlással, azzal a ténnyel, hogy minden élet véges, de amikor közvetlen közel, a családjunkban sújt le, és ragad el valakit a könnyörtelen halál, az szó szerint megrendíti, és szinte megoldhatatlan problémák elé állítja az érintetteket.

A gyász feldolgozása nehéz feladat. Hittel nyilván sokkal könnyebb, mint hit nélkül, de legyünk őszinték, hívő emberként is embert próbáló. Azért nehéz, mert nemcsak arról van szó, hogy hiszünk-e Istenben és Jézus Krisztusnak a halál felett aratott győzelmében, és hogy mit gondolunk az előrementekkel kapcsolatban, hanem arról is, hogy egy élő és működő kapcsolat szakad meg, omlik össze.

Képzelnék el, hogy egy biciklinek az egyik kereke kiesik, és a kerékpár használhatatlanná válik. Attól kezdve már nem működőképes. A gyászban az érzelmi trauma feldolgozása mellett arra is megoldást kell találni, hogy mihez kezdjen a gyászoló az új élethelyzettel az elveszített társának vagy hozzátartozójának hiányában.

A hagyományos szereposztás szerint a legtöbb háztartásban még ma is a nők birodalma a konyha. A férfiak többsége egész életében csupán a teafőzésig jut el, esetleg még egy rántottát képes önállóan elkészíteni, viszont fogalma sincs a sütés-főzés fortélyairól, mindennapi gyakorlatáról. Emiatt a megözvegyült férfiak a megözvegyült nőknél sokkal kiszolgáltatottabb helyzetbe kerülnek, mert hirtelen az derül ki, hogy nem képesek a legalapvetőbb háztartási feladatok elvégzésére sem.

Bocsánat, hogy így fogalmazok, de mintha Isten is tudná ezt, és a férfiak védelmében ajándékozna meg a nőket hosszabb étellel. A férfiak többsége ugyanis képtelen élethez a társa nélkül önállóan létezni. A statisztikák szerint a nők átlagosan hét-nyolc évvel hosszabb ideig élnek, és mivel a házasságokban a férfiak többnyire egy kicsit idősebbek a feleségüknél, az özvegyen maradt nők aránya sokkal magasabb, mint az egyedül maradt férfiaké.

Na de mi történik az özvegy férfikkal, és hogyan tud nekik segíteni nehézségre fordult élethelyzetükben a körülöttük élő közösség, illetve a gyülekezet? Savonlinnában erre láttunk remek példát. Ez a szolgálat egy özvegyen maradt szakács köré épült, akinek ugyan nem az volt a gondja, ami a legtöbb egyedül maradt idős férfi sorstársának, hogy nem tudott volna főzni, ilyenformán gondoskodni magáról, hanem egyrészt a magány gyötörte, másrészt szüksége volt arra is, hogy valami értelmes időtöltést találjon magának.

A gyülekezetben azt tanácsolták neki, hogy ossza meg a tudását olyan egyedül maradt férfikkal, akiknek erre életbevágóan szükségük van. Így alakult meg ez a speciális férfikör, amely a gyülekezeti ház konyhájában gyűlik össze hetenként. Az özvegyesség önmagában nem nagy kohéziós erő, mert a legtöbb férfi még beszélni sem tud a megélt fájdalomról, és annyira nem tud mit kezdeni a nyakába szakadt magánnyal, hogy ösztönösen vissza is húzódik, magába zárkózik.

Már az is nagy eredmény, hogy ezeket az idős urakat ki lehetett mozdítani a bánatos magányból, és nemcsak szembe tudtak nézni a helyzetükkel, de el is fogadták a felajánlott segítséget. Nyilván mindenkinek megmaradt a maga nehéz személyes története, fájdalma, de már nem voltak teljesen egyedül. Barátságok is szövődtek köztük, és a jó hangulatú együttléteiken a közös munka közben lassan tréfálkozni, nevetni is tudtak. Nemcsak a vízfóralást, a hagyma és a krumpli feldarabolását tanulták meg, nemcsak főzési technikákkal és receptekkel ismerkedtek meg, de eljutottak oda, hogy komplett, többfogásos menüket tudtak közösen elkészíteni, amelyekkel más közösségek tagjait tudták megvendéglenni – köztük a múlt évben a mi kerületi küldöttségünket is. ■

Amire a keresőknek szüksége van

Tegzes Béla könyvtáros a megtapasztalt ökumenéről

Sorozatunkban a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményeiben szolgálatot végzőket szólaltatjuk meg indíttatásukról, feladataikról, céljaikról. Tegzes Béla római katolikus teológiát tanult, majd a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola könyvtárában dolgozott. Egy éve az Evangélikus Hittudományi Egyetem könyvtárának munkatársa. Ökumenéről és elhivatottságról is beszélgettünk vele.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– 2007-ben végzett a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán. Milyen képzésben vett részt?

– Hittanár-nevelőtanár–lelképásztori munkatárs szakpárra vettek fel, majd ezeken túl ugyanitt teológusdiplomát is szereztem.

– Milyen területen dolgozott ezután?

– Tanulmányaim befejeztével egy tanév erejéig plébániai hitoktatást végeztem Budafokon, és ezzel párhuzamosan egy könyvesházban kezdtem el dolgozni. Régi oktatóim jelezték, hogy a Sapientia főiskolán lenne állás számomra. Ugyan könyvtárosi végzettségem nem volt, de kollégáim bevezettek ebbe a világba: segítségükkel megszereztem a sokrétű könyvtári munkához szükséges kompetenciákat. Nagyon megszerettem a könyvtárosszakszmát, rájöttem, hogy mindig is ezt akartam: azok között a könyvek és folyóiratok között lenni, amik érdekelnek, ezeket mások számára is

elérhetővé tenni, szolgáltatni és kollégáimmal egy-egy jó célért együtt dolgozni.

– Mi a legfontosabb feladata a 21. században egy könyvtárosnak?

– A legfontosabb, hogy rendben tartva szolgáltatassuk azt, amink van, a kincseinket. Az emberek manapság ha keresnek valamit, akkor a számítógép keresőjét veszik igénybe. A Google nagyon okos, de sokszor a nem releváns információt is elénk tárja. A könyvtáros mai feladata, hogy ezek között a különböző digitális vagy papíralapú tartalmak között megtalálja és szolgáltatassa azt a releváns információt, amire a keresőknek szüksége van. Szeretném a minél jobb kereshetőséget és a „megtalálhatóságot” segíteni. Arra törekszem, hogy minél inkább tárjuk fel a könyveket, folyóiratokat, mutassuk meg, hogy milyen kincsünk van, és szolgáltatathatóvá, elérhetővé tegyük állományunkat. Olyan rendet, környezetet szeretnénk teremte-

ni, ahol az olvasók, kutatók lényegében önállóan képesek megtalálni a számukra szükséges szakirodalmat, akár a könyvtári térben, akár a könyvtár által elérhető online katalógusokban és adatbázisokban. Ehhez kiváló alapot ad az a példaértékű rendszerben való gondolkodás, ahogy a könyvtárosi munka felépül.

– Tavaly óta az Evangélikus Hittudományi Egyetem könyvtárának munkatársa. Mik a tapasztalatai?

– Tíz évig dolgoztam a Sapientia könyvtárában. Hatalmas lépésnek éltem meg, hogy eljövök onnan, ahonnan minden tudásomat szereztem. Ez valóban nagy ugrás, ugyanakkor hálás döntés volt. Jó helyre kerültem, nagyon szerettem ezt a légkört. Úgy érzem, hogy a helyemre kerültem. A Sapientia főiskolán többször megbíztak nyomtatott anyagok szerkesztésével, tördelésével. Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen ezt a tudásomat is megbecsülik, több szórólap és kiadvány tervezésében, tördelésében is részt vettem már.

– Római katolikus teológusként evangélikus teológiai intézményben dolgozni az ökumenének nagyon szép megtapasztalása. Könyvtárosként teológiai tanároknak, leendő lelkészeknek, kutatóknak segíti a munkáját.

– Sok a hasonlóság az evangélikus és a katolikus teológusok között. Bevallom, ez először engem is meglepett. Jó meglátni és megélni, hogy sokkal kisebbek a különbségek, mint ahogyan sokan gondolják. Nagyon közel vagyunk egymáshoz, ami hatalmas erőt jelent. A könyvtárosi munkámban természetesen vannak még tanulnivalóim: meg kell ismernem speciálisan evangélikus szakkönyveket, vagy tanulmányoznom kell azokat a teológiai szakszavakat, amiket felekezeteink máshogy használnak, de törekszem rá, hogy mindezeket elsajátítsam, hogy igazi segítséget tudjak nyújtani a könyvtár használói számára.

■ G. Á.

Őszi emlékezés Jánosy Istvánra

Különös bátorságra vall, ha az őszi óraátállítást követő napok egyikének délutánjára – amikor amúgy is korán sötétedik – szerveznek irodalmi estet egy Balaton-parti nagyközség könyvtárába. S ha a meghirdetett rendezvény napján egész napos szakadó eső látogatja meg a települést, amelyet a nyári fűrdővendégek régen maguk mögött hagytak már, akkor a száz éve született, élete utolsó éveit Gyenesdiáson töltő Jánosy Istvánra emlékező november 5-i program megrendezése eleve kudarcra ítélt vállalkozásnak tűnhetett.

Mindenek ellenére a rendezvényre érkezőket a gyenesdiási polgármesteri hivatal aulájában gondosan előkészített kiállítás fogadta a költő, író, műfordító – eredetileg evangélikus lelkész – Jánosy István néhány versének kéziratával és az otthonában készült, régebbi és újabb fényképekkel. Kisebb könyvtárat mutatta be az általa írt, a könyvtár állományában lévő vers- és prózaköteteket, s itt kapott helyet Kabdebó Lóránt irodalomtörténész-professzor Jánosy-kismonográfiája is, amely 1995-ben Szombathelyen látott napvilágot az *Életünk Könyvek* sorozatában. A kiadványok böngészésére szolgáló asztalon a rendezők helyet szorítottak az *Evangélikus Élet* ez évi 29–30. számának is, amelyben e sorok írója emlékezett a költő születési centenáriumára.

Az előadói pulpitus mellett helyezték el a rendezvény idejére a Jánosy Istvánról készült olajfestményt is, amely egyébként a hivatal galériáján függ, a településhez kötődő, köztiszteltben álló személyeket ábrázoló festmények mellett, többek között a Hernád Tibor evangélikus lelkészt, a helyi Kapernaum szeretetotthon korábbi vezetőjét ábrázoló kép társaságában.

A baljós előjelek ellenére az est kezdetére mintegy félszáz résztvevő érkezett, ami egy nagyvárosban is kiemelkedő érdeklődést mutatna. Ez a tény dicséri a könyvtár vezetőjének eredményes szervezőmunkáját, de arra is utal, hogy a nagyközségben még számosan őrizhetnek személyes emléket is a 2006-ban elhunyt Jánosyval kapcsolatban.

A műsor összeállítói alapvetően a költő gyenesdiási kötődéséhez kapcsolódtak. A bevezető előadást Gál Lajos polgármester tartotta, aki az életút ismertetése mellett kitért arra is, hogy helytörténeti jellegű diplomadolgozatát részben a költővel való konzultációk nyomán készítette el, míg Hársfalvi György könyvtárvezető – többek között – azokról a pillanatokról számolt be,

amikor a költő hamvait tartalmazó urnát elhelyezték a gyenesdiási házának falában található urnafülkébe.

A megelőző napon érkezett felkérés alapján lehetőség nyílt a *Miskolci Keresztény Szemle* 59. számában Jánosy Istvánról megjelent életrajzi írás és vers rövid ismertetésére. Az írás a költő evangélikus egyházhoz való kapcsolódásának néhány, mára feledésbe merült részletét mutatja be, részben levéltári dokumentumok alapján. A lapban közölt, *Kérdés felelet* című vers pedig a költő Jézus-képet illusztrálja.

Jánosyra elsősorban Jézus emberi alakja, tanító-gyógyító tevékenysége gyakorolt hatást, amely az emberi élet feltétlen tisztelőre és védelmére irányuló parancsolatban jut kifejezésre. A vers, mely az Úr és Jézus képzeletbeli párbeszédét tartalmazza, így szól arról a veszélyről, amellyel az ember a bűnbocsánat reményében hajlamos elfelejteni az élet feltétel nélküli védelmének parancsát.

A műfordítóként is jelentős író, költő foglalkozott az ókori hindu vallási elképzelésekkel is, s kiemelten érdeklődött Gandhi munkássága iránt, aki ezeket továbbfejlesztve szintén az élet feltétel nélküli védelmének köteleességét hirdette. Ez a gondolat számos helyen megjelenik Jánosy költői életművében, jelezve ezzel a szinte valamennyi világvallásban közösen vallott értéket.

Az előadások, visszaemlékezések között Bognár István és Hársfalvi György

JÁNOSY ISTVÁN Kérdés felelet

(Részlet)

– És vasárnap mi lesz veled?
Kiforgatják a hitemet!
Mondják: nem vagyok csak ember,
hanem isten. Megjelentem
megváltani a világot.
Mondják: nem apától lettem,
de galambtól, s testiemben
feltámadtam, s mennybe szállva
ülök az Isten jobbára.
Ezzel szőnek álmat rólam,
s éber szómat, mit kiróttam:
a nemölést, a nemártást
hátuk mögé vetik, áldást
várván, hogy „keresztihalom
megváltotta világot!”
Gyilkosnak, pénzforgatónak,
gyengébbet sanyargatónak
oldást adnak: „halálomban
minden bűnüket lemostam.”
Én csak egyet parancsoltam:
Ne ölj!, s tartsák, amit mondtam!
Nincs fölmentés, nincs bocsánat,
míg a világ virággá nem támad,
boldogságos kék szírommá,
és a Halál omlik rommá!

idézett fel néhány gyenesi és dunántúli kötődésű verset, s felvételről elhangzott a költő néhány kedves zenedarabja is.

Gál Lajos polgármester bejelentette előadásában, hogy a költőre való emlékezések sorozata tavasszal folytatódik, amikor a tervek szerint a nagyközség temetőjében díszsírhelyet avathatnak majd. Az önkormányzat öröndetes gesztusa lenne, ha a jelenlegi József Attila Könyvtár a jövőben Jánosy István nevét viselhetné.

Az est zárultával a résztvevők még egy ideig együtt maradtak. Szalóky Jenő korábbi polgármester szűkebb körben elevenítette fel a költővel folytatott beszélgetéseinek emlékét, míg néhányan a kiállított könyveket lapozgatták. Ekkor gazdára talált az *Evangélikus Élet* említett számából is egy tucatnyi – ennek lapozgatása felkeltheti a zömében nem evangélikus közönség érdeklődését egyházunk sajtómunkája iránt is.

■ ZSUGYEL JÁNOS

Hogyan maradhatunk hűségesek?

A paráználkodást a Biblia a szexualitásnál sokkal kiterjedtebb módon értelmezi. Más istenek imádása éppúgy paráznaság (2Móz 34,15), mint az ördögnek való áldozat (3Móz 17,7), avagy az ígészőhöz és jövendőmondóhoz fordulás (3Móz 20,6).

KEPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

A szív és a szem általános paráznaságáról ír a 4Móz 15,39 ígevers is. A *Jelenések könyvében* a nagy parázna Babilon városa (Jel 17,5), azaz János apostol az általánosságban vett szellemi paráznaság büntetését írja le, nem csak a fizikaiét.

A paráznaság (kiterjesztett értelemben) tehát Isten teremtett rendjének a harmóniájával való szembeszegülés. Avagy máshogyan fogalmazva: a paráznaság igazi lényege nem a házastársunk cserben hagyása, hanem Isten cserben hagyása.

Hadd idézzem Rowan Williams *Tanítványként az úton – A keresztény élet eszenciájáról* című nagyszerű könyvének egy ideillő részletét. „A mai társadalom nagyon szem elől veszítette az erősz valóságát. Ez mehökkentően hangzik, hiszen kultúránk semmi másról nem szól, mint a szexuális értelemben vett erőszról. Ennek azonban semmi köze a mélyebb értelemben vett erőszhoz, ahhoz a mély vágyhoz, amely azzá tesz, aki vagyok, amely életem vonja, sodorja egy rajtam túlmutató, léttemnek értelmet adó cél felé. És ez nem más, mint a szeretet – a másik ember és Isten iránt. A mai társadalom nemigen vesz tudomást az embernek erről a mélyesleges vágyáról, az értelem és az elfogadás iránti sóvárgásáról.”

A paráznaság elkerülése tehát mesze nem egyenlő a házasságon kívüli szex elkerülésével. Nagyon nehéz úgy hűségeseknek maradni egy életem át, ha csak a házastársunk iránt érzett szerelmünkötől, avagy a saját önuralmunktól várjuk a kilengések ellen visszatartó erőt. Istenhez kell mindennek előtt hűségeseknek lenni. Ez az, ami meg hozza az e világi hűséget is.

Az egy életem át tartó hűséghez a mi erőnk önmagában kevés. Egyedül Jézus ereje az, ami elől az ördög meghátrál. Érdemes az ApCsel 19,13–16-ot elolvasni arról, hogy Szkéva zsidó főpap hét fia Jézus nevét a Jézusban való hit nélkül akarta felhasználni az ördög elűzésére. Ennek a vége az lett, hogy mezítelenül és sebesülten futottak el az ördögös házából. Mi is pontosan ilyen mezítelenül és sebesülten fogunk elfutni egy paráználkodás után, ha csak a magunk erejében bízunk ellene. Azaz a paráználkodás elkerülésére (akár szexuális, akár általánosan) az egyedüli esélyünk az, ha engedjük azt, hogy kiterjedjen ránk a Szentháromság szeretetkapcsolata, amely Jézus áldozata révén megtisztít bennünket, és felvértez a paráznasággal szembeszálló erővel.

Forrás: Csermely Péter blogja 2.0 – Csermelyblog.hu, 2019. október 1.

„Angyal melletttem”

Balog Eszter gyóni lelkész nő történetéhez sokan hozzászóltak a közösségi oldalán. **Őrangyalaink, ahogyan őt, úgy minket is megóvnak jártunkban-keltünkben. Adventben pedig végre már sokasodik körülöttünk a fény, éled a remény, és bevilágít a hosszú, sötét, borús napokba és gondolatokba...**

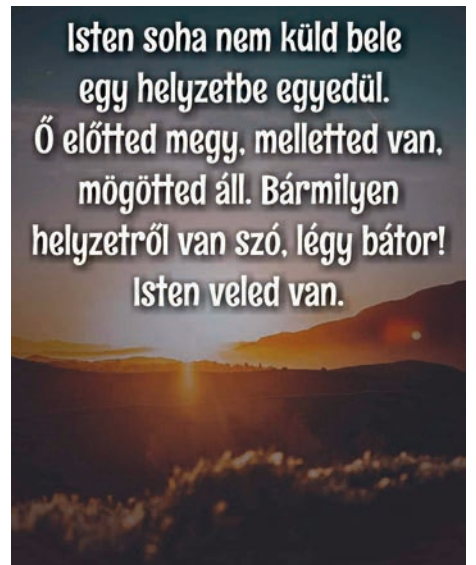
„Isten soha nem küld bele egy helyzetbe egyedül. Ő előtted megy, melletted van, mögötted áll. Bármilyen helyzetről van szó, légy bátor! Isten veled van.” Ezt a biztatást kaptam ma. Mélyen elgondolkodtató egy olyan nap után, amikor az autómmal állva, hátulról teljes gázzal belém jött egy kisbusz, és így belenyomódtam az előttem álló autóba. Mellet-

tem senki sem volt. Alig bírtam kiszállni az autóból, úgy megijedtem.

De egy biztos: Isten velünk volt. Senkinek nem lett komoly baja. Majd egyszer megértem, miért lett ez a kapott pár rettenetes pillanat is az életem része... És igen: minden percet meg kell becsülni, amit itt tölthetünk.

Forrás: Balog Eszter / Facebook.com

Isten soha nem küld bele
egy helyzetbe egyedül.
Ő előtted megy, melletted van,
mögötted áll. Bármilyen
helyzetről van szó, légy bátor!
Isten veled van.

Dobozolni jó

Ételgyűjtő szekrények gyülekezeteink működtetésében

Amint lapunk is hírül adta, 2016 januárjának végén Szegeden ételmisszer-gyűjtő szekrényt szereltek az evangélikus templom kerítésére. Hamar megtelt, igen gyorsan ki is ürítették, majd újratöltötték. Akkori riportunkban – amely Kivét és betét címmel az Evangélikus Élet február 21-i számában jelent meg – a szekrény egy-egy „feltöltőjét” és „kivételezőjét”, illetve Cserháti Sándort, a szegedi egyházközség lelkészét kérdeztük, mostani írásunkban pedig az újabb ládák evangélikus lelkész ötletgazdái számolnak be a „dobozolással” kapcsolatos tapasztalataikról.

„Kredenc” az út szélén. Az adventi időszakban érezhetően megnő az emberek adakozási kedve. Karácsony közeledtével előtérbe kerülnek a rászoruló, a jótékonykodás, aztán az ünnepek után újra névtelenségbe és feledésbe merülnek újabb egy évre. Ezen szerettem volna változtatni.

A téli időszakban itt is érezhetően erősödik a segítő szándék, nyáron pedig a turisták töltik fel a polcokat, de összességében elmondható, hogy az adakozás folyamatos. Időnként az ételmisszeren kívül más meglepetésre is bukkanunk, például egy alkalommal fenyőággal, díszekkel, szaloncukorral dekorálták a szekrény belsejét,

FOTÓ: KÖSZEGHYNÉ RACZKÓ ZSUZSANNA ARCHÍVUMBÓL

A templomunknál évek óta működik egy adománypont, ahova feleslegessé vált ruhaneműt lehet hozni és onnan ingyen elvinni. Ennek mintájára jött a „Kredenc” ötlete, amely tulajdonképpen ételmisszerdoboz, olyan, amilyen már több városban működik. Az elképzelés az volt, hogy a város központjában, jól láthatóan és elérhetően helyezzük el. Balatonboglár polgármestere örömmel csatlakozott a kezdeményezéshez, így a főút mellett, de védett helyen adtuk át a szekrényt 2016 adventjének első vasárnapján, a városi gyertyagyújtás keretében.

karácsonykor zokniba töltött édességet is tettek bele. A mellette lévő táblán egyértelműen olvasható a célja, a szekrény oldalára pedig egyfajta használati útmutatót írtunk arra az esetre, „ha hozol, vagy ha viszel”.

Két félelmünk volt: a rongálás és a pangás. Rongálás kétszer fordult elő, több mint két év működés után egy hónapon belül történt mindkét eset. Néhány órán belül önzetlen segítséggel, javítva visszerült a szekrény a falra. Pangás pedig a kezdeti lelkesedés után volt jellemző: a tavaszi meleg beköszöntével napokig üresen állt a kredencünk.

Polgármesterünkkel együtt gondolkodva, tartós megoldást keresve jutottunk el az ételmisszerbankig. 2017 márciusában egyházközségünk szerződést kötött a Magyar Ételmisszerbank Egyesülettel, így lassan három éve hétfőtől péntekig a Tesco és Aldi áruházakban megmaradó pékárut és zöldség-gyümölcsöt osztják ki a rászoruló közt. Mivel gyülekezetünknek a szállításra nincs kapacitása, erről megállapodást kötöttünk négy település önkormányzatával és alapszolgáltatási intézményével. Két és fél év alatt több mint ötven tonna adomány került így környékbeli családokhoz. Tavaly – szintén az intézményekkel együttműködve – egyházközségünk gyűjtéséből kétszáz tartósételmisszer-csomagot osztottunk szét, valamint háromszáz cipősdoboznyi ajándékot juttattunk el kistelepeleken élő gyermekeknek.

A „Kredencnek” köszönhetően bizalommal keresik gyülekezetünket a segítségre szoruló, valamint együttműködő, rendszeres és jó kapcsolat alakult ki a család- és gyermekvédelmi szervezetekkel, alapszolgáltatási központokkal és a települések vezetésével.

KÖSZEGHYNÉ RACZKÓ ZSUZSANNA
(Balatonboglár–Hács–Somogyvámosi
Társult Evangélikus Egyházközség)

„Adok-kapok” diszkrétén. Várpalotán a Reformáció 500 eseménysorozat részeként 2017. október 24-én adtuk át az „Adok-kapok” dobozt, a Forrás Evangélikus Keresztyén Óvoda oldalsó kerítésére függesztve. Gyülekezeti épületeink kerítése nem volt megfelelő erre a célra: bal esetveszélyes lett volna a járdára belógó doboz. Az óvoda környékén sokan megfordulnak, mégis lehet viszonylag diszkrét módon használni a dobozt, mivel mindkét oldalról „névtelen és arctalan” megoldást kerestünk, amelynek révén a kicsi is segítséget jelent, és amely széles körben hozzáférhető. Azt is fontos megjegyezni, hogy a gyülekezet az anyagi helyzete miatt nem teheti meg, hogy ételosztásokat vagy hasonló akciókat indítson. A doboz segítségével azonban kívülállók is megosztja a feladatot. ►

FOTO ZSEDNAI JÓZSEFNE ARCHIVUMÁBÓL

A technikai kérdéseket tekintve a legtöbb gondunk a szekrény ajtajával van: már többször kellett szerelni vagy visszarakni. Úgy tűnik, a használók nem kímélik... Arról már lemondunk, hogy mindennap meg tudjuk tölteni a dobozt, de pénzbeli vagy természetbeni adományokból igyekszünk gyakorta segíteni a rászorulókon ebben a formában. Tapasztaltuk, hogy olykor olyanok is helyeznek el élelmiszert a dobozban, akik nem kötődnek a gyülekezetünkhöz, valamint olyanok is kiürítik, akikről úgy gondoljuk, hogy nem szorulnak rá. De ez már nem a mi felelősségünk. Igyekszünk kisebb csomagokat készíteni, hogy többeknek juthasson.

Télen gazdagabb a választék, mert hűtést igénylő csomagokat is ki tudunk tenni. Időszakonként vagy erősebb hidegek idején hirdetésben és hírlevélben emlékeztetjük a híveinket erre a segítségnyújtási lehetőségre. Az asszonykörünk és egyházi csoportunk tagjai vállalták, hogy szívükön viselik az ételszekrény szolgáltatását.

ZSEDNAI JÓZSEFNÉ

(Várpalotai Evangélikus Egyházközség)

Gyermekek is gyűjtenek. A dobozt közel két éve helyeztük ki a templom mellett, a gyülekezeti terem, a parókia bejáratához. Könnyen megközelíthető, mégsem közvetlenül a forgalmas utcán található, mert egy rövid járda vezet hozzá. Itt folyamatosan ellenőrizhető, és ha szükséges, takarítható.

Az adománydoboz kihelyezésének lehetősége egyik gyülekezeti tagunk ötlete volt, ezért megkerestünk egy szervezetet, amely ezzel foglalkozik. Ők hozták el Budapestről a dobozt, és ismertették velünk a megfelelő működtetéshez szük-

séges szabályokat. A városban gyorsan híre ment, sokan tesznek ételt napról napra a dobozba egyénileg, de szervezett formában is: óvodai és iskola csoportok, osztályok szoktak gyűjteni élelmiszert. Náluk jellemző, hogy kiemelt időszak az advent és karácsony környéke.

Sajnos a dobozt használók között sokszor felüti a fejét a mértéktelenség, amelyet nehéz kontrollálni. Néha boszszantó a letaposott virág vagy az eldobált szemét, de tudjuk, hogy sokan hálásak azért a lehetőségért, hogy ily módon élelmiszerhez juthatnak.

PÁPAI ATTILA

(Gyulai Evangélikus Egyházközség)

Hétfélig doboz. Két éve működik Szarvason az Ótemplomi Szeretetszolgálat Vajda Péter utcai épülete előtt az ételdoboz. A helyszín kamerával védett, jól megközelíthető. A dobozt önkéntesként működteti egy, a Facebookon verbuválódott csoport. Minden feltöltést dokumentálnak.

Sok örömmel jár, ha látja az ember, hogy valóban rászorulókhöz jut a felajánlás, de sajnos jó néhány csalódás is ért bennünket az elmúlt időszakban. Számosan ugyanis visszaéltek a lehetőséggel, és folyamatosan kiürítették a doboz tartalmát. A lényeg viszont az lenne, hogy ne egy ember vagy család vigye el az élelmiszert magának, hanem mindenki annyit vegyen, amennyire tényleg szüksége van, hogy a többi rászorulóknak is jusson. Ezért hét közben inkább a klubunkban adjuk át a felajánlásokat, a doboz pedig csak hétfévente használatos.

A felajánlások alapja az, hogy a helyi pékségek, boltok a megmaradt pékáru ideadják nekünk, és ezt egészítik ki a családok a maradék élelmiszerekkel. Sok iskolai osztály is fontosnak tartja az

adakozást, ők rendszeresen hoznak ide élelmiszert.

Nemcsak tartós élelmiszert, hanem főtt ételt is fel lehet ajánlani, de nyáron ügyelni kell arra, hogy meg ne romoljon; olyankor inkább csak este érdemes kirakni, amikor már hűvösebb az idő. Adventben és karácsonykor a családok „túlfőzik” magukat, így az ünnepek után jön sok bejgli- és halcsomag, töltött káposzta, ünnepi eledelek.

LÁZÁR ZSOLT

(Szarvas-Ótemplomi

Evangélikus Egyházközség)

Evangélikus-katolikus együttműködés.

Surd felől 2015-ben nagy tömegben érkeztek szír menekültek. Akkor a szolgálati autót ásványvízzel megpakolva eléjük mentem, hogy szétoszam közöttük. A későbbiek során a gyülekezeten belül keményen bíráltak ezért. Az egyik vád az volt, hogy az utcánk tele van rászoruló magyar emberekkel, és nekem inkább velük kellene törődnöm. Akkor fogadtam meg, hogy lesz ételdoboz a templomunk előtt. Mindig is akartam ezt, de így már kíváncsi voltam rá, hogy azzal majd mi lesz.

Idén februárban olvastam a Zala megyei hírportál, a *Zaol.hu* oldalán, hogy a nagykanizsai Katolikus Karitászt ételdobozokat szeretne kihelyezni a város területén, de addigi helykeresésük nem járt sikerrel. A mi templomunk nincs olyan frekvencián, mint a többi felekezeté, sőt kifejezetten olyan helyen van, ahol sokan áthaladnak azok közül, akik igénybe vennének ilyen szolgálatot. Így a Katolikus Karitással karöltve elkészítettük a dobozt. Együtt jelöltük ki a helyét. Együtt telepítettük. Együtt szervezzük a feltöltését, együtt tartjuk tisztán a környékét. Öröm velük a közös munka.

FOTÓ: A SZARVAS-ÓTEMPLOMI GYÜLEKEZET FACEBOOK-OLDALÁ

Az adományozásnak ebben a formájában a legfontosabb az anonimitás. Beteszem, amit erre szánok. Elmegyek. Valaki meg majd kiveszi egyszer. Sokaknak semmijük sem maradt, de nem fogadnak el könyöradományt. Aki meg ad, úgy cselekedjen, ahogy Jézus mondja: „*Te pedig amikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a te bal kezed, mit cselekszik a te jobb kezed...*” (Mt 6,3; Károli-fordítás)

A doboz a templomunk előtt áll, így a gyülekezetbe érkezők számára adott a lehetőség bekapcsolódni a szolgálatba. Kicsit sarkosan: „Ha hétfőn már lejárna, még elhozhatod vasárnap.” Jól bejártatott dolog lett ez, számítanak rá az erre elhaladók. Amikor valamelyik pékség bezár, hoznak ide a megmaradt áruból, és ennek kiszámítható az időpontja.

Volt ellenállás a felállítással kapcsolatban. Nyáron már zajlott az önkormányzati választások kampánya, és sokan próbálták ezt az ügyet pró és kontra meglovagolni. Téma volt a közgyűlésben is. Területfoglalási engedélyt kellett kérni a várostól. A Nébih [Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal – a szerk.] ellenőrizheti, hogy nincsenek-e a dobozban lejárt szavatosságú élelmiszerek. És valahogy még szigetelnünk kell, mert nyáron nagyon éri a nap, a melegben pedig gyorsan romlanak az ételek.

Még nem éltük meg a dobozzal az első karácsonyt, de egészen bizonyos, hogy nőni fog a forgalmunk.

MAKOVICZKY GYULA
(Nagykanizsa és Környéke Társult
Evangelikus Egyházközség)

A segítség katalizátora. Békéscsaba Jamina városrészében 2015 szeptemberétől üzemel az ételdobozunk. Ekkor ez volt az egyetlen a városban, azóta két újabbat is üzembe helyeztek. A templomunk előtti kerítésre, az Orosházi út forgalmas járdájáról közvetlenül elérhető helyre szereltük. Így hozzáférhető, akár tenni akar bele valaki, akár elvenni, nem függ az istentiszteleti alkalmaktól, sem a lelkesi hivatal nyitvatartásától.

Máshol az országban korábban már láttunk jó példákat. Azért tartottam fontosnak a segítség ezen formáját, mert ezzel az egyházközség katalizátorként van jelen a segítségben. Bár mi magunk is töltjük időről időre az ételdobozt, de lehetőséget adunk arra, hogy bárki tehessen bele ételt, és bárki vehessen ki, anélkül hogy közvetlenül kapcsolatba kerülnénk velük.

FOTÓ NAGY ZOLTÁN ARCHÍVUMÁBÓL

Enni adok - enni kapok

Aki ételt ad.

- ide elhelyezheti a nélkülözőknek szánt ételcsomagot.
- kérjük, hogy nem romlandó, kicsi ételcsomagot helyezzen a dobozba.

Minden segítséget köszönünk!

Aki ételt visz.

- kérjük, ne itt helyben fogassza el.
- kérjük, hagyjon másoknak is.
- kérjük, segítsen megőrizni a tisztaságot.
- kérjük, vigyázzon az ételdoboz épségére.

Békéscsaba Ezzelbethegyi Evangélikus Egyházközség

Az eredmény pozitív, ezt igazolják a hozzánk elért visszacsatolások. Értesültünk arról, hogy például a szomszédos iskolából hazafelé tartó gyermekek a megmaradt – még érintetlen – uzsonnájukat beteszik az ételdobozba. Egy másik esetben az ételdoboz motiváció lett egy család számára, hogy jó példát mutasson a gyermekeknek a rászoruló iránti felelősségvállalásról. Ugyanakkor az adakozás más módjára is rávezet embereket. Egyik tagunk havonta nagy adag tartós élelmiszert hoz el a gyülekezetbe, és mi gondoskodunk arról, hogy ez az adomány egy rászoruló családhoz jusson el. A segítség szükségességét erősíti bennem, hogy sokszor látom, amint éppen reményekkel telve nyitja ki valaki az ételdobozt.

Elsősorban arra kell figyelni, hogy a doboz bírja a használatot. Ebben nagy segítséget kaptunk a készítőjétől, Samu József helyi lakatosmestertől. Elmondtam neki az ötletemet, a hozzávetőleges méreteket, ő pedig fémből olyan ételdobozt

készített, amely nem ázik be, nem lehet levenni az ajtaját, nem lehet megromolni a zárszerkezetét, masszív, és nem török.

Mivel az utcán van a doboz, a rongálás megakadályozása az elsőrendű. Másodsorban ügyelni kell a rendszeres tisztán tartására. Harmadrészt pedig nyilván újra és újra fel kell tölteni.

Az emberek adakozókedve – a fogyasztási kedvvel párhuzamosan – meg nő a karácsony előtti és a karácsonyi időszakban. Segítség az is, hogy ilyen tájt hűtőként működik a doboz, nem kell annyira odafigyelni az élelmiszerek romlandóságára. Ilyenkor igyekszünk a közösségi médiában is felhívni a figyelmet az adományozás ezen lehetőségére. Azt látjuk, hogy az emberek élnek is vele. Nagyobb a „forgalom”, mint máskor. Az ételadományok pedig mindig elfognak.

NAGY ZOLTÁN

(Békéscsabai Evangelikus Egyházközség)

■ Összeállította: H.-B. Zs. – K. B.

Papné kiskosztüm nélkül

Füller Tímea új kötetéről

Hogy micsoda tévképzetei lehetnek az egyik embernek a másiktól, és mennyi társadalmi elvárásnak kell megfelelni például „kettős lényű és identitású” papnéként, azt a zenész és hittanár végzettségű, egyébként ötgyermekes édesanya és „szabadidejében” író lelkészfeleség, Füller Tímea nagyon is néven nevezi a Luther Kiadónál frissen megjelent kötetében. Az Egy papné titkos naplója a szerzőtől megszokott elbeszélői hangon, játékosan, de kendőzetlenül tárja olvasói elé a valóságot.

Mint a kötet első írásából megtudhatjuk, a rendszertanilag is bajos besorolású papnéság olyan kirakatszerep, amely kényszerpályára állítja az embert, ugyanakkor – ezt a szerző immár harmadik önálló kötetének a megjelenése is bizonyítja – nem feltétlenül kell ezen a kényszerpályán mozognia annak, akinek a szíve tiltakozik a kötelező körök, művi protokollok és emberi skatulyázások ellen.

A tengelici evangélikus gyülekezet „first ladyje” nem hord kiskosztümet, tudniillik abban nem tud fára mászni, és az olártér feldíszítését is inkább avatottabb kezekre bízta, ellenben szívesen csap a húrok közé istentiszteleteken (ahogyan a saját esküvőjén is tette), és akár három kórusban is énekel párhuzamosan.

Több könyvfejezet ismerős lehet az *Evangélikus Élet* magazinból, amelynek hasábjain az olvasók kéthetente örülhettek Füller Tímea népszerű papnésorozat újabb epizódjainak. Helyet kapott azonban a kötetben sok eddig közre nem adott rész is, amely a lelkészcsalád életének új, sokszor komikus, máskor (meg)rázós fordulataival ismert meg.

A „papné” nem titkolja: kezdetben, több száz kilométerre szülőhelyétől és szeretettől, folyton úton levő, elhivatott lelkész férj oldalán nagyon bizonytalan és otthontalannak érezte magát. A végtelen számú Bözsi néni falujában meg kellett tanulnia a gyülekezeti tagok helyes megszólítása után az egyéb „játékszabályokat” is. Ezeket idővel el is sajátította, majd a maga képére formálta őket – ahogyan a Jóistentől tanulta.

A lelkészcsalád minden élethelyzetben imádságban hordozza mindegyikük személyes kérdéseit, problémáit éppen úgy, ahogyan Isten elé viszi a gyülekezet fájdalmait, dilemmáit, és még ha szűkös is a tér (a parókia), ketyeg is az óra – kezdődik az istentisztelet, a kóruspróba, az ifióra –, nagy a hétköznapi, „próza” pörgés, jelenvaló az életükben ez a fajta (még imádság közben röhögősen is szent) közösség Istennel.

A paplak a lelkész számára – aki eredendően nem táplált különösebb ambíciókat a papnéság iránt, mint írja, „velem csak megtörtént” – az állandó készenléti állapot szinonimája lett. Hogy ezt a dinamikus változó állapotot hogyan kezeli, például az éjfélig „lelkizni” vágyó vendéget miként küldi végre haza, vagy hogy milyen következménye lehet, ha jószándékúan mindenkit beenged az udvarra: a saját kárán kellett megtanulnia.

Füller Tímea: *Egy papné titkos naplójából*. Luther Kiadó, Budapest, 2019. Ára 2100 forint.

A „tisztelendő asszony” felvállalja, hogy olykor „nem józan”, vagyis – mint minden halandó – elveszíti a fejét, dühös lesz, vagy épp kétségbeesett, és még ha betoppan is egy látogató a mindig nyitva álló paplak ajtaján, nem átalja bájvigyor helyett elmorzsolni azokat az épp lepottyanni készülő könnyecskéket...

Istent nem lehet csak úgy „ímmel-ámmal” szolgálni, a lelkészek kötetlen munkaidőben – vagyis látástól Mikulásig – dolgoznak, hisz „a hivatást nem lehet csak úgy szögre akasztani, mint a Luther-kabátot”. Egy lelkészfeleségnek igen nagy – hovatovább isteni – leleménnyel kell menedzselnie a hétköznapiakat ahhoz, hogy azok ne csak a tágabb nyáj, hanem a szűkebb család minden tagjának testi-lelki jóllétét is szolgálják. Füller Tímea kötetében minden „szakmabelinek” megszívlelendő üzenetet hordoz: „...törékenységünk nem tűnik el a hivatással, amelyet kaptunk. Emberek maradunk, sérülékenyek és kicsik” – hívja fel a figyelmet *A maga szíve sose fáj?* című fejezetben.

Füller Tímea mindezzel mintha azt sugallná olvasóinak: nincs szükség rá, hogy teljesíthetetlen mércéknek és elvárásoknak kívánjunk megfelelni. Ha valami nem megy – például a filmklub –, annak is oka van: „...még mindig olyan az Isten Lelke, mint a szél. Oda fúj, ahová akar. Mi csak a vitorlát tartjuk.”

Ez a fajta alázat, elfogadás, megbékélés és megelégedés az, amit ettől a sokszor bűgöcsigaként pörgő, lelkes, máskor megmorgós papnétól érdemes eltanulni, még ha nem is tanító céllal íródott ez a kis kötet. A „kedves naplózás” műfaja sokkal inkább dialógus, mint monológ; Füller Tímea vallomása pedig egyben biznyságtétel is, hosszú imádság ahhoz, aki a sokszor ingatag lábakon álló, népes paplakot (is) a tenyerén hordozza.

■ K. A.

Stúdió is lehet templommá

Tudósítás a jubileumi Püspökkenyér tévés kulisszái mögül

A Püspökkenyér című tévéműsor századik adásának felvételén az Evangélikus Élet munkatársai is jelen lehettek a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap – közkeletű betűszóval MTVA – budapesti Kunigunda úti székházában. Rendkívüli, ünnepi pillanatok részesei lehettünk október végén: bő nyolc éve fut a közmédiában – először a Duna Televízióban, az utóbbi néhány esztendőben pedig az M5 kulturális csatornán – e program, amelyben három keresztény felekezet egy-egy vezetője üli körül az asztalt, időszerű, sokakat érdeklő témákról beszélgetve.

Ezúttal a három beszélgetőtárs Fabiny Tamás, egyházunk elnök-püspöke, Steinbach József dunántúli református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke, valamint Kocsis Fülöp hajdúdorogi görögkatolikus érsek-metropolita.

Miután Fabiny és Steinbach püspök túl van a rövid sminkelésen – Kocsis érsek, mint mindig, ezalól felmentést kap –, az előtérben rövid megbeszélést tartanak a gyártásvezetővel, Nagy Evelinnel és Amburuss Eszter szerkesztővel, majd elfoglalják helyüket a stúdió igazi kerek asztalánál. Pár percig lehajtott fejjel, imára kulcsolt kézzel kéri közös mennyei Atyjuk erejét és áldását munkájukra. Közben kamera-beállítás, felgúlnak a fények, és elhangzik – immár századszorra: „Felvétel!”

Tisztelve az eltérő véleményt

Fabiny Tamás püspök, az ötletgazda és a műsor állandó házigazdája így emlékszik vissza a kezdetekre: „2011 elején vettem fel az ötletet Ókovács Szilveszternek, a Duna Televízió akkori vezérigazgatójának, hogy hazai egyházak vezetői beszélgessenek aktuális közéleti, de főként vallási, hitéletet érintő témákról. 2011 októberében készült az első adás – akkor még nem tudtuk: a Duna Tv Mészáros utcai telephelyén egyúttal ez volt az utolsó. Ezer szállal kötődöm a tévéhez, nagyon szeretem ezt a háttérzajt – néz körbe az elnök-püspök –, mindenki teszi a dolgát: a főszerkesztő, a világosítók, a hangosítók, a kameramanok. Igazi csapatmunka ez!”

A címet Ókovács Szilveszterrel együtt az ötletgazda találta ki. A műsor állandó összetétellel, stabil tagokkal, időnként

pedig meghívott vendégekkel kiegészülve hónapról hónapra huszonhat percben, a létező legökumenikusabban, tehát az egyházvezetők véleményeit „ütköztetve”, ám az eltérő nézeteket tiszteletben tartva tükrözi társadalmunk, közéletünk éppen aktuális képét. Könnyed és súlyos témák váltakoznak, és az immár összeszokott csapat együtt gondolkodása nem nélkülözi a derűs pillanatokot sem. De ne szaladjunk előre!

„Beer Miklós római katolikus, valamint Bálint Benczédi Ferenc erdélyi unitárius püspök is gyakran bekapcsolódott a beszélgetésbe. A formát közösen találtuk ki püspöktársaimmal. Gyakran éri az egyházat az a kritika, hogy megmarad a templomok falai között, sőt negyven éven át azt hallhattuk, hogy ott a helye.

Szolgálatom első tíz évében én is ezt éltem meg. A rendszerváltás óta persze ez is megváltozott. De hangsúlyozom: az első számú feladatunk az evangélium hirdetése és a hívek pásztorolása. Ez azonban együtt jár a társadalmi felelősségvállalással” – folytatja Fabiny Tamás.

Steinbach József a kezdetektől részese a műsornak: „Szolgálatnak tekintem a megszólalás lehetőségét. Ilyenkor fel kell utaznom Páparól, készülnöm kell, s előre várom, hogy püspöktársaimmal találkozjak.”

Higgadt hang a zajban

Kocsis Fülöp érsek később csatlakozott Fabiny Tamás meghívására. Szerzetesként számára talán szokatlan volt az, ami a gyakori médiaszereplésben „edzett” püspöktársak számára nem: „Nem azt

néztem, hogy mennyi kamera van körülöttem. Mint szerzetes ettől vonakodtam volna – azonban püspökké szentelésemtől valom: szólunk kell. Nálunk, a katolikus egyházban szokás, hogy évente összehívják a világ összes [sic!], abban az évben felszentelt püspökét, és kéthetes tanító kurzuson készítik fel őket. ►

Ott hangzott el, s akkor mélyen belém ivódott, hogy ha a püspök megjelenik, tanítania kell, mindig az evangélium üzenetét kell továbbadnia. Erre is jó alkalmat ad ez a műsor – amellet, hogy természetesen egy jóízűt beszélgetünk.”

közvetíteni a műsor eszköztelensége útján. Célunk, hogy lelki táplálékot adjunk, illetve hiszem, hogy ad az Úristen rajtunk keresztül.”

Steinbach püspöknek határozottan tetszik korunk ingerdús környezetében e

lehetünk! Arra, hogy a pápának Twitter-bejegyzései vannak, és fent van az *Instagramon*, mindent mondhatunk, csak azt nem, hogy az egyházak bezárkóznak a sekrestye homályába. Nekünk ma Krisztus szabadításáról, az általa adott szabadságról kell beszélünk nagyon őszintén, amibe belefér saját bűnbánatunk is, de bizonyosat teszünk arról, hogy mindezeket át a Szentlélek a maga isteni hatalmát sugározza. Újfajta szemlélet ébred az egyházban.”

Mazsolák a püspökkenyérből

És vajon hogyan változtatta meg az állandó beszélgetőtársak hivatali kapcsolatát a többéves televíziós munka? Fabiny Tamás rámutat: fokozatosan elmélyült, igazi testvéri, baráti kapcsolat alakult ki közöttük, amely megkönnyíti az együttműködést a tévéstúdióon kívül. „Még a csipkelődés is belefér! Gyakran van szükség mély és komoly ökumenikus állásfoglalásokra – mindannyian áldásként éljük meg ezt a pluszt, amelyet az ismeretségünk ad.”

És hogy a beszélgetőtársak számára mit jelent a műsor, ha úgy tetszik, mik a mazsolák a püspökkenyérben? Steinbach József számára ünnep bejönni az MTVA székházába és beszélgetni. Beleértve azt, hogy együtt készülnek a felvételre, együtt imádkoznak, és néha utána is együtt maradnak: „Egyes egyházi kérdé-

FOTÓK: ÉSZAKI EGYHÁZKERÜLET PÜSPÖKI HIVATALA

Steinbach József szerint a felgyorsult világban az a tény, hogy van törzsközönsége az adásnak, azt jelzi, hogy sokan vágnak az elmélyült, tartalmas témamegközelítésre. „Ha evangéliumot hirdetünk – akár stúdióban, színpadon, arénában –, az a hely akkor számunkra templommá lesz.” Kocsis Fülöp érsek szerint az egy-két perces médiás blokkok felszínesek, igazi üzenetet nem képesek átadni. „Mi ülünk, beszélgetünk – s abban bízom, a Lélek szavát tudjuk

műsor puritánsága. Nézete szerint a mindenhonnan zuhogó médiazajba sokan belefáradtak, s igényük van a nyugodt, higgadt, elgondolkodtató programokra: „Az embereket annyi minden meggyöttri, szeretnének biztos, a Biblián, Isten akaratán nyugvó iránymutatást kapni. Olyat, ami segíti őket az életben, erőt ad, és tanácsolja őket.”

Kocsis Fülöp hozzáteszi: „Korunk embere is gondolkodni akar. Ehhez az egyháznak figyelnie kell, s jó folyamatok tanúi

Christstollen és a bepólyált kis Jézus.

A püspökkenyér – eredeti nevén *Christstollen* – német eredetű sütemény. Leginkább karácsonykor készítik. Darabokra vágott aszalt gyümölcscsel, mazsolával, dióval, mogyoróval, mandulával, naracs- és citromhéjjal, gyakran csokoládédarabkákkal összekevert és kisütött piskótatészta, amelyet gazdagon megszórnak porcukorral. Eredetéről úgy tartják: amikor Henrik püspök 1329-ben a Saale menti Namburgba látogatott, az adventi böjt idején gyümölcsökkel töltött kelt tésztát osztogatott híveinek. A fehér cukorbevonat a pólyába tekert kis Jézusra emlékeztet, a fahéj, a szegfűszeg és a gyömbér pedig igazi karácsonyi ízt kölcsönöz az ünnepi asztalra kerülő édességnek.

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

seket továbbgondolunk; ez persze már nem kerül be az adásba.”

Kocsis Fülöp megerősíti Steinbach püspök szavait: „Testvéreimmel és barátimmal találkozom itt hónapról hónapra. Ilyenkor a magunk dolgait is meg szoktuk beszélni. Az a közvetlenség, nyíltság és őszinteség, ami hármunk között van, üdítő, erőt adó. Ez a baráti kapcsolat a híveknek is átadódik – ezt nem egy visszajelzésből tudjuk.”

Fabiny Tamás is kiválogatta a „mazsoláit”: „Szívesen osztjuk meg egymással szolgálatunk fénypontjait, legyen az egy keresztelés, egy úrvacsorai közösség vagy egy lelkeszszenelés. Erről beszélgetve tanítást is adunk felekezeteinkről a nézőknek. De a gondokat sem hallgatjuk el, őszintén tudunk beszélni a terhektől, amelyeket püspökként viselünk, és az egyházban tapasztalható gondokról is, akár a lelkeszek kiegészéről vagy egyes társadalmi problémákról, mint amilyen például a menekültválság. Mi, protestáns püspökök a családi életünkről, Fülöp érsek a szerzetesi élet pillanatairól, a csendről, rekreációról mesél. A hétköznapi arcunkat is szeretnénk megmutatni a nézőknek.”

A jubileumi adás meglepetése egy igazi püspökkenyér volt az asztalnál. Ráadásul autentikus: Kocsis Fülöp maga sütötte, és hozta el Debrecenből. Az aszalt gyümölcsök mellett csokoládédarabkák is kerültek a tésztába. Ünnepléses felvágása még adás közben történt, de a süteményt a felvétel után a stáb tagjaival közösen fogyasztották el.

És hogy a századik adás után hogyan tovább? Sokan célzottan keresik és nézik a kulturális csatorna műsorát. Mindhárom püspök elmondta: híveik a személyes találkozások alkalmával beszámolnak a látottakról, értéklik az ökumenikus párbeszédet, lelkiileg épülnek a hallottakból. A sorozat tehát folytatódik, a *Kötőszó* evangélikus közéleti blogon pedig rövid tartalomismertető lesz majd olvasható az újabb adások után. Tervben van továbbá egy-egy „élő Püspökkenyér” megszervezése is a felekezetek ifjúsági találkozóin, ahol a nyilvánosság előtt fiatalokkal beszélgetnek majd, az ifjú generáció kérdéseire, észrevételeire adnak választ az egyházvezetők.

■ STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA

A műsor egyik korábbi adásának felvételéről az Evangélikus Élet 2018. március 11–18. számában közöltünk cikket.

Az első gyertyagyújtás napján...

Advent első vasárnapja alkalmából arra kértük a Püspökkenyér három résztvevőjét, fogalmazzák meg gondolataikat olvasóink számára.

Advent: várakozás vagy készüllet? A szó eredeti jelentése jövetel, az Úr jövetelének ideje. Eljön majd, akinek jönnie kell. Amíg erre várunk, ez az advent. Nem mindegy azonban, hogyan várjuk. Ha csak tétlenül várunk a jövetelre, akkor az ünnep dátuma ugyan megérkezik, de mi nem érkezőnk meg oda. Nem érkezőnk meg Betlehembe, lemaradunk a bölcsektől, de még az egyszerű pásztoroktól is, akik az angyal megjelenése után késedelem nélkül elindultak, hogy megtalálják a gyermeket a jászolban. Ha nem indulunk el, ha nem megyünk velük, akár a bölcsekkel, akár a pásztorokkal, akkor a Gyermek születése nem érkezik meg hozzánk. Ezért kell a várakozásunkat készüllettel töltenünk. Hogy ki hogyan s mivel készül, maga dönti el. Mi, keletiek ilyenkor (is) böjtölünk, mert tudjuk, hogy épp e kiüresedéssel gazdagodunk leginkább, hogy mire odaérünk a várva várt naphoz, legyen helye a szívünkben a megszülető kis Jézusnak.

KOCSIS FÜLÖP

Advent a felkészülés ideje. Ha felkészültek vagyunk is, mégis alázatos szívvel tudjuk, hogy soha nem vagyunk készen. Isten az egyetlen, aki a maga tökéletességében, szentségében készen van. Az Úr odaajándékozta nekünk az ő mennyei gazdagságát: azt a készenlétet, készséget, teljességet, ami csak az ő birtoka. Folyamatosan adja nekünk, de folyamatosan el is kell kérnünk tőle! Minden felkészültség alapja, hogy naponta készülünk; s most nem szakmai, hanem lelki értelemben értem ezt. Minden készültség alapja, hogy odajárulunk a kegyelem királyi székéhez, hiszen mindenre nem lehet felkészülni: minden kegyelem, mindig vannak váratlan helyzetek. Egész életünk kegyelem: minden nap, minden perc kegyelem.

STEINBACH JÓZSEF

A gyülekezeteket járva gyakran szólítanak meg az emberek azzal, hogy láttak a tévében vagy hallottak a rádióban. Tapasztalataim szerint a *Püspökkenyérnek* ma már olyan törzsközönsége is van, amely tudatosan keresi ezt a műsort. Lehet, hogy az M5 csatornának nem olyan nagy a nézettsége, de ez a kulturális igényesség a mai elsekélyesedett médiavilágban üdítően hat. Biztos vagyok benne, hogy az adventi és karácsonyi időben is számos különleges értéket kap az a néző, aki ezt az adót nézi. Örülök, hogy a mi műsorunk is itt látható.

FABINY TAMÁS

Ádvent fekete-fehérben

(1Kor 13,12)

Csendkirály már biztosan nem leszek. Megszólalok. Aki bújt, aki nem, itt vagyok. Emlékezem, tehát vagyok. Tíz éve Gáncs nagypapám egy csütörtök reggel elköltözött oda, ahol folyamatosan Bach muzsikája szól, és színről színre látható minden, ami fontos, minden, ami most, tükör által, csak homályosan.

2009 ádventje fekete volt. Mert ő, a Majmos nagyapa, ahogyan unokanyelven

Jézus volt is csendkirály, meg nem is.

Amikor szólni kellett, megszólalt, amikor a csendje üzent, akkor csendben maradt. Hallgatott. Egyértelmű volt számára, hogy csend a lelke mindennek, de éppúgy az is, hogy szava életet menthet, életet teremthet. Ige volt, ígéje volt, maga volt az Ige.

Megrendítő felismerés lehet az idei ádventben is, hogy az örökkévaló Isten Jézusban velünk sátorozott. És tükröt tar-

hull a pelyhes fehér hó, amikor a kócos gyerekek kipirosodott arccal építik meg első hóemberüket, amikor a kandalló mellett bújnak össze, akik szeretik egymást, és a háttérben szól a Kaláka *Szabad-e bejönni ide betlehemmel?* című lemeze.

De ott van a de. De ádvent mindig fekete-fehér marad. Nem lehet csak fehér. Megragad benne a sötétség, bár a szíve közepébe megérkezik a világosság. Megmarad benne a fájdalom, bár léptenyomon tetten érhető a gyógyulás lehetőség. Megmarad benne a félelem, bár áthallatszik az égből a mennyei angyalok „ne féljete” kórusa. Ádvent fekete, ugyanakkor fehér is. Mert igenis benne rejlik a gyász és a születés csodája, mint ahogyan ott lüktet benne a várakozók szívdobbanása. Fekete a fehérben, fehér a feketében. Vagy éppen egymás mellett. Zongorabillentyűkként.

Mindezzel együtt világosságot hirdetünk, amely legyőzi a sötétséget. A mi sötétségeinket is. Az enyémet is. A meneküléseimet is. A jövőbe, a múltba, a távoli ismeretlenbe vagy a gyermeki, unokai, idilli, mézeskalácsos-hótaposós múltba. Pál mondata felkavarja régmúlt időkbé bámészkodó tekintetemet: *„Amikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek; amikor pedig férfitam lettem, elhagytam a gyermeki dolgokat.”* (1Kor 13,11)

Valóban ez a realitás? A felnőttádvent valóban ilyen kell hogy legyen? Fekete-fehér? Kérdéslavina indul el bennem. Hógolyó volt, de lassan, attól tartok, betemet. Zajos nappalok és csendes éjek. Ádvent misztériuma éppen ez. Az érkező betlehemi Gyermeke arra tanít, hogy nőjék fel. Mert mindenki unoka, de nem mindenki nő fel.

Igen, nagyon szerettem a fehér ádventet, és igen, nagyon megsirattam a feketét. De ha tükörbe nézek – a jézusi tükörbe, a páli tükörbe, az ádventi tükörbe –, meg kell látnom és be kell látnom, hogy fekete-fehér az idei ádventem is. Ettől még persze színeznem ér.

■ DR. GÁNCZ TAMÁS

KEPINKILLUSZTRÁCIÓ

hívtuk őt, nem mondott több szóviccet, nem mesélt többet a csúszkaladás orgonákról, nem tanított többet Lutherről, és nem vert meg többet sakban. Halálával mattot kapott az akkori ádventem. Ugyanakkor egyszer és mindenkorra személyes tétje lett számomra a húsvéthajnali mondatoknak, de az ádventi koszorú gyertyáinak is többletjelentést adott az ő távozása.

Azóta számomra az Érkező mellett a távozóról is szól minden ádvent. És a tükrökről. Pál tükréről is. *„Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most töredékes az ismeretem, akkor pedig úgy fogok ismerni, ahogyan engem is megismert Isten.”* (1Kor 13,12)

tott elénk. Különleges tükröt. Saját magát. Egyszerre látszott benne az is, amilyen az Isten, és az, hogy mit jelent embernek lenni. Látszott benne, hogy milyen az Isten országa, és hogy milyennek kellene lenniük az emberek országainak.

Jézus tükre: mennyei tükör. Bele lehetne nézni. Bele lehet nézni. Bele kell nézni. Az idei ádventben is. Ő érkezik, ne induljunk el a másik irányba! Ő a megismert Isten. Ő a megismerhető Isten.

Fehér karácsonyra és persze fehér ádventre vágyik a világ. Éppen úgy, mint ahogy szemünk elé tárul mesébe illő festményeken, retró fényképeken, giccsel kacérkodó videóklipek jeleneteiben. Amikor

ADVENTI KÖNYVVÁSÁR

2019. NOVEMBER 22. - DECEMBER 23.

TELJES KÍNÁLATUNKAT KERESSE A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON!

A Luther Kiadó adventi könyvvásárának keretében november 22. és december 23. között 10–66%-os kedvezménnyel árusítjuk kiadványainkat. A kedvezményeket igénybe vehetik kedves vásárlóink könyvesboltunkban (Budapest VIII. kerület, Üllői út 24.), elektronikus könyvesboltunkban (bolt.lutherkiado.hu), illetve levélben és e-mailben elküldött megrendelés esetén is (cím: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.; e-mail: kiado@lutheran.hu). A kedvezmény a december 23-ig címünkre beérkezett megrendelésekre érvényes, más akcióval nem vonható össze. A Luther könyvklub tagjai nem akciós kiadványainkat 10% kedvezménnyel vásárolhatják meg. Október és november havi akciós könyvlistánk kedvezményes árai változatlanul érvényesek egész decemberben!

HATÁRIDŐNAPLÓ LUTHERREL 2020

3200 Ft

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Határidőnapló az *Útmutató* napi igéivel és minden napra egy Luther-idézettel.

ÚJDONSÁGOK

EGY PAPNÉ TITKOS NAPLÓJÁBÓL

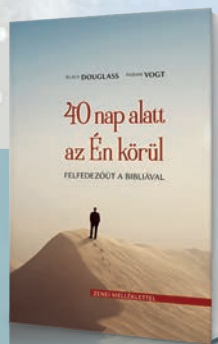
2100 Ft

Szerző: Füller Tímea

Grafikus: Lente István

Az *Evangélikus Élet* magazinban

Egy papné titkos naplójából címmel megjelent kis színesek jellemzője a keresztény humor, mely a karikatúrákkal együtt lesz teljes. A kötet írásainak mintegy fele itt olvasható először.

40 NAP ALATT AZ ÉN KÖRÜL

3900 Ft

Szerző: Klaus Douglass – Fabian Vogt

E könyv pimaszul azt állítja, hogy a Biblia elvezeti az embert önmagához azáltal, hogy megismerteti Isten látásmódjával. Legyen ez tehát meghívás és kihívás egy merész expedícióra saját magunk felé.

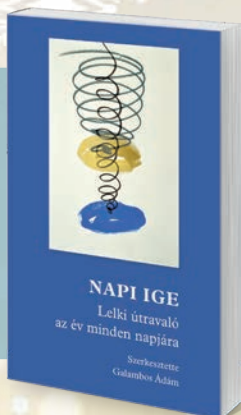
NAPI IGE

Lelki útravaló az év minden napjára

2000 Ft

Szerkesztette: Galambos Ádám

E kötetben százhuszonöt evangélikus lelkész és teológus írt a 21. század nyelvéen napi igemagyarázatokat, áldásokat és imádságokat.

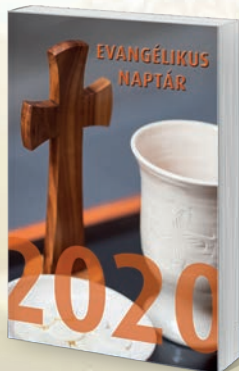
VISSZHANG

Imádságok, olvasmányok

2800 Ft

Szerkesztette: Szabó Lajos

A személyes és közösségi hitélet egyik legfontosabb területe az emberi lélek ápolásának és gondozásának naponkénti gyakorlata. A nagy sikerű imádságoskönyv harmadik, átdolgozott kiadása.

EVANGÉLIKUS NAPTÁR 2020

1100 Ft

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Megújult tartalommal az év tizenkét hónapjára bőséges olvasnivalóval – igei üzenettel, novellákkal, versekkel, évfordulós megemlékezésekkel – várja olvasóit a 2020-as *Evangélikus naptár*.

ÚTMUTATÓ 2020

A Biblia rendszeres olvasásához
550 Ft

ÚTMUTATÓ
OLVASMÁNYOKKAL 2020
790 Ft

A KÖNYVESBOLT ADVENTI NYITVATARTÁSA DECEMBER 2-TÓL 23-IG:

hétfőtől péntekig 9 és 17 óra között;

december 4-én, 11-én, 18-án (szerdánként) 9 és 18 óra között;

december 7-én, szombaton, valamint december 23-án, hétfőn 9 és 15 óra között.

NÉPSZERŰ KÖNYVEINK

ISTEN MÉMJEI

Újszerű igehirdetések
1750 Ft

Szerző: Balicza Iván

„Főleg fiatalokból álló, iskolai közösségekben, de felnőtt-gyülekezetben is kihívásnak tekintetem, hogy az Isten szavát maradandó, megragadó formában, vagyis mémként adjam tovább” – írja a kötet céljáról a szerző.

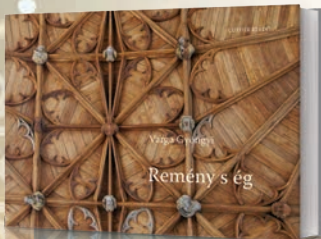

ÉLŐK FÖLDJE

1890 Ft

Szerző: Varga Gyöngyi

Újabb áldás- és imádságcsokrot kapnak az olvasók a több kiadást megélt *Áldáskönyv* és a *Remény s ég* című kötetek szerzőjétől. A meditatív képekkel gazdagon illusztrált írások igazi lelki töltekezést jelenthetnek a mindennapokban.

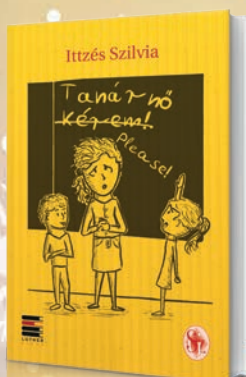

REMÉNY S ÉG

1890 Ft

ÁLDÁSKÖNYV

1890 Ft

TANÁRNŐ, KÉREM!

2400 Ft

Szerző: Ittész Szilvia

A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium mindennapjai elevednek meg Ittész Szilvia jó humorral, hibátlan stílus- és arányérzékkel megírt kötetének történeteiben. Vallomás hitről, a tanári pályáról, gyermeklélekről, huncut diákcsinnyekről és lelki mélységeket érintő emberi találkozásokról.

NAPI FELHŐ

1850 Ft helyett 1480 Ft

Szerző: Kutyifa Anikó

A gyógypedagógus szerző a munkája során megismert, autizmussal élő gyerekek történeteit tárja az olvasók elé humorral, derűvel, időnként a poézis nyelvén.

SZÍVRÁZÓ

Novellák, tárcák
2100 Ft

Szerző: Füller Tímea

Nem mindennapi történetek álmokról, harcokról, megérkezésről. Felráznak, elgondolkodtatnak, a szívünkre hatnak.

A *Töcsatükröben* című gyűjtemény szerzőjének második novelláskötete.

NEVETŐ SÁRÁK

Szerző: Boda Zsuzsa

1490 Ft helyett 1192 Ft

Lelki útravalónak szánt írások és fordítások gyűjteménye, amelyek korábban az *Evangélikus Élet* hasábjain jelentek meg.

A szövegeket harmonikusan egészítik ki a szerző meditatív fotói.

A VÁRAKOZÁS MEGSZENTELÉSE

Napi elmélkedések adventtől
vízkeresztig

1980 Ft

Szerző: Zászkaliczky Pál

Zászkaliczky Pál adventi áhítatai szeretnének megállítani minket naponta legalább néhány percre, lecsendesítve gondolatainkat. A kötetben szereplő áhítatok, versek, énekek és imádságok tartalommal töltik meg a várakozás csendjét, miközben elvonul előttünk az egyházi év adventtől vízkeresztig tartó időszakának minden szereplője: Gábrieltől Erzsébetig, a napkeleti bölcsektől Keresztelő Jánosig.

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI

LUTHER-KÉPREGÉNY I-IV.

A Luther rajzfilmsorozat epizódjai alapján készült képregénysorozat

990 Ft/rész helyett 693 Ft/rész

Összeállította: Richly Zsolt

Rajzolta: Major Kata

A Luther életéről szóló népszerű rajzfilmsorozatot feldolgozó képregénynek már mind a négy füzete kapható. A két DVD-ből álló rajzfilmhez pedig digitális oktatási segédanyag is készült.

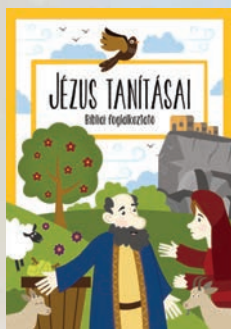
PÉLDÁZAT-TÜKÖR

Bullet Journal

1500 Ft helyett 1350 Ft

Ha ezt a kis füzetet lapozod, eszedbe juthat, hogy egy bullet journal üres oldalait népszerű témák,

életed fontos eseményei és saját feljegyzéseid tölthetik meg szabadon. Mi azonban most Jézus Isten gondviseléséről szóló tanításának, valamint tizenöt jézusi példázatnak a megismerésére, újrafelfedezésére hívunk, hogy ezeket dolgozd fel.

JÉZUS TANÍTÁSAI

Bibliai foglalkoztató

690 Ft

Szerkesztette: Grendorf-Balogh Melinda – Péterné Mestery Rita

Grafikus: Kisantal Ágnes

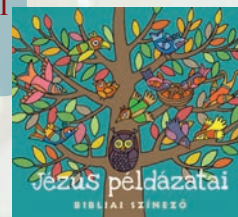
Ezzel a kiadvánnyal izgalmas, örömteli felfedezőútra hívunk kisebb és nagyobb gyermekeket egyaránt. A kötet – rajzolás, matricázás, rejtvényfejtés mellett – komoly kutatómunkára is ösztönzi a különböző

korosztályú gyermekeket.

JÉZUS PÉLDÁZATAI

Bibliai színező

280 Ft

AZ IMÁDKOZÁS ÁBÉCÉJE

Imádságkönyv kicsiknek

1290 Ft

Szerkesztette: Szabó Lajos

Kedvet szeretnénk teremteni az imádkozáshoz, hogy kis kezek nyissák ki ezt az imádságkönyvet.

Lapozgassák, nézegessék a rajzokat. Van üres lap – rajzolásra. Van vonalas lap – a legkedvesebb imádságok leírására. De a legfontosabb, hogy elkezdjünk beszélgetni Istennel.

AJÁNDÉKÖTLETEK

FA KULCSTARTÓ

(kétféle),

a hátoldalán Luther-rózsával
600 Ft/darab

COFFER KÁVÉ

Csak a könyvesboltban kapható, webshopban nem rendelhető.

250 g – 500 g – 1000 g

2500 Ft-tól

KITŰZŐ

(négyféle)

300 Ft/darab

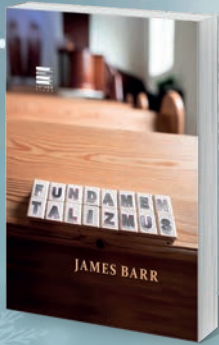
EVANGÉLIKUS TERMELŐI BOROK

Csak a könyvesboltban kapható, webshopban nem rendelhető.

1150 Ft / 1200 Ft / 1250 Ft

EGYHÁZ ÉS TEOLÓGIA

FUNDAMENTALIZMUS

1950 Ft

Szerző: James Barr (Fordította: Szalai Miklós)

A könyv elsősorban az angolszász egyházak fundamentalista jelenségeit igyekszik feltárni, és habár megjelenése óta közel négy évtized telt el, a benne foglaltak még ma is relevanciával bírnak. A szerző nagy pontossággal mutatja be a protestáns kereszténység egyházaiban működő konzervatív evanglikál körök fundamentalista tendenciáit és megnyilvánulásait.

GYÜLEKEZET A KÖZPONTBAN

~~4900 Ft~~ helyett 3430 Ft

Szerző: Timothy Keller

Timothy Keller amerikai református lelkész „vallásos bestsellere” a szerző mély ekkleziológiai és misszióteológiai ismereteiről, valamint kiérlelt, a klasszikus protestáns teológiai alapokon nyugvó egyházlátásáról tanúskodik.

-30 %

-20 %

A LEKIVEZETÉS KÉZIKÖNYVE

1800 Ft helyett 1440 Ft

Szerkesztette: Heikki Kotila

(Fordította: Bence Áron)

Hogyan jelenik meg Isten

és ember találkozása a jelenlegi vallásos-kulturális helyzetünkben, támaszkodva arra a hagyományra, amely lelkiségünk alapja? Ebből a kérdésből kiindulva született meg ez a gyakorlati módszereket is megosztó utléírás.

-10 %

KONKORDIAKÖNYV – A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HITVALLÁSI IRATAI

2200 / 3700 / 3700 / 3300 Ft helyett

1980 / 3330 / 3330 / 2970 Ft

A Magyarországi Evangélikus Egyház hitvallási iratainak új, kritikai kiadása öt kötetben.

1. Egyetemes hitvallások (szerkesztés alatt)
2. Ágostai hitvallás
3. Apológia, az Ágostai hitvallás védőirata
4. Schmalkaldeni cikkek, Értekezés a pápa hatalmáról és elsőbbségéről, Kis káté, Nagy káté
5. Egységnyi irat

-10 %

TESTVÉREIM ÉS A NYÁJ I-III.

Körkép a világ evangélikusságáról

2490 / 2290 / 1950 Ft

helyett 2241 / 2061 / 1755 Ft

Szerző: Fabiny Tamás

A háromrészes könyvsorozat színes és érdekes pillanatfelvételek gyűjteménye. Az evangélikus püspök szinte az összes kontinensen végigkálauzolja az olvasót, szubjektív szűrőn át látatva és dokumentálva a világ evangélikus közösségeinek életét.

-10 %

LUTHER VÁLOGATOTT MŰVEI

4990 Ft helyett 4491 Ft

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2017-re irányuló legnagyobb vállalkozása Luther Márton válogatott műveinek új, tudományos igényű magyar kritikai kiadása tizenkét tematikus kötetben. A sorozat 4. és 9. részét, a *Galata levél* és a *Felelőség a társadalomért* című köteteket is hamarosan kézbe vehetjük.

Legyetek jók, ha tudtok!

Sztehlo Gábor nyomdokain határon innen és túl

Egy harcos természetű erdélyi nagymama, egy tette kész erdélyi lelkész, egy maréknyi, de lelkes csapat és egy mustármagnyi hit az összefogásban – ezeknek a tényezőknél az együttállásra volt szükség ahhoz, hogy a Sztehlo Gábor Gyermek- és Ifjúságsegítő Alapítvány közreműködésével Kemény Zalán és barátai megkezdjék a határon túli magyar könyvtárakat, közösségi házakat és gyermekotthonokat támogató-látogató, immáron kilencedik éve tartó tevékenységüket. Vajon mit ad ez az együttműködés az adakozóknak és mit a fogadó intézmények lakóinak, dolgozóinak? Milyen benső motivációi vannak az önkénteseknek, fáradozásuk milyen gyümölcsöket terem, és hogyan lehetnének többen?

Kemény Zalán csapata szolgálatának már tizenhat erdélyi, egy kárpátaljai és egy felvidéki, valamint három vajdasági intézet örülhetett. Önkéntes munkájuk az épületfelújítástól a mosógép-, porszívó-, könyv- és ruhaszállításon, a gitárral kísért közös énektanuláson és a futballszakértelem bevetésén át egészen a „Jézuska” karácsonyi szerepkörének vállalásáig terjed.

Céges segítőbrigád

Amikor arról kérdezzük – a foglalkozását tekintve egyébként közgazdász – Kemény Zalánt, miért indult el ezen az úton, szinte értetlenül néz ránk. Számára ugyanis a segítségnyújtás életforma. Ebebe nőtt bele, így találja természetesnek. Édesanyja, Merényi Zsuzsanna a Sztehlo Gábor Gyermek- és Ifjúságsegítő Alapít-

vány kuratóriumának elnöke. A családnak erdélyi gyökerei vannak, ahogy Zalán visszaemlékszik, ők mindig is úton voltak „idehaza” és „odahaza” között.

A neveltetés mellett azonban, úgy tűnik, saját tapasztalatra is szükség van ahhoz, hogy valaki az empátián túl tegyen is a szegénység ellen. „Ha valamilyen módon hiányban szenvedő embereket látsz, ha szembesülsz a nélkülözéssel, felébred a tenni akarás – állítja Kemény Zalán. – Nekem könnyű, mert szeretem a történelmet, tudom, hogy tele van háborúkkal, sérelmekkel, nélkülöző emberekkel, de különböző, a témába vágó kiállítások és filmek is segíthetnek a figyelmet a szenvedőkre irányítani. Hát még azok a példaadók, akik a történelem során valóban bátor tetteket hajtottak végre embertársaikért, saját életüket is kockáztatva, ahogyan Sztehlo Gábor is tette.” ▶

Felmerülhet a kérdés, hogy a mai jóléti társadalomban, amelyet a fősodratú fogyasztói média ural, mennyire van esélye az embernek találkozni a valósággal. A közgazdász egyéni akciókkal próbál a közöny ellen tenni mind a munkahelyén, mind szélesebb körben, és egyre nagyobb kapcsolati hálót sikerül működtetnie. „Biztos munkahelyen dolgozó értelmiségiként én jó helyzetben vagyok, nem esik nehezemre segíteni – mondja. – Ezt igyekszem a környezetemben lévőkben is tudatosítani.”

Kemény Zalán cégénél mostanra már egész segítőbrigád alakult: újra és újra megtelik néhány szekrény ruhákkal, könyvekkel, vagy például mobiltelefonselejtezőskor is elsőként hozzá fordulnak, hátha tud olyanokat, akiknek épp erre van szükségük.

Rokoni és szervezeti szálak

„A másod-unokatestvérem kicsengetésére utaztam épp Erdélybe” – meséli, majd a pillanatnyi csend után magyarázatképp hozzáteszi: „ballagására”, mire nagy derűltég lesz úrrá rajtunk. Kemény Zalán nagymamája az egykor kilencvenkilenc százalékban magyarok lakta Kökös falu szülötte. (A Kovászna megyei település lakóinak ma már csak az ötvennégy százaléka magyar.) Az akkori kökös unitárius lelkészt, Bíró Attilát az emlegetett „kicsengetés” alkalmával ismerte meg

Kemény Zalán, amikor is arról érdeklődött, hogyan lehetne segíteni a helybelieknek magyarként, emberként a megmaradásban.

A lelkész a magyar nyelvű írni-olvasni tudás terjesztésében, ápolásában látja a helyi magyarság megmaradásának egyetlen alternatíváját, véleménye szerint ugyanis nyelvében él és gondolkodik az ember. Ennek a beszélgetésnek a hatására lett Zalánék első határon túli útjának haszonélvezője a kökösi könyvtár és közösségi ház.

2012-ben kezdtek el gyermekotthonokat is látogatni. Akkoriban még nem voltak rutinosak, egyenest a központi Dévának vették az irányt, de onnan takaros szállítmányukkal együtt jószándékúan továbbküldték őket, mondván, másutt nagyobb szükség lehet rájuk. Így végül meg sem álltak a történelmi Erdély egyik legkeletibb településéig, Gyimesbükkig.

A jótékonyági szervezetek az esetek többségében nyitottak a civilekkel való mindenféle együttműködésre, de előfordulhatnak azért meglepetések is. Az ifjú önkéntes a Magyar Vöröskeresztnek lett hivatalosan is tagja.

Vannak vidékek...

A problémák jellege és nagysága a határon túl térségenként különböző, így a gyermekotthonok helyzete és szükségletei is igen eltérők lehetnek. A térségek – szociális, gazdasági, kulturális-oktatási –

fejlődési lehetőségeinek tekintetében sok függ az anyaországi fejlesztési koncepcióktól, de a szomszédos országok magyarságpolitikájától is. E téren az utóbbi öt évben komoly fejlődés tapasztalható: az otthonok több támogatást kapnak, alapvető élelmiszerekben már nincs hiány, az épületeket igyekeznek folyamatosan felújítani, karbantartani – erre Erdélyben európai uniós, román és magyar állami támogatást, valamint alapítványi forrást is kapnak.

A kisebbségi politikát ideológiai, fogalmi zavar jellemzi; például a tömbmagyarság és a szórványban élő közösségek eltérő problémáit egymástól függetlenül volna érdemes tárgyalni és orvosolni. A közgazdász – sok szakértővel együtt – azon az állásponton van, hogy a határon túli magyarokat a szülőföldjükön kellene támogatni. Segíteni kellene őket abban, hogy meglegyen a stabil intézményrendszerük a bölcsődétől az egyetemig.

„Nem érdekel, ha több adót kell fizetnem – jelenti ki –, de ezeket a területeket úgy kellene fejleszteni akár tőkével, akár társadalombiztosítással, akár humán erőforrás-fejlesztéssel, mintha Magyarország részei lennének. Jó volna, ha tudnánk határoktól függetlenül is nemzetben gondolkodni.” Sajnos azonban a tapasztalat azt mutatja, hogy elkésérlítő módon maguk a határon túl élő magyarok is könnyen összekülönböznek, és elzárkóznak egymástól pusztán felekezeti különbségek miatt is.

Hétköznapi hősök

A fiatalember már jól ismert vendég számos gyermekotthonban, jöttére odasereglenek a lakók, és ha csak pár focimeccs vagy közös gitáros éneklés erejéig is, de maradásra bírják. Rettenősen nehéz körülmények közül érkeznek, mégis tele vannak szeretettel, figyelmességgel, tenni akarással, tanulni vágyással – állítja Zalán. Persze a kamasz korosztállyal már nem olyan könnyű, mint a kisebbekkel. Ők kifejezetten elutasítóak tudnak lenni, de tekintve az előtörténetüket, nem csoda, ha a változó kort is nehezebben élik meg.

Egy átlagos család – például az erdélyi petrozsényi (Hunyad megye) gyermekotthon lakóinak történeteit alapul véve – úgy fest, hogy az egyik szülő már nem él, a másik külföldön tartózkodik, vagy épp börtönben van, négy testvér

az otthonban, másik négy kallódik valahol (Európában)... Elképesztő sorsokkal szembesülhet a látogató. Van, akinek a szeme előtt halt meg a nagyszülője vagy a szülője. Többen már zsenge korokban sokféle betegséggel – fogászati, emésztési vagy szívproblémával – kénytelenek együtt élni a múltbéli nélkülözések miatt. Pszichológiai eredetű nehézségek, például különböző beszédzavarok is akadnak bőven, amelyeket a nevelők önerőből nehezen tudnak szakszerűen és kellő figyelemmel kezelni.

Ilyen fokú fizikai-lelki-idegi leterheltség mellett a gyermekotthonokban dolgozók körében hamar felüti a fejét az úgynevezett „burnout”, vagyis a kiégés. A leglelkesebb, legaktívabb fiatal nevelők sokszor épp az intézeti gyerekek közül kerülnek ki, ez amolyan bejáratott kitérési lehetőség az ittenieknek.

Mivel az állami szabályozás miatt az otthonokban a fiatalok addig maradhatnak, amíg tanulnak, sokan tizenhét évesen – mindenféle tapasztalat és életvezetési stratégia nélkül – egyszerűen kilépnek a rendszertől. Az otthonban dolgozók így kénytelenek elengedni a kezüket. Nagy probléma, hogy nincs kidolgozott utánkövetési, utógondozási program, így könnyen kerülhet zsákutcába az egykori otthonlakók élete.

A nevelőknek és intézményvezetőknek pihenésre, töltődésre, a sérült, nehéz sorsú gyerekeknek pedig képzett, kiegyensúlyozott és legfőképp támogatott vezetőkre volna szükségük. A tapasztalat ellenben azt mutatja: a vezetők kapcsolati hálójától és annak hatékony működtetésétől, továbbá a helyi közösség produktivitásától függ egy-egy otthon sorsa.

Leginkább a lelki kenyér kell

Az intézmények több lábon állnak, sok egyházi fenntartású otthont is támogat elsősorban az anyaország, de például a román állam is segít, bár csak a bentlakó gyerekek után fizet. Ezenkívül alapítványi és pályázati forrásokból próbálnak gazdálkodni az intézmények. Maga a Sztihlo-alapítvány is szokott pályázatot hirdetni, sokszor pedig külföldi önkéntes szervezetekre is számíthatnak a kapcsolattépítők.

Riportalanyaink elsősorban egyházi háttérű intézményekben fordultak meg, így például a vajdasági Poverello Feren-

ces Közhasznú Alapítvány által működtetett lurkóházakban: Dreán, Hajdújárason és Óbecsén. Vagy egyes, az erdélyi Dévai Szent Ferenc Alapítvány által fenntartott otthonokban, mint amilyen például a kisiratosi Pio Atya Gyermekvédelmi Központ.

A ferences intézmények napirendjének szerves része az imádság és a dicsőítés, bár a tapasztalat szerint a gyerekek a nyelvi lemaradásuk miatt sokszor nem is értik, mit imádkoznak, énekelnek.

Egyes otthonokban karizmatikus egyházi előljárók adják a lelki útvalót – az odatévedő vendégnek is. A dévai gyermekmentő, Bőjte Csaba neve mindenki számára ismerős lehet, de a délvidéki, csantavéri Utcai Róbert plébánost, közis-

ta önkéntesekkel működő Szövetség az életért nyári tábor. Ide Kemény Zalánék által látogatott határon túli otthonok is küldenek gyerekeket minden évben.

Határon túl sokkal inkább élnek a népi hagyományok, kiváltképp faluhelyen. Az életnek szerves része a templomba járás, a keresztekedés, a konfirmáció, az ünnepek. A petrosényi gyermekotthon lakói minden évben írják a Jézuskának, és néhányuk kívánsága valóra is válik: az egyik bentlakó kislány például megkapta karácsonyra álmai gitárját. Ennek a „csodának” Kemény Zalán közvetlenül is a tanúja volt, hisz az otthonban maradt gyerekekkel töltötte az ünnepeket, ötszáz kilométerre saját otthonától. Aztán persze az ifjú hangszerrel a hurok közé csaptak...

FOTÓK: KARDOS IMRE

mertebb nevén Puby atyát már kevesebben ismerik idehaza. Az atya a beszámolók szerint „fogalom”. Kétféle nyájasság, akin átlagban mindig két gyerek lóg – idézi fel a képet mosolyogva Kemény Zalán. Mindemellett kulcsfontosságú kulturális szervező a térségben.

A sokak által ismert Remény Kis Emberei közösség az egyik évben az *István, a király* című rockoperát adta elő – kétszáz fő részvételével – Csantavéren, többek között Puby atya állhatatos szervezésével. A közösség célja, hogy Kárpát-medencei gyermekotthonokban, illetve mélyszegénységben élő fiataloknak mutasson értékeket, adjon életre szóló útvalót és élményeket. Az egyik legnépszerűbb programjuk az egyetemis-

Az önkéntesek hangsúlyozzák, hogy ezekben az otthonokban elsősorban nem a csokoládé, nem a plüssjáték a hiánycikk, hanem – kiváltképp a nehezebben megközelíthető, szórványhelyzetben lévő településeken – a jó példák, a használható felnőttminták, a lehetséges életstratégiák és megvalósítható jövőképek átadása. Tíz évvel ezelőtt egyes határon túli gyermekotthonokban a napi kenyér megléte is kérdéses volt, ma már elsősorban a lelki kenyér a szükséglet. Hazai egyházi összefogással nem volna lehetetlen a rendszeres minőségi jelenlét, odafordulás, megszólítás – élő, magyar szóval, a jóság síró vágyával... és nem csak ilyenkor, decemberben.

■ KINYIK ANITA

Életre kelő templomi tárgyak

Találkozás Borókay Zsófia és Kondor Boglárka múzeumpedagógusokkal

Délelőtt tíz óra. Megszólal a harangjáték a budapesti Belvárosban, a még kissé álmos Deák téren: a Dicsérjük Istent! című korál dallama csendül fel. Rögtön utána felemelkedik a neves lutheránusok időtálló gondolatait közszélelre tevő spaletta, és kinyílik az Evangélikus Országos Múzeum ajtaja. Borókay Zsófia és Kondor Boglárka, a szeptemberben életbe lépett új, széles körű múzeumpedagógiai program kidolgozói és népszerűsítői már várnak. Ekkor még nem sejtem, hány érzékszervre ható múzeumi barangolás veszi kezdetét...

Kondor Boglárka a természettudományok területéről indult, a Debreceni Egyetemen a Földtudományi Intézet hallgatója volt, majd az Eötvös Loránd Tudományegyetem tudománykommunikáció szakán tudományos múzeumi ismeretterjesztést tanult. Jelenleg az ELTE Bölcsészettudományi Karán doktoranduszhallgató, evangélikus diakonisszák kutatásával foglalkozik. Borókay Zsófia angol-művészettörténet szakon végzett az ELTE-n, korábban gimnáziumi tanárként, illetve az Iparművészeti Múzeumban is dolgozott. Pedagógiai és művészettörténeti tanulmányait egyesíti az Evangélikus Országos Múzeumban végzett múzeumpedagógiai munkájában.

– Idén szeptembertől számtalan, elsősorban az állandó kiállításához, de aktuálisan az időszaki – a cipszerek történetét, a szepesi szász identitás családi emlékeit bemutató – tárlathoz is kínálnak különféle foglalkozásokat az óvodástól a középiskolás korosztályig, templomtúrától a szabadulósobáig. Milyen munkálatok előzték meg az őszi debütálást?

Borókay Zsófia: Tavasz óta tervezzük és teszteljük a sokféle tematika mentén felépített programjainkat. Mostanra már kialakult egy állandó paletta, minden korosztálynak már akár négy-ötféle foglalkozást is tudunk kínálni. És még számtalan további ötletünk is van. A tapasztalat szerint minden csoport más foglalkozást kér, bátran válogatnak a programok közül, ami

jó. A foglalkozások „tesztelő fázisában” megfigyeljük, mely témakörök érdeklik a diákokat, milyen játékokat élveznek leginkább, és mely irányokban érdemes továbbfejleszteni eredeti koncepcióikat.

– Hogyan épül fel a sokak által ismert – 2016-ban megnyitott –, Luther öröksége című állandó kiállítás, és mely szempontokra érdemes figyelni egy múzeumpedagógiai foglalkozás tervezésekor?

Kondor Boglárka: Az állandó kiállítás egy ötperces animációs kisfilmmel kezdődik, amelyben a látogatók megismerkedhetnek az Insula Lutherana történetével. Három metafora alapján épül fel a kiállítás, amely az evangélikus egyház történetét mutatja be: a *Főtér* az egyház és az állam viszonyával, a *Templom* a liturgikus elemekkel foglalkozik, a *Ház* rész pedig a családi vallási szokások és hagyományok világába vezet. Végül a pincében megtekinthető a második világháborús embermentésnek emléket állító Sztehlo-Keken-szoba. Célunk, hogy a diákság számára az olykor nehezen megfogható témákhoz kapaszkodókat adjunk, hogy felfedezhessék vagy kialakíthassák saját személyes kötődésüket az egyházhoz.

– Mi a szakmai mellett a személyes motivációjuk a múzeumpedagógiai foglalkozások tervezésekor, vezetésekor?

K. B.: Számomra a modern pedagógiai módszertan irányadó. A minőségi szórakoztatás mellett fő szempontom a kényszermentes tanulás. Fontos, hogy a

gyerekek maguk találjanak valami személyeset a tárgyainkon vagy a mondanivalónkon keresztül. Ehhez – elsősorban az iskolás korosztály számára – segítséget jelentenek a digitális eszközök, valamint a kézbe vehető, megtapintható tárgyak is. A szemet és a fület egyaránt igénybe véve szeretnénk elmélyíteni az élményt, hogy eljusson a gyerekekhez a mondanivaló, és önmagukat is el tudják helyezni ebben a környezetben.

B. Zs.: Az egyik legfontosabb cél, hogy játszva tanuljanak a gyerekek; a másik, hogy azzal az érzéssel mehessenek haza, hogy ide érdemes visszajönni, mert sok minden van még, amit nem láttak. Minden foglalkozás egy-egy témát emel ki – értelemszerűen az adott témáról minél több ismeretet szeretnénk átadni. Az élményszerzés és az ismeretterjesztés így kéz a kézben járnak.

– Mi a jellemző: főként egyházi iskolából érkeznek látogatók, vagy tágabb a merítés?

B. Zs.: Az iskolások nagy része evangélikus intézményekből jön. Ha azonban – ismervé a csoport vegyes összetételét – feltesszük a kérdést, ki milyen felekezethez tartozik, rendre megjelenik az országos arány. Mi ezt mindig figyelembe vesszük, és igyekszünk ennek megfelelően alakítani mondanónkat. A nem evangélikusoknak elmondjuk, miben más ez a templom, mint az általuk ismert, és az alapvető felekezeti különbségekre is rávilágítunk, ha látjuk, érdekli őket a téma.

K. B.: Ez a rugalmasság alapvetően jellemző és meghatározó a munkánkban, hiszen van, hogy nagy létszámú csoport érkezik akár a környékről, akár távolabbról, ilyenkor, ha szükséges, csoportbontást is vállalunk. Ha nem is evangélikus kötődésűek a látogatók – én magam például református vagyok, de mostanra már teljesen magaménak érzem az

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Kondor Boglárka és Borókay Zsófia múzeumpedagógusok

evangélikus identitást –, fontos, hogy találhassanak felekezeti párhuzamokat. Ezzel is a saját személyes életükhöz tudják kötni a látottakat-hallottakat.

– Mi a különbség a korosztályok megszólítási lehetőségei, a használt eszközök között? Miben áll a múzeumi foglalkozások interaktivitása?

K. B.: Az óvodásoknál a játékos feladatok dominálnak, és mivel csak nagyon rövid ideig képesek egyfajta feladatra koncentrálni, érdemes többször váltogatni a feladattípusokat. Az általános iskolás korosztálynál könnyebb, ők már sokszor kérdeznek is. A gimnáziumi korosztálynál jönnek elő a kényesebb, komolyabb kérdések, akár történelmi dilemmák, akár mindennapi problémák, helyzetek elem-

zésével. Említeném itt a *Született feleségek? – Reformernők a férfiak mellett az egyházban* című foglalkozást, ahol a férfi-női szerepek reformáció korabeli valóságán keresztül reflektálhatnak a diákok a mai viszonyokra. Én magam engedem, hogy a gimnazisták használhassák a telefonjukat. Nagyon gyámoltalanok tudnak lenni, ha nem biztosítunk számukra lehetőséget saját digitális eszközeik használatára. Fotózhatnak, videókat készíthetnek a témához kapcsolódva, ezeket megoszthatják egymással a *Facebookon*, így jobban átélhetik, magukénak érezhetik a múzeumban eltöltött időt. Ami a kisebb korosztály bevonását illeti: vannak másolataink úrvacsorai kelyhekről, kannákról, keresztelőkancsóról, feszületekről – ezeket sokszor körbe

is adjuk, kesztyűben nyugodtan megfoghatják, megnézegethetik őket.

B. Zs.: Hasonlóképp – megfelelő felügyelet mellett – régi énekeskönyveket, tokba tett Kossuth-bankót is körbe lehet adni. Emellett kulcsfontosságú, hogy a gyerekek hazavigyenek valami emléket, amellyel kapcsolatban beszélhetnek az itteni élményeikről. A legjobb, ha maguktól, saját kezűleg készíthetik el a tárgyakat – például a *Szövevényes szimbolika* című foglalkozásunk keretében a legutóbb múzeumi növény- és állathatározót készítettünk a kisiskolásokkal.

– Mit lehet még a múzeumban játszani?

B. Zs.: Van egy a látogatók számra is megtapintható, rendezhető oltárunk is Pécs-Pogányból. Ezen az oltáron szoktuk megjeleníteni a különböző liturgikus színeket: a gyerekek maguk választhatják meg az egyházi ünnepnek megfelelő terítőt, és rendezhetik el a tárgyakat az oltártérben. A játékok során fontosnak tartom a már ismerős motívumok, szimbólumok ismétlését, újbóli megjelentetését, egyrészt rögzítés céljából, másrészt pedig sikerélményt jelent a gyerekek számára, ha az újból feltűnő fogalomra, dologra ráismernek. A gimnazista korosztállyal az *Éld át a nagy pesti árvíz eseményeit!* című foglalkozásunkon pedig eljátsszuk az 1838-ban a Deák téren történeteket. A templomot – többek között a Kálvin téri református templommal együtt – megnyitották az árvízkárosultak előtt, az egyház tehát valós segítséget tudott nyújtani a rászorulóknak. A drámapedagógiai módszernek köszönhetően a gyerekek többet megjegyeznek a történekekből, és önmagukról is tanulhatnak valamit. A foglalkozást segíti, hogy számtalan feljegyzés, adat, tárgy áll rendelkezésre ebből az időszakból.

K. B.: Több tudományterületbe is belekóstolva fontosnak tartom a látszólag ellentétes témák közötti párhuzamok keresését. Mondok egy példát: a fenn tartható fejlődés jegyében színes kupakból még a Luther-rózsza is kirakható. Különösen népszerű a természettudományos előéletemről árulkodó, a múzeumok éjszakáján részben bemutatott lutheránus szertár is, amely izgalmas kísérleten keresztül a természettudományok és a vallás találkozásának lehetőségeit mutatja be. Fontosnak tartom, hogy az apró kis mozaikokat alkotó tudáselemek egy nagy, áttekinthető egészéssé álljanak össze.

■ – KINYIK –

Összefonódó szavak

Visszhang harmadszor

A visszhang gazdag jelentésű szó. Egyrészt ezzel jelöljük azt a jelenséget, amikor egy hangsor egy távolabbi felületről visszaverődik, és többször is hallható. Átvitt értelemben olyan személyt jelent, aki mások szavait, véleményét magáévá teszi, követi, hirdeti. Kifejezi továbbá a szó a másokban keltett érdeklődést, hatást is. A Luther Kiadó Visszhang című, immár harmadik kiadásban megjelent kötetében százhuszonhat kortársunk léleképítő fohászait találjuk, hogy segítségünkre legyenek (hit)életünk hol örömteli, máskor nehézségekkel terhelt időszakaiban. Az egyházi év, a hét, a nap minden szakára, a családi és közösségi élet számtalan helyzetére – a születéstől a koporsóig – találunk a könyvben olvasmányokat, imádságokat.

Ekülönleges „visszhangok” Krisztus-követő, Krisztust hirdető emberek bizonyoságtételei. Velük: hitben élő testvéreinkkel imádkozhatunk együtt „belső szobánkban”, elcsendesedésünk óráiban vagy bibliaórai közösségben. E láthatatlan, mégis mindennél erősebb kötelék, az imádságok kincsestára ez a praktikus, mérete révén bárhova magunkkal vihető könyv.

„Nagy szükség van imádkozó emberekre az egyházban. [...] Az imádkozás szolgálat. Bárhol végezhető, és bárki felvállalhatja. Az imádság az a nagy összekötő kapocs Isten és az emberek között, amivel földi életünk minden kérdése odahelyezhető Isten elé [...]. Csak az alaphangra kell vigyáznunk, hogy az ne változzon! Egy énekversünk első sorában található meg ez tömören: »Mit Isten tesz, mind jó nekem.« Innen induljunk, és ide is érkezzünk meg mindig” – kezdi az új kiadás előszavát Szabó Lajos, a kötet szerkesztője, az Evangélikus Hittudományi Egyetem nyugalmazott rektora.

Rámutat: aki ma szeretne megtanulni imádkozni, meditálni, bizony nincs könnyű helyzetben. Nagy a kínálat, nem egyszerű eligazodni. A legegyszerűbb, eleinktől örökölt módszerek azonban ma is gyümölcsözőek. Ne féljünk mások imádkozó szavaival vagy egy-egy képpel élni – hívja fel a figyelmet a szerkesztő. Nagy ajándék és nagy felelősség is használni a szavakat – olvassuk a 156., *Összefonódott szavaink* című imában.

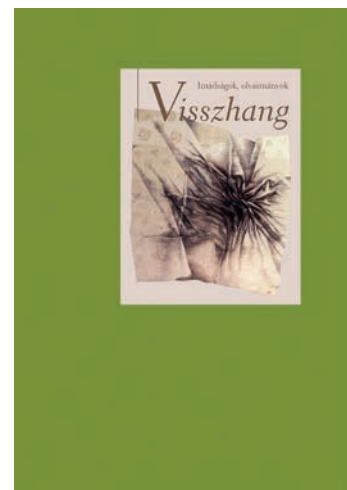
Arra is emlékeztet a kötet szerkesztője: „Egyházi megújulás nem képzelhető el a lelki élet újrafogalmazó és aktuá-

san megszólaló kommunikációja nélkül. Isten szava úgy ér el minket, ha nem a [...] monológ útját járjuk, hanem dialógusban élünk.”

Hogy e dialógusra milyen nagy igény mutatkozik, azt mi sem jelzi jobban, mint hogy tizennyolc év alatt harmadik kiadásban (2001, 2005, 2019) jelenik meg a *Visszhang*. Az első kiadás sötétzöld vászonborítóját elgondolkodtató alkotás fotója díszítette: Polgár Rózsa textilművész *Gyűródés* című gobelinjéé. Ez a könyv rég elfogyott; kincsként őrzik, akiknek megvan. Első megjelenése óta éppen nagykorúvá érett egy generáció – ideje volt újra az olvasók kezébe adni ezt a lelkeséget építő kötetet.

Aki olyan szerencsés, hogy birtokolja a régit, bátran tegye mellé az újat! Nem utánnyomást kap kézbe: a javított, átdolgozott szövegek mellett – két évtized alatt változott a nyelv, a gyorsuló, egyben egyszerűsödő kifejezőmódra is reflektálni kívánt a szerkesztő – harminc új imádság és egy teljesen új fejezet (*Teremtett világ – emberi közösség*) is bekerült. A fotóanyag is bővült, gazdagodott. A régi, sötétzöld borítás *Visszhang* tizennyolc év elteltével, ellentmondva az idő múlásának, megifjodva, friss, üde zöld borítóval, de ugyanazon fotóval jelent meg.

Megtörténik – még talán lelkészekkel is –, hogy nem jönnek könnyen szavak az ajkunkra. Áldás ilyenkor egy találóan megfogalmazott ima! Sokan naponkénti, reggeli vagy esti elcsendesedésükhöz készítik oda a Bibliát és az *Útmutató* mellé imádságoskönyvüket. Az új kötetet is színes jelzőszalagok teszik praktikussá,

Visszhang. Imádságok, olvasmányok. 3., átdolgozott kiadás. Szerkesztette Szabó Lajos. Luther Kiadó, Budapest, 2019. Ára 2800 forint.

megkönnyítve, hogy ott nyissuk fel éppen, ahol életünk, lelkünk tart. Lehet betegség vagy gyász, életközepi válság, krízis, kiégés vagy akár túlárado öröm – kézen fognak a szerzők, és empátiával, igényes magyar nyelvezettel, stílussal vezetnek. Irodalmi alkotásokat is találunk: jó rácsodálkozni, hogy milyen gazdag egyház vagyunk lelkiségünk tekintetében.

Az imádságok most is anonimak, de a kötet végén megtalálható a szerzők névsora. Lelkészek és gyülekezeti tagok egyaránt vannak köztük; többen már hazaköltöztek az Úrhoz. Hiteles szavak hiteles emberektől. Idősek, fiatalok: élő hitű, kérdéseikkel, kétségeikkel, örömeikkel, bánatukkal Isten színe elé lépő kortársaink az evangélikus egyházban. Helyettünk szólnak a kötet lapjain.

Köszönet nekik és a szerkesztőnek, valamint a szintén imádságra indító fotók készítőinek, hogy megfogalmazták és közkinccsé tették gondolataikat. Újítsa meg egyházunk imádságos életét ez a könyv, váljék olyan üdév és lüktetővé, mint borítójának az életet, a tavaszt, a megújulást idéző színe.

■ S.-K. D.

Adventi gondolkodó

Hívogatok karácsonyra. Van, aki megígéri, és csendben reménykedem, hogy valóban oda is ér, ellentétben az előző évekkkel, amikor szintén megígérte, illetve csak megígérte. De olyan is akad, aki felháborodva utasít vissza. Hogy képelem, hogy éppen karácsonykor, ami egyértelműen a család és a szeretet ünnepe, ők elhagynák az otthonukat?!

A „szent családnak” ez a képe megdöbbent. El is szomorít. Az újságok, amelyeket olvasok, gyakran előre felkészítik az embereket az ünnepekre, mert a régen nem látott rokonság tagjai között előkerülhetnek régen őrizgetett konfliktusok is. Ez pedig nagyon fájdalmas tud lenni. Így technikákat kínálnak az ügyes lavírozáshoz a családi együttlét békéjének megóvására.

Persze nem szeretünk szembenézni a valós helyzettel, tényleg szép volna, ha az ünnep olyan harmonikus volna, mint a filmekben: tökéletes díszek között gyönyörűen felöltözött család, elképesztően izléses és találékony terítés és pompás ételek sora az asztalon. De még ez is csak ritkán valósul meg. A valóságban valakinek el kell készíteni ezeket a dolgokat is. Éppúgy, ahogy a békességet, a szeretetet, az örömet is vágyjuk, de nem tudjuk magunktól előteremteni. Valakinek ezért is meg kellett dolgozni.

Igen, Jézusra gondoltam, aki egyszer minden dicsőségét elhagyta értünk, és teljes alázattal és odaadással közénk jött, hogy közöttünk lakozzon. És azt hiszem, az a bizonyos szent család éppolyan törekeny és csetlő-botló emberekből állt, mint a mi családjaink – csak éppen náluk lakott Jézus.

Milyen lehetett Máriának lenni? Hordozni egy gyermeket, akit az Úrtól kapott, akiről semmit nem tud, pontosan alig ért valamit. Amikor befogadja, még az sem biztos, hogy a jegyese hisz majd neki. A környezetének nem jelent meg angyal, és a köztéren sem hirdették ki, hogy akit ő szülni fog, az Isten fia. Arcpirító dolgokat gondolhattak róla, sok minden volt bizonytalan. Valószínűleg minden hite ellenére voltak benne félelmek, akár néha kétségek is. Olykor félt, és tétova volt. És mégis, boldognak mondjuk az asszonyok között, és áldottak.

Milyen egy gyermeket befogadni? Pont ilyen. Kitérni a karunkat és a szívünket, várni valakit, akiről szinte semmit sem tudunk. Elhallgatni a kételkedők bántó és elbizonytalanító szavait, olykor egy kicsit félni és közben mégis őrizni, táplálni, szeretni azt a kis életet. Áldott, aki rá mer bólintani a feladatra. Akár a méhébe, akár a házába fogad be egyet a családot kereső kicsinyek közül, őt magát látja vendégül. Jézus mondta.

Szeretem a népzenét. Mondjuk, hitvallásnak nem mindig. Minden évben rettentően fáj meghallgatni az „Idvezlég, kis Jézuska...” kezdetű dal végét:

*Ó, ha Magyarországon, Bicske mezővárosban
Jöttél volna világra, akadnál jobb országra.
Mert adnánk jó mézecsket, vajjas, édes tejecskét,
Szükségedet megszánánk, párnácskánkba takarnánk.*

Megyek az adventi utcákon, minden tele van csillogó dísszel, világít, fénylik a város, és büzlük a sok koldus, fázik a hajléktalan, koravén-üres tekintettel néz maga elé a titkon bántalmazott gyerek, az ablakrácson át bámul a bevásárolni siető autók karavánjára a nevelőotthon reménytelenül magányos kis lakója. Hát hol a mézecske meg a tejecske? Jézus közöttünk van, ne hagyjuk istállóban!

Ilyenkor, adventben mindig úgy képelem, hogy majd békés és nyitott leszek. Sokat látogatok, és mindenkinek kézzel készítek ajándékot. Nem fogok az utolsó pillanatra hagyni semmit, nem lesz rohanás és kapkodás. Az ünnepre tele lesz a ház karácsonyi süteményillattal, és a fenyőnk harmóniát fog sugározni karácsonykor.

KÉPŐNK ILLUSZTRÁCIÓ

Ehhez képest szinte minden november elejére megállapítjuk a férjemmel, hogy idén is megtelt a naptár. Nagyon figyelni kell, mert a gyerekek ekkor és ekkor itt és itt lépnek fel. A falukarácsonyok és kórustalálkozók kitöltik a hétvégéket, de lesz koncert és adventi fesztivál, meditáció, előadás, ünnepi hangoló meg persze azok az alkalmak, amelyeket mi szerveztünk. És az a pár alkalom, amikor még vendégként fogunk itt-ott ígét hirdetni. Vagyis a leghajszoltabb hónap ismét december lesz. A nagyobb gyerekeink segítségére nem számíthatunk, hiszen nekik meg akkor kezdődik a vizsgaidőszak. A kicsiknek viszont segíthetünk verset tanulni, átöltözni majd az alkalomra, és persze a szeretetvendégségekre sütünk a közösbe.

Uram, ez az időszak nagyon alkalmatlan arra, hogy most érkezz, bocs, de nagyon elfoglaltak vagyunk.

Jézus pedig mindenek ellenére megérkezik.

■ FÜLLER TÍMEA

Nem önjelölt prófétának kell lennünk

Baranyay Csaba az egyházi küldetésről

„Mindig örülök annak, ha az egyházban a megfelelő emberek kerülnek a megfelelő helyekre. Sok problémától és nehézségtől kíméljük meg egymást és magunkat is, ha bátorítjuk és buzdítjuk azokat, akik valamit tenni szeretnének, ahelyett hogy csak a problémákra helyeznénk a hangsúlyt, és elvinnénk az emberek kedvét a szolgálatról” – vallja Baranyay Csaba. Küldetés rovatunkban ezúttal a kőszegi evangélikus gyülekezet pásztorát, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület missziói lelkészét kérdezzük.

– Elsőként arra kérjük, röviden mutasson be. Szóljon a tanulmányairól és lelkési pályájának eddigi állomásairól.

– Budapesten nőttem fel, de szüleimmel a csömöri gyülekezetbe jártunk, ahol egykor nagyapám, Solymár János, majd nagybátyám, Solymár Péter szolgált. Édesanyám volt a gyülekezet egyik kántora. Az ottani ifjúságban kaptam az elhívást. Először a levelező teológiát kezdtem el, és mellette gitároztam – a jazztanszakra készültem, de később jelentkeztem a teológia nappali tagozatára. Itt ismerkedtem meg feleségemmel, Rohn Erzsébettel, akinek első szolgálati helye a gyónki gyülekezet volt. Itt már teológusként sokat helyettesítettem, szinte minden vasárnap prédikáltam a szórványkörzetben. Közben szerveztük a Mevisz-gitártáborokat [Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség – a szerk.], keresztény könnyűzenei találkozót, jártuk az országot a Promise zenekarral, az akkor szintén Tolna megyében szolgáló barátainkkal készítettük elő az első Szélerőzsa országos evangélikus ifjúsági találkozót. Mindig is mozgalmi embernek tartottam magam, ez meghatározta mindennapjaimat a későbbi siófoki szolgálatunk idején is. Itt összességében kilenc – illetve tulajdonképpen nyolc – évig voltunk. Merthogy a teológusi helsinki ösztöndíjas évem után egy másik évet három gyermekünkkel együtt töltöttünk Finnországban, Ouluban, ahol lelkési szolgálatot végeztem a siófoki gyülekezet testvérgyülekezetében. Majd két éves pécsi időszakot követően kerültünk Kőszegre, ahol tizenöt éve élünk, és próbálunk ebben a nagy múltú gyülekezetben szolgálni és magunk

is megújulni. Időközben gyermekeink ki-repültek. Igaz, Bence fiunk visszakerült Vas megyébe, a répcelaki gyülekezetben kezdte meg lelkési szolgálatát. Izgalmas időszak ez a mostani, januárra várjuk első unokánk születését.

Óriási lendületet adhat akár egyetlen új ember jelenléte is a közösségnek. Őket kell erősíteni, melléjük kell állni és segíteni, hogy ne szűnjön a lelkesedésük, hanem megtalálják azt a szolgálati területet, ahol a legjobban kamatoztathatják Istentől kapott talentumaikat.

– Miként látja a misszió, a küldetés szerepét, feladatát? Miért tartja ezt az egyházban fontosnak?

– Pál apostol szavait szem előtt tartva a ránk bízott drága kincset úgy tudjuk megőrizni leginkább, ha továbbadjuk. Vagyis a misszió az egyház alapfeladata. Nem lehet elképzelni az egyházat misszió nélkül, mert Krisztus Urunk küldő parancsa mindnyájunkat kötelez. Az egyház mint a Jézus Krisztus által elhívott közössége – görög szóval *ekklészia* – valójában akkor tud egyház maradni, ha a küldő szót is komolyan veszi. Ezért nem is lehet különválasztani a missziói munkát a többi egyházi feladattól, hiszen az egyház akkor egyház valójában, ha betölti küldetését. Ha ezt nem teszi, akkor nem más,

mint valami kulturális egyesület, jól vagy kevésbé jól működő klub.

– Lehet a missziót többféleképpen értelmezni? Lehet a misszió az egyházon belül sokrétű, sokszínű, mármint akár kegyességi irányzatok szerinti?

– Nemcsak lehet, de szükségszerű, hogy sokszínű legyen, hiszen mindnyájan a magunk látása szerint végezzük szolgálatunkat. S ez így van jól. Rossz is lenne, ha egy kaptafára menne minden. Azt csak a lelki bábák gondolják, hogy minden újjászületésnek az ő mintájukra kell történnie. Az azonban nagyon meg-

érintő, amikor az ember mások szolgálatát látva megtapasztalja azt a sokszínűséget, amelyben minden egyháztagnak megvan a szerepe. Ezt a finn egyházban tanultam meg igazán, ahol az ébredési mozgalmak különböző hatása érződik, és ezt az egyház gazdagságának tudják tekinteni. Ugyanakkor fontosnak tartom, hogy az egyház missziói munkája mindig igeközpontú legyen. Mert ha csak a „mainstream”-nek [a főáramlat; az az álláspont, vélekedés, viselkedés, amelyet a legtöbben elfogadnak – a szerk.] szeretnének megfelelni, akkor lehet, hogy a mi egyházunk lesz a „legmodernebb” az egyes felekezetek között, de végül kiürülnek templomaink, ahogyan az a közelmúltban sokfelé meg is történt Európában.

– Mik a céljai missziói lelkészként?

– Azt mondhatom, hogy a kerület régi-új missziói lelkésze vagyok, mert az újraalakult Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület első missziói lelkésze voltam 2002-ig, amikor Siófokról Pécsre, a Déli Egyházkerületbe kerülve adtam át a stafétabotot Verasztó Jánosnak. Most az ő Békéscsabára kerülése után újra engem bízott meg a kerület vezetése ezzel a feladattal. S ha így tekintek a tizennyolc évvel ezelőtti és a mai munkára, akkor azt látom, hogy mostanra kialakult a kerületi missziói lelkészek feladata, amely elsősorban is a kerületi missziói napok és munkaévkezdő lelkészkonferenciák szervezését illeti. Ezen túlmenően persze nagyon sok mindent tehetünk, bár megbízatásunkat egyfajta önkéntes munkában a gyülekezeti szolgálat mellett végezzük, s ennél sokkal többre nem biztos, hogy marad energia. Mégis jó, ha tudok bátorítani, hogy mindenki a maga színével szolgáljon a kerületben. Ilyen nagy élmény volt számomra a legutóbbi kerületi missziói alkalmunk, az a nemeskéri artikuláris nap, amikor egy kis gyülekezet lelkes önkénteseivel tudtuk előkészíteni az alkalmat, melyen Isten áldása volt.

– Meglátása szerint mely területeken kell erősíteni az egyházi missziói munkát?

– Véleményem szerint a helyi gyülekezeteket kell erősíteni. Valójában az összes kerületi alkalom is azért szerveződik, hogy akik ezeken részt vesznek, megerősödjenek hitükben. Jónak tartom, ha egy-egy közösség lesz a házigazdája egy nagyobb találkozóknak, hiszen ezáltal új feladatot kap. Emlékszem, milyen sokat jelentett kőszegi gyülekezetünknek is a tizenegy évvel ezelőtti Szélerőzsa találkozó szervezése. Nagyon fontos, hogy helyi szinten legyen egy olyan közösség, ahová lehet hívni az embereket. Óriási lendületet adhat akár egyetlen új ember jelenléte is a közösségnek. Őket kell erősíteni, melléjük kell állni és segíteni, hogy ne szűnjön a lelkesedésük, hanem megtalálják azt a szolgálati területet, ahol a legjobban kamatoztathatják Istentől kapott talentumaikat. Mindig örülök annak, ha az egyházban a megfelelő emberek kerülnek a megfelelő helyekre. Sok problémától és nehézségtől kíméljük meg egymást és magunkat is, ha bátorítjuk és buzdítjuk azokat, akik valamit tenni szeretnének, ahelyett hogy csak a problémákra helyeznénk a hangsúlyt, és elvonnánk az emberek kedvét a szolgálattól. Az egyházban minden szinten

FOTÓ BARANYAI CSABA ARCHÍVUMÁBÓL

azok tudnak igazán jól munkálkodni, akik bátorítást kapnak társaiktól. Ezt magam is szeretném komolyan venni.

– Melyik az az ige, amely ebben a munkában irányt, erőt ad az ön számára?

– „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendelvelek titeket arra, hogy elmenjeteek, és gyümölcsöt teremjeteek...” [Jn 15,16] Nagyon megerősítő számomra ez az ige, amit egyébként lelkésszentelésemkor kaptam, mert ebben Jézus arra emlékeztet, hogy nekünk mandátumunk van. Olyan küldetést teljesítünk, amiben nem önjelölt prófétának, hanem elhívott tanúnak kell lennünk.

– Eddigi életében melyik volt a legmeghatározóbb istentapasztalata?

– Fiatal lelkészként egy gyenesdiási lelkészkonferencia után siettünk autóval hazafelé feleségemmel egy találkozóra. Előzés közben be kellett mennem két kocs közé. A manőver sikerült, mert nem ütköztünk, ám a szolgálati Wartburg megcsúszott – éppen másnap cseréltük volna ki a gumikat –, és mi két és fél fordulatot téve a levegőben átrepültünk a túlsó oldali árokba, ahol végül két fa között fejtetön álltunk meg. Miután meggyőződünk róla, hogy mindketten

életben maradtunk, a motor leállt, a magánoszalag azonban tovább forgott, és az akkor vadonatúj Promise-kazettánkról éppen ez a sor hangzott felénk abban a pillanatban: „Védő szárnyak ölelnek át, hogy rátalálj. / Figyelj, mert más nem érti most suttozó szavát!”

– Lelkészi gyakorlatában bizonyára van módja testközelből megtapasztalni a misszió fontosságát, hatását. Említene erre egy példát?

– Nagy élmény volt számomra tavaly az a kilenc felnött konfirmandusunk, akik egymást hívták a csoportba, és az egész felkészülést is nagyon komolyan vette a csapat. A húsvéthajnali istentisztelet keretében volt a konfirmációjuk, illetve kettejük keresztelője. Az ő biztatásukra alakult egy új gyülekezeti csoportunk Emmaus kör néven, akikkel azóta is együtt vagyunk, és mások is csatlakoztak a körhöz. Hiszem, hogy a misszió lényege nem más, mint amit így szoktunk mondani: „Az egyik koldus elmondja a másoknak, hogy hol lehet kenyeret kapni.” Mert akik ráéreztek a Jézussal való közösség jó ízére, azok biztosan másokkal is meg akarják osztani ezt az örömet.

■ E. É.

Mit jelent Jézus követése?

Hat fejezet a felelős tanítványi útról

Rowan Williams világszerte ismert és elismert anglikán teológus. A volt canterburyi érsek, aki jelenleg a cambridge-i Magdalene College rektora, százharcinc oldalas művében kísérletet tesz arra, hogy hat fejezetben summázza a kereszténység esszenciáját. Utódja, a jelenlegi canterburyi érsek, Justin Welby így vall a könyvről: „Ez a legszebb írás a tanítványságról, amelyet valaha olvastam. Hálás vagyok az inspirációért, amit a lapjairól meríthetek. Ajánlom ezt a könyvet mindazoknak, akik már régóta ezen az úton járnak, és bárkinek, aki azon töpreng, vajon mi a csudát jelent Jézus követése.”

Manapság, amikor szinte fuldoklunk a szó- és információáradatban, valóban tiszteletre méltó vállalkozás, ha valaki kevés szóval próbál sokat elmondani. Rögtön a könyv címe zseniális tömörséggel ragadja meg a keresztény élet lényegét: *Tanítványként az úton*. Már a bevezetésben fontos irányadó gondolatokat olvasunk: „A keresztény életet nem könyvekből tanuljuk, hanem a gyakorlatból. [...] egy közösség tagjai vagyunk, együtt tanuljuk, hogyan mélyülhet el kapcsolatunk Istennel és egymással. [...] növekedni vágyunk, és a Krisztussal való élet lehetséges formáit keressük, hogy az élet és a reménység jeleivé válhassunk a világban.”

Az egyes fejezeteket bibliai igék intonálják, így az első fejezet *János evangéliumának* fényében tárja fel a tanítványi lét titkát (Jn 1,35–39). A tanítványság egyfajta különleges létállapot: Jézusban, az ő szeretetében való megmaradás. Nem rendszeretlen találkozás, hanem folyamatos kapcsolat a Mesterrel, akire megszokás nélkül hallgatunk, és éberen figyelünk. Olyan iskola, ahol soha sincsen szünet, ahová az ért járunk, hogy megváltozzunk, és az is megváltozzék, ahogyan a világot látjuk.

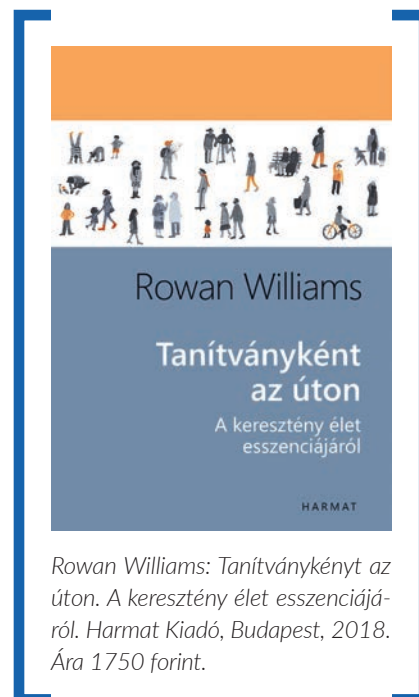
A második fejezet igei forrása Pál szeretethimnusza. Az anglikán teológus felveti a kérdést, hogyan táplálhatjuk és növelhetjük a tanítványi élet három nélkülözhetetlen erényét: a hitet, a reménységet és a szeretetet. Keresztes Szent János 16. századi spanyol szerzetes az emberi elme háromféle működés módját különböz-

tette meg: a megértést, az emlékezést és az akarást. Ennek nyomán a szerző tömören így vázolja fel a tanítványi élet útjának hármasságát: a megértéstől a hitig, az emlékezéstől a reménységig, az akarástól a szeretetig kell/kellene eljutnunk.

A hit bizalmi viszony, megtanulunk bízni Valakinek a jelenlétében, aki nem változik, és nem hagy el soha. A remény is egyfajta kötődés, horgony, amely abba a valóságba kapaszkodik, akivel el nem múló kapcsolatban élhetünk. A szeretet viszont csak abban születhet meg, akit szeretnek, aki képes „az élet leheletének”, Isten mindent megelőző szeretetének a befogadására.

A harmadik fejezet a megbocsátás gazdagságát bontja ki, a kenyérhez hasonlítva: „A megbocsátás az egyik legradikálisabb módja annak, ahogyan táplálhatjuk és megerősíthetjük egymásban az emberiséget. [...] A megbocsátással az élet kenyerét és az igazság kenyerét osztjuk meg egymással [...]” A megbocsátást „a jövőt megelőlegező ajándéknak tekintjük, amely felé Isten győzedelmes célja vonz és hív minket”. Mindezt a csudát az úrvacsorai közösségben élhetjük át a legszemélyesebben és a legintenzívebben.

A negyedik fejezet a szent, a szentség fogalmát igyekszik közel hozni a ma emberéhez. Az ószövetségi szemlélettel szemben, amely szerint a szent elsősorban „elkülönítettet” jelent, Rowan Williams azt vallja az *Újszövetség* fényében: „[...] Jézus belép az emberi természet zűrzavarába és szenvedésébe. Számára

Rowan Williams: *Tanítványként az úton. A keresztény élet esszenciájáról.* Harmat Kiadó, Budapest, 2018. Ára 1750 forint.

a szentség a teljes részvételt jelenti, nem a teljes elkülönülést. [...] szent az, aki ott van, ahol a legnehezebb embernek lenni.” Gondoljunk csak – többek között – a passiótörténet drámájára... A szerző szerint a szent ember kitérít a számunkra a világot, és jelenlétükben felismerhetjük, hogy Isten munkálkodik ebben a „szentségtelen” világban is.

Igencsak kényes és aktuális kérdéseket érint az ötödik fejezet, amely a felelős tanítványi utat keresi az adott társadalomban. Csupán egyetlen továbbgondolandó idézet ebből a témakörből, amelyet a könyv borítóján is olvashatunk: „Krisztus tanítványa arra kapott elhívást, hogy a másik embert – különösképp a szükségét szenvedőket – az örök és rendíthetetlen szeretet nézőpontjából lássa.”

Végül az utolsó fejezet a Lélek szerinti élet lehetséges négy dimenzióját vázolja föl. Ezek a következők: önismeret-csend-növekedés-öröm...

■ GÁNC S PÉTER

Jegyzetlapok

Igazi nagyszülők voltak, tele derűvel, szeretettel. Ebédet vittem nekik, amelyet anyám küldött. Lesepertem a gangot, vizet hoztam a kék és a piros kannában az artézi kútról, majsoltam a nyári körtét.

Nagymama behívott a szobába, és elbeszélgetett velem. Bekapcsolta a Monte-Carlo rádió evangéliumi adását, kosárból ígét húzatott, máskor ígés lapot, verset adott, például a ballagásomra. Ezekből akkor nem sokat értettem, de a belőle sugárzó hit és szeretet elkísért egy életen át.

Nem vagyok temetőjáró, de az ő sírjukhoz, a békéscsabai Ligeti temetőbe néha elstátok. Nem azért, hogy velük találkozzak, hanem hogy hálát adjak értük. *„De az Úr szeretete mindörökké az istenfélőkkel van, és igazsága még az unokáikkal is; azokkal, akik megtartják szövetségét...”* (Zsolt 103,17–18)

Tízéves koráig disznóólban tartották.

Amikor kiszabadult, alig tudott beszélni, az asztalon elé rakott étellel nem tudott mit kezdeni. Ma főiskolás. Egy másik kicsit papírdobozban találtak meg a tóparton, a harmadiknak patkányok rágták a testét. Velük és még másik hetven árvával laktam, étkeztem együtt öt napon át Kárpátalján, a nagydobronyi gyermekotthonban. Mindenki énekelte, imádkozott. Más hasonló otthonokhoz képest itt nem záporoztak felém a kérdések, nem vettek körbe a gyerekek, hogy ölelést kapjanak. A gyakran idelátogató vendégek iránti tapintatból így nevelik őket.

Kérdéseimre szívesen válaszoltak. Beszélgetés közben a helyi gyülekezetben tartott igehirdetéseimből idéztek mondatokat. Egyikük így szólt: „Nagyon szeretem, amikor János bácsi azt mondja, hogy »ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy.«”

Számtalan jó foglalkozást, programot szerveznek nekik. Néhányan főiskolán tanulnak tovább.

Két cigánytáborban is szolgáltam. Meglepő volt a változás, amióta nem jártam közöttük. Épülnek új házak, a régieket pedig rendbe hozzák, több otthonba a vizet is bevezetik. Kárpátaljáról cigányok és magyarok ezrével jönnek Magyarországra dolgozni, pénzt keresni, a háború elől elmenekülni. Sajnos ennek a jelenségnek vannak negatív következményei is. Sokan nem térnek haza, családok szakadnak szét.

Urunk, könyörülj kárpátaljai testvéreinken!

Tarlós István főpolgármester. Kilenc évvel ezelőtt nem adtam neki esélyt. Gondoltam, ennek a városnak nem kell egy ilyen szókimondó, konzervatív öregúr. Kilenc év mégis adatott neki. A városnak volt gazdája. Értékrendjét nem erőltette rá a „másik oldalra”. Ma Budapest a „másság” paradicsoma is. Nem kell félniük például a zsidóknak, mint egyes nyugati országokban. Színes, izgalmas, élhető a város. Folyamatosan épül, szépül, gyarapszik. Erről tanúskodnak a felújított színházak, terek, hidak, metró- és villamosvonalak és számtalan új épület, projekt. A millennium óta ilyen nem volt. Kár, hogy egy megfelelő embert csak úgy elenged a közösség.

Adjon neki Isten szép éveket családjá körében! Tapasztalatait adja át azoknak, akik építeni akarnak.

Nick Vujcic szerb származású, nemzetközi híró igehirdető, előadó, motivációs tréner, aki karok és lábak nélkül született emberként vált híressé, harmadszor járt hazánkban. Eddig nem volt lelkieróm találkozni vele. Október 25-én a Budapest-aréna egy nap alatt kétszer is megtelt. Dél előtt tízezer diákkal találkozott, este tizenkétezer töltötték meg a csarnokot az őt látni és hallani kívánók.

Ésszel felfoghatatlan ez a „jelenség”. Hogy lehet így élni, hinni, dolgozni, feleségét és gyermekeit szeretni? A szűkebb körű beszélgetésre és a csarnok színpadára egy erős segítőtje toltta be, aki gyors mozdulattal asztalra tette. Hallgatói hamar feloldódtak. Nicholas James Vujcic erős személyiség, nagyszerű szónok, jó igehirdető, Isten gyermeke. Tervek szerint a Puskás Ferenc Stadionban 2020. július 18-án az *Ez az a nap!* rendezvényen ő lesz az evangélium hirdetője.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

A SZERZŐ FELVÉTELE

A teológia mindenkié

Megújul a Lelkipásztor folyóirat

„A teológia tudományosságának egyik kritériuma a párbeszédre való képesség. Ennek akkor teszünk eleget, ha a mai tudományos közélet sodrában odafigyelünk és reflektálunk a mindannyiunkat egyetemesen érintő kérdésekre” – mondja Orosz Gábor Viktor. A Lelkipásztor evangélikus lelkeszi szakfolyóirat főszerkesztőjével, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docensével többek között a 2020 januárjától megújuló kiadványról, a teológia szépségéről, 21. századi útba igazító hatásáról és a valláspedagógiáról is beszélgettünk.

– A *Lelkipásztor* evangélikus lelkeszi szakfolyóirat megújulásának egyik célja, hogy a teológia minél több érdeklődő számára elérhető és vonzó tartalom legyen. Miért tartja fontosnak, hogy a teológia mindenkihez szóljon?

– Egyházi szakfolyóiratunkban a teológiának olyan kontextusokban kell visszhangra találnia, amelyek a mai evangélikus értelmiséget foglalkoztatják. Ezzel a megállapítással természetesen elég tág perspektívát nyitunk ahhoz, hogy egyházunk egyetlen tudományos teológiai havilapja olyan kérdésekkel is gyakrabban foglal-

kozzon, amelyek az utóbbi évtizedekben fokozott mértékben váltak súlyponti és stratégiai szempontokká. Ilyenek tartom a bővülő diakóniai intézményhálózatunknak és ezzel együtt a benne dolgozó munkatársaknak a teológia perspektívájából értelmezett kihívásait, a hit- és erkölcs-tanoktatáshoz nélkülözhetetlen modern ismereteket, különös tekintettel a valláspedagógiára, valamint a missziót.

– Az előző évek lapszámait áttekintve azt érezhetjük: a szerkesztőség igen fontosnak tartja, hogy a kortárs teológiai gondolkodás bemutatásán túl igyekez-

zen megismertetni a rendszeres teológia kérdésköreit, kitérjen az egyháztörténetre, sőt egyházzenei témákra is. Ha meg kellene határoznia a *Lelkipásztor* szerkesztési elvét, mit emelne ki?

– A lap 1925-ös indulásakor elsődleges szempont lelkipásztoraink szolgálatának igehirdetési előkészítőkké váló segítése volt. Az igény erre a lelkeszi kar sajátja mind a mai napig: „alulról induló” kezdeményezés ez, de a teljes egyház szolgálatát segíti, beleértve a határon túli magyar gyülekezeteket is. Öröm és egyben nagy felelősség hónapról hónapra a gyülekezetekben aktív szolgálatot végző lelkészek részéről is – akik a szerzői az alapos exegetikai és teológiai megfontolásokra épülő munkáknak – eleget tenni ennek az igénynek. A tanulmányok és a *Fórum* rovat szerkesztése során is a releváns tartalom és a tudományos megalapozottság az az elv, amelynek alapján megjelenhetnek a beküldött írások.

– A folyóiratban nem egy 21. századi témára, így többek között a közösségi média kihívásaira, a vallási pluralizmus, a szociáletika, az ökológia kérdésére vagy épp a politikai teológia értelmezésére is reflektálnak. Miként tud a teológia iránymutatóvá válni ezekben a kérdésekben?

– A teológia tudományosságának egyik kritériuma a párbeszédre való képesség. Ennek akkor teszünk eleget, ha a mai tudományos közélet sodrában odafigyelünk és reflektálunk a mindannyiunkat egyetemesen érintő kérdésekre. Meggyőződésem, hogy a világot nem oszthatjuk két különálló szférára, hogy véleményünkkel egyikbe vagy másikba rejtőzhessünk. Az említett területeken belül egyetemes emberi problémákra keresnek választ. A keresztény ember felelősségvállalásra hívatott el. A felelősség a válaszadás helyzete. Az egyház több ezer éves ismerethalmazt birtokol, amelyből bőven meríthet a mai válaszok megfogalmazása során, ugyanakkor e válaszait mindig a legmodernebb szakismerettel karöltve kell aktualizálnia.

– A megújuló folyóiratban a valláspedagógia külön rovatot fog kapni. Miért érezték fontosnak, hogy a hitoktatás felé nyissanak?

– Az a tapasztalatunk, hogy a hitoktatásban dolgozó kollégáink között rendkívül nagy erre az igény. Hiszen a pedagógiai módszerek fontossága, a „hogyan” mellett nélkülözhetetlen a tartalom ismerete, a „mit”, és ezért a legfrissebb értelmezések és kutatási eredmények bemutatása.

– Milyen tartalmakra számíthat az olvasó a valláspedagógiai rovatban?

– Terveink szerint a pedagógus munkáját közvetlenül segítő írások lesznek túlsúlyban. De szeretnénk közölni elméleti reflexiókat, egyház-szociológiai felmérések tanulságai, jól alkalmazható pedagógiai módszerek is helyet kapnak a lapban, valamint gyakorlatias, oktatást segítő tapasztalatokat is megosztunk olvasóinkkal a jövőben.

– Változatlan marad a folyóirat állandó rovata, Az igehirdető műhelye. Miként olvassa ezt a teológiára nyitott, ugyanakkor lelkészi szolgálatot nem végző olvasó?

– Az ebben a rovatban megjelenő írások egyházunk perikóparendjét követve nyújtanak alapos ijetanulmányokat az egyházi év ünnepnapjaira. Ebből követ-

kezően bárki számára izgalmas, hitépítő munkáknak is tekinthetők és jól használhatók az egyéni hitéletben, bibliaórákon, hittanórákon is.

– A *Lelkipásztor* szerkesztőségének célja, ahogyan az egyházunk többi sajtótermékét készítőké is, hogy a folyóirat eljusson iskolákba és diakóniai intézményekbe is. Miként lehet a folyóiratot úgy összeállítani, hogy egyszerre legyen szaklap, és váljon széles körben olvasottá?

– Egyrészt a korábban említett belső, tartalmi változtatásokkal. De a folyóirat szerkesztői nagyon számítanak arra, hogy evangélikus intézményeink is előfizetnek a lapra, hogy az ott dolgozó érdeklődők

lium nyilvános és közérthető hirdetése, amelynek a tudományos rovatokban is igyekszünk eleget tenni. Ebben a szerzők odafigyelésén túl nagy segítséget jelentenek a Luther Kiadó szakemberei.

– Üdítő, amikor római katolikus vagy református teológiai folyóiratban evangélikus teológusok írásait is olvashatjuk. A *Lelkipásztorra* mennyire jellemző az ökumenikus nyitottság?

– Időről időre közlünk az ökumené aktuális kérdéseivel foglalkozó tanulmányokat, ezzel is hangsúlyozni szeretnénk nemcsak a lap, de az evangélikus egyház ökumené iránti elköteleződését is.

– Végezetül miként fogalmazná meg 2019 adventjének üzenetét?

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

könnyen hozzáférhessenek. Természetesen ugyanígy számítunk gyülekezeti, egyházmegyei felügyelőink, illetve az országos felügyelő támogatására is, hogy a *Lelkipásztor* minden gyülekezetben és intézményben olvasható lehessen. Az aktív, közös marketingmunka nélkülözhetetlen a lelkési szakfolyóirat és az egyház többi sajtóterméke esetében is.

– Sokan a szaknyelv miatt „zárt tudományként” tekintenek a teológiára. Miként törekednek arra, hogy a folyóiratban közölt írások valóban széles körben érthetők legyenek?

– Minden tudománynak megvan a maga szaknyelve, így a teológiának is. A teológia sem zártabb a jogtudománynál, az orvostudománynál vagy a szociológiánál. A tudományos igényről nem szabad lemondani, ám ez nem lehet egyenlő az érthetlenséggel. Éppen a *Lelkipásztor* eredeti küldetése az evangé-

– „Önerő nélküli otthonteremtés.” Az otthonáért és az otthonosság érzetének megteremtéséért mindenki sokat fáradozik. Akinek még nincs, az gyűjt rá, kölcsönt vesz fel, vagy egyelőre csak vágyakozik, tervezget. Advent azonban a lelki otthon hírével érkezik el hozzánk. Nemcsak Isten otthonává válik a világ a karácsonyi ünnepkör üzenetében, hanem a mi életünk is otthonra lel Isten országában, amely közöttünk van. Ez évi adventünket is megvilágosítja hűsvét fényei, az evangélium örömezenetével, Jézus feltámadásának jó hírével: lelki otthonunkat önerő nélkül vehetjük birtokba. Kulcsrakészen. A kulcs az Építő által ajándékozott hit, amely összeköt bennünket Isten mindig éppen számunkra aktualizált szeretetével. Amit ingyen, Krisztusért, önerő nélkül kapunk, de a világ közepére és a róla való gondoskodás helyzetébe állít.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Vetni vagy nem vetni?

Hétvégéken szép nagy asztalt ül körül a családkunk. Mostanra a legtöbb esetben tízen vagyunk együtt. Szeretem látni, ahogy jókat esznek a felnőtt gyermekeim, úgyhogy ilyenkor igyekszem különösen finom ételeket készíteni. Kicsit több időt szánok a főzésre, sütésre, és többféle finomsággal is elpepecselek.

Nagy kedvencek nálunk az olaszos ízek. A bazsalikom, kakukkfű, rozmaring, majoránna és az oregánó ideje azonban

már lejárt, túl hideg van ahhoz, hogy a kertből hozzak fűszereket. Most lenne jó, ha eszembe jutott volna idejében, hogy elvessem azt a pár csomag vetőmagot, amellyel ezekre az időkre akartam készülni. A vetés azonban elmaradt, a virágcserepek hiába vártak földdel teli. Mostanra kicsit el is gazosodtak, mindenféle apró gyom terpeszkedik rajtuk. A polcon meg itt vannak a kis tasakok, rajtuk ott a kép: ebből kelt volna ki az oregánó, ebből a bazsalikom. De csak magok maradtak,

ezért a friss fűszerek ízét a szárítottakkal próbálom pótolni, csak ezek persze nem ugyanolyan finomak.

Bizony ezt jól megjártam. És sajnos nem is először. Az életemben sok dolog maradt „tasakban”. Meg akartam tanulni rendesen orgonálni, jó sok kottát be is szereztem, gyakorlásra való helyem is van, ám az idő és az elhatározás nem volt elég, amit rászántam. Ma is zongorán kísérem a gyülekezeti énekeket. Szerettem volna magam megvarrni a gyerekeimnek

a kis ruháit, hogy egyediek legyenek, és nekem tetszők meg kényelmesek, de aztán nem volt elég türelmem s kitartásom hozzá. Tervezem, hogy eljárom rendszeresen futni, aztán valahogy majdnem mindig elmarad. Például ezek az én elvetetlen „magjaim”.

De máshol is el-elhanyagoltam a vetést. Imádkozom olyasmiről, hogy legyen rend, legyen béke, szeretet, ne legyen valaki magányos, meg ilyesmi, de el már nem indulok megtenni a magam részét érte. Ilyenkor eszembe jut egy régi mese.

Álmában egy ember csoda szép helyen járt. Minden tiszta volt és tündöklő. Nagy békesség és öröm tükröződött az arcokon. Ahogy egyre tovább sétált ez az ember, azt gondolta, hogy Isten városában van. És mint afféle turista, betért egy boltba, hogy magának meg a szereteteinek valami kis emléket vegyen, ami majd vele marad erről az útról.

A kis bolt pultja mögött egy angyal állt. Készségesen mutogatta, mi minden kapható nála. A kínálat valóban lenyűgöző volt: szeretet, öröm, békesség, türelem, hűség, jóság, szelídség, önuralom, vigasztalás, készség, tisztaság, nyitottság, és még sorolhatnám. Az ember csak ámult, nem tudott betelni a látvánnyal. Aztán szomorúan hajtotta le a fejét.

– Ó, milyen szerencsétlen vagyok! Mi mindent megvehetnék itt, amire akkora szükségem lenne, de sajnos egyetlen petákom sincs.

Az angyal önfeledten kacagott.

– De hiszen Isten városában nincs semmilyen pénz, itt ingyen lehet kapni mindent! – tárta szét a karjait.

– Nahát, ez csodálatos! – könnyebült meg az ember. – Akkor minden bajom, gondom rögtön meg is oldódik. Nincs tovább nyomás rajtam a családtagjaim miatt, lesz itt minden, ami kell. Kérek szépen tehát szeretetet, hűséget, önuralmat... – sorolta.

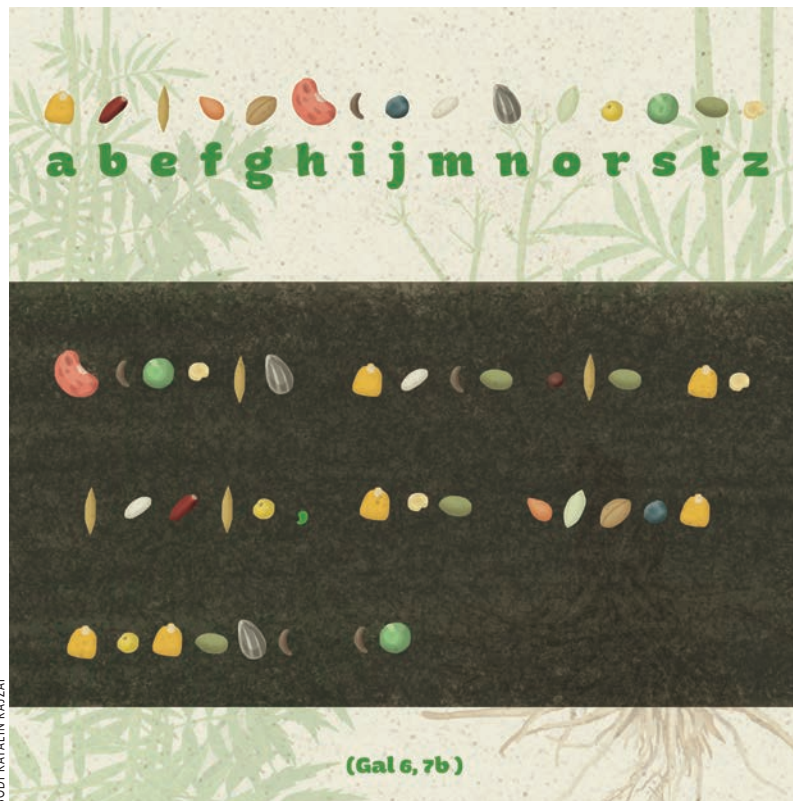
Az angyal azonban félbeszakította.

– Bocsánat, de ez mégsem egészen így működik.

– Ó, tehát mégis van valami korlátozás? Csak egyféléket lehet? – sóhajtott csalódottan a vásárló.

– Nem, egészen másról van szó – csóválta a fejét az angyal. – Mindenből kaphat bármikor és ingyen, de ezek csak magok. Önnek kell őket elvetnie, ápolnia, felnevelnie, hogy valóban rendben legyenek a szeretetei.

Nos, eddig a mese.

BÓDI KATALIN RAJZA

Helyettesítsétek be a földben sorakozó magvakat a betűkre, és megkapjátok az aranymondást

Nézem a zacskókat: oregánó, bazsalikom, kakukkfű. Így magként nem lehet őket felhasználni az ételhez. Neki kellene látni a feladatnak. A földet kigyomlálni, előkészíteni a cserépben, aztán a magot elvetni, gondozni. Mert amit nem vetek el, az nem fog kikelni.

Ez elég nyilvánvalóan hangzik, az élet sok területén mégis meglepődünk ugyan ezen. Aki nem tanulja meg a leckét – imádság ide vagy oda –, az rossz jegyet kap. Aki nem gyakorol a hangszeren, az nem fog tudni játszani rajta. Aki nem vásárol be, annak üres lesz a hűtője. Aki nem rakja el a holmiját, annak egyszer csak káosz lesz az íróasztalán meg a szobájában. Van, amikor az eredmény – ha mindezt látjuk – józanít csak ki bennünket. De mindez fordítva is igaz: amire időt szánunk, az hatással lesz ránk, amit vetünk, az fog kikelni.

A *Tízparancsolat* végén az áll: ne kívánd a másét. Olyan, mintha azt írták volna, jól nézd meg, mit hagysz megnőni a kertekben. De hát az irigylés, megkívánás nem olyan dolog, ami csak úgy történik velünk? Nem bizony. Az is nő. Olyan gyomféleképpen. Először csak egy rossz érzés talán vagy egy kis sajdulás, szinte semmi. De ha engedjük fejlődni, gyarapodni, jogosnak tartjuk, időt szánunk rá, hagyjuk nődögnéni, akkor úgy ki fog terebélyesedni, hogy nem hagy más – jobb – dolgoknak

helyet. Elfogja a fényt, elszívja a tápanyagot a szeretet, az öröm, a békesség elől. Ezért óv bennünket Isten tőle.

Ezért baj valamit kívánni, irigyelni másról: legyen az a családja vagy valamilyen tulajdona. Először elkeserít bennünket, hogy neki van valamije, ami nekünk nincs. Aztán... Nos, biztosan nem fogjuk jobban szeretni a másikat akkor, ha a holmija köti le a figyelmünket. Sajnálni fogjuk önmagunkat, őt meg lekicsinyelni, talán meg is gyűlölni. Ebből a kicsi, rossz magból ilyen veszélyes dolgok tudnak kinőni. Ezért Isten egy másikat javasol nekünk elvetésre: a „ne kívánd!” feliratú tasakot. És persze ezzel is van munka, de a termése, hm, az csodálatos, tehát: megéri.

Én meg még mindig itt ülök, előttem a vetőmagos zacskók. El kellene vetni a magokat. Öntözni, fényre tenni, figyelni, ahogy nőnek. Ha kell, kigyomlálni mellőlük a gatz – mert az makacs, fel-felbukkan újra meg újra – és a vetett jó növényt táplálni, gondozni. Később szétültetni, ha túl sűrűn nőne, hogy tudjon erősödni, növekedni.

Ez sok munka, az már igaz. De mindenem van hozzá. Nagy érték, hogy a mag rendelkezésemre áll. Ha nekikezdek a feladatnak, idővel mosolygósabb ebédek lesznek nálunk. Azt hiszem, ideje hozzálátanom a vetéshez. ■

Csodás csomagok!

Vásároljon Ön is gyönyörű ajándékkönyveket és remek olvasnivalókat
45–65% kedvezménnyel!

Nagy családi ajándékcsomag!

7 kitűnő könyvet ajánlunk, hogy a család minden tagját remek olvasnivaló várja a karácsonyfa alatt!
Anyáknak: *Anyu, figyelsz?*
– derűs családi történetek
Apáknak: *Vidám angyali harsonák*
– katolikus anekdoták és viccek
Nagyszülőknek: *Az öregkor reménysége* – a boldog, megelégedett és értelmes életért

Gyerekeknek: *Zsebkendő a tepsiben* • *Csibi*

– két izgalmas ifjúsági regény

És 2 családi „plusz” mindenkinek: *Hétköznap* + és az *Anya + mi*

– gyakorlati segítség a szeretet nagy kalandjához!

A megtakarítás: **5500 Ft**

~~9500 Ft~~ helyett KEVESEBB MINT FELE ÁRON **4000 Ft**

4 gyönyörű szeretet-könyv karácsonyra

Szeretni, élni tanulhatunk Gyököcssy Endre *Szeress most!* és *Szeress ma jobban, mint tegnap* című könyveiből, valamint a legnépszerűbb *Minden napunk a szeretet ünnepe* gondolatgyűjteményből. Ha pedig egy kis

merészségre lenne szükségünk ahhoz, hogy végre belefogjunk valamibe, amit régen halogatunk, elinduljunk arra, amerre tartanunk kell – az *Egy kis lelkierő minden napra* című mű idézeteit olvasgatva biztos, hogy fellelkesülünk! (*Mind a négy ünnepi kiadás, fotókkal, kemény kötésben*)

A megtakarítás: **5000 Ft**

~~9600 Ft~~ helyett KEVESEBB MINT FELE ÁRON **4600 Ft**

Tíz kicsi könyv – nagy lelki töltekezés!

Gyököcssy Endre lelkész-pszichológus elmékedései olyan lelki mélységekbe kalauzol bennünket, ahol igazán magunkra találhatunk. E 10 kicsi könyvében Jézust mutatja be nekünk sok-sok evangéliumi történet alapján – ám nemcsak a Megváltónkat ismerjük meg jobban, hanem magunkat is...

(„Kicsoda ez?” *Jézus Krisztus! Ki vagyok én? Szabadság és kötöttség; A megoldás mindig Jézusé; Ember a sírboltból; Jézus-i fokozatok; Közös kincs; Jézus névjegye*)

A megtakarítás: **1600 Ft!**

~~3800 Ft~~ helyett kedvezményesen **2200 Ft**

Az okos fiatalok szeretnek olvasni!

...Ezért is örülnek, ha könyvet kapnak ajándékba! Mi pedig ezért „csomagoltuk” egybe a 6 legkedveltebb, nekik szóló könyvünket. Az *Éljünk Isten tenyerén!* modern lelki útikalauz, amely kipróbált, „életizű” tanácsokat tartalmaz.

Az *Advent+* remek kihívásokat, feladatokat ad eléjük adventre és karácsonyra. Szerelemről, párkeresésről szól *Szeretlek, mint medrét a folyó* és *Páratlan oldal*; és hogy mindig legyen min mosolyogniuk s nevetniük, két viccgyűjteményt is adunk! (*Valóban derűs az ég!* és *Vidám angyali harsonák*)

A megtakarítás: **5600 Ft!**

~~9500 Ft~~ helyett TÖREDÉKÁRON **3900 Ft**

Kérje karácsonyi katalógusunkat!

Még több kedvezmény és ajándék: Szeretet Könyvesbolt

1053 Budapest, Kossuth L. u. 1. • Nyitva: H–P 9–18^h, Szó: 9–14^h • Telefon: 06/1 266 61 61
e-mail: a@sztgellertkiado.hu • webáruház: www.sztgellertkiado.hu

Az engedményes árú könyvcsomagokból egyéb kedvezményt nem tudunk biztosítani és nem számítanak bele a vásárlási összeg után járó extra kedvezménybe!

Keresztyén karácsonyi könyvvásár

December 13–14.

Nyitva:

pénteken 14-től 20 óráig,
szombaton 10-től 19 óráig.

Lónyay Utcai Református Gimnázium
1092 Budapest, Kinizsi utca 1–7.

Bibliák, egyéb könyvek,
ajándéktárgyak egy helyen!

Szívesen segítené? A Magyar Rákellenes Liga önkéntes segítőtársakat keres. A daganatos betegek lelki támogatásán kívül több más területen van lehetőség önkéntes tevékenység végzésére, például telefonszolgálat, betegfelvétel, rendezvényeken való segítés, sulicsapattal való munka, klubfoglalkozások vezetése stb. Az érdeklődők számára január elejétől körülbelül hat hónapon keresztül kedd délutánonként ingyenes képzést tartunk az Országos Onkológiai Intézetben. Jelentkezését december 20-ig várjuk! Elérhetőségeink: Magyar Rákellenes Liga, 1123 Budapest, Ráth György utca 6.; e-mail: gulyas.viktoria@rakliga.hu; tel.: (+36) 1/225-1621, (+36) 20/493-5115.

A Csikvándi Evangélikus Gyülekezetért Alapítvány köszöni támogatóinak adójuk egy százalékát. A befolyt összegből egy beépített szekrényt csináltattunk a gyülekezeti terembe az alapítvány eszközeinek, iratainak tárolására.

Kortárs képző- és iparművészeti pályázat az úrvacsora évében. 2020-ban a katolikus egyház hazánkban rendezi meg a nemzetközi eucharisztikus kongresszust. A Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata 2019 nagycsütörtökén 2020-ra meghirdette az úrvacsora évét, amelyhez közeledve egyházunk nyílt képző- és iparművészeti pályázatot hirdet. A pályázat tematikája kiemelten az úrvacsorához mint történeti, teológiai kérdéshez kapcsolódik. Másodsorban – Jézus kenyérsodáit és példázatait ismerve – tágabb értelmezésre is lehetőség nyílik. A lakoma mint metafora, az önfeláldozó, önátadó táplálás, a mások jóllakatása társadalmi, nemzeti, közösségi, személyes megközelítésre is alkalmat ad. Ezeket az értelmezési, megközelítési módokat keressük a kortárs művészet eszközeivel. Leadási időszak: 2020. április 14–17. Bővebben az Evangélikus Országos Gyűjtemény honlapján: eogy.lutheran.hu/node/1201.

Segítséggel könnyebb célt érni

Átadták a Sztehlo- és a Schedius-ösztöndíjakat

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen november 13-án rendezett ünnepségen a Sztehlo tanulmányi támogatás, illetve a Sztehlo szociális támogatás mellett a Schedius tanulmányi támogatást is kiosztották. Egyházkunk idén összesen több mint húszmillió forinttal támogatta a fiatalokat, száznégyszáz diák kapott tanulmányi, illetve szociális ösztöndíjat.

Az egybegyűlteket Csepregi Zoltán, az egyetem rektora köszöntötte. Utalt az ösztöndíjak névadóinak életútjára; különösen Sztehlo Gábor alakját állította a gyerekek elé példaként, mint aki annak idején a népfőiskolai és az evangelizációs tevékenységével is nagy hatással volt egyházunk életére. „Sztehlo mindig mert új dolgokat kipróbálni, és azt a programot, amit jónak tartott, tűzön-vízen át keresztülvitte” – mutatott rá a rektor, buzdítva a fiatalokat: merjék megvalósí-

tani álmaikat, céljaikat, ehhez egyházunk most támogatást is ad.

Bencze András lelkész, az ösztöndíj-bizottság elnöke (*képünkön*) utalt arra, hogy alapításuk óta mindig Luther Márton születés- (november 10.) és névnapjának (november 11.) környékén osztják ki ezeket az ösztöndíjakat; így volt ez alkalommal is, amikor az egyetemen szervezett nyílt napon nyújtották át a támogatásokat. A lelkész felszólított arra is, hogy a fiatalok próbáljanak meg mindig „belekötni” azokba a közösségekbe, amelyek fontosak az életükben, így evangélikus iskolájuk közösségébe is.

Az ösztöndíjak átadását a kiskőrösi fúvósok fellépése, majd közös ének és egy népdal is színesítette.

Idén összesen száznégyszáz fiatal kapott tanulmányi és szociális ösztöndíjat. A Schedius tanulmányi támogatásra szánt 20 millió forintból 7 412 257 forintot osztottak ki. A Sztehlo tanulmányi támogatásra elkülönített 10 millió forintból 9 772 590 forintot, míg a Sztehlo szociális támogatásra szánt 3 millió forintot teljes egészében kiosztották. Az ösztöndíjban részesülőket az év során mentortanárok patronálják.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Sztehlo tanulmányi támogatás.

Evangélikus középiskolába járó, 9–12. évfolyamos diák kaphatja meg, aki az egyes tantárgyakban vagy területeken (művészet, sport) kiemelkedően teljesít, és szociálisan rászoruló. A pályázáshoz nem kell evangélikus felekezettűnek lenni. Egy tanévre maximálisan 200 ezer forintot lehet elnyerni a következő tanulmányi célokra: könyvek és digitális eszközök beszerzése, nyelvi tábor, nyelvi tanulmányok, nyelvvizsga díja, hangszervásárlás, tanulmányút, művészeti és sporttevékenységek, kollégiumi díj, egyéb tanulmányi költségek.

Sztehlo szociális támogatás.

Szociálisan rászoruló diák részesülhet ebben a támogatásban, aki a középiskola (állami, egyházi vagy magán) 9–12. évfolyamára jár, és tanulmányainak folytatásához/befejezéséhez pénzügyi segítségre lenne szüksége. Egy tanévre maximálisan 175 ezer forintot lehet elnyerni, de ehhez a fiatalnak igazoltan evangélikus felekezettűnek kell lennie.

Schedius tanulmányi támogatás.

Evangélikus középiskola 9–11. évfolyamára járó, evangélikus felekezettű, bizonyos területeken (tudományok, művészet, sport, közösségszervezés) kiemelkedően teljesítő diákok részesülhetnek ilyen támogatásban. Az aktív közösségi munkát végző diák sikeres pályázat esetén egy tanévre maximálisan négyszáz ezer forintot nyerhet a következő tanulmányi célokra: könyvek és digitális eszközök beszerzése, nyelvi tábor, nyelvi tanulmányok, nyelvvizsga díja, hangszervásárlás, tanulmányút, művészeti és sporttevékenységek és egyéb, a tanulmányaival összefüggő költségek.

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Mindig öröm látni az épülést

Hálaadó istentisztelet Soltvadkerten

Nagy ívű felújítási és fejlesztési munkák lezárásaként hálaadó istentiszteletet és ünnepi közgyűlést tartott november 17-én a Soltvadkerti Evangélikus Egyházközség a város evangélikus templomában. Az év során elvégzett munkálatok egyenként sem voltak kis léptékűek, a templomtető és a parókia felújítása, az orgona nagyjavítása, valamint az iskola belső felújítása és az iskolai gyakorlókert létesítése mind komoly projektnek tekinthető.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az ünnepi istentiszteleten Kondor Péter, a Déli Egyházkerület püspöke igehirdetésében kifejtette: Isten ajándékaival – legyenek akár szellemiek, lelkiek vagy anyagiak – szolgálattal tartozunk Isten és embertársaink felé, valamint saját lelki fejlődésünk érdekében is.

A gyülekezeti énekkar, illetve a diákok zenés-verses fellépése után díszközgyűlést tartottak a templomban.

Még ebéd előtt bejárták a résztvevők a megújult iskolát Udvarhelyi Attila igazgató vezetésével, majd a gyakorlókert átadása következett Kondor Péter és Endreffy Máté iskolalelkész áldásával, valamint Szakács Ferenc (a kertépítő Szakács László fia) és Font Sándor, a Déli Evangélikus Egyházkerület felügyelője,

országgyűlési képviselő részvételével. Soltvadkert azon magyarországi települések közé tartozik, ahol az evangélikus templom áll a központban. Az 1837-re elkészült templom körül az idők során egyfajta Luther-szigetet alkotva születtek az épületek: gyülekezeti ház, parókia, a Találkozás Háza, új evangélikus óvoda, a templom melletti park és a Luther-szobor. A Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola épülete szintén a templom mellett található.

A palából készült templomtető felújítása régóta esedékes volt, a végső lökést ehhez a várost 2015 májusában sújtó szupercellás jégeső adta meg. Engedélyek beszerzése, a műemlékvédelmi hivatallal zajlott egyeztetések és nyertes

állami pályázat után kezdődhetek meg a munkálatok, amelyek jól és pontosan haladtak, kiegészítve a bádagozással és az új villámhárító-rendszer telepítésével.

A lelkészlakás – és a földszinten egyben a lelkészi hivatal – harminchat éves épületének első komolyabb külső felújítása is esedékes volt. Szigetelés, színezés, nyílászárócseré, kerítésfelújítás és udvari tereprendezés is szükségessé vált. Az egyházi épületek így már színvágásban is egységes arculatot mutatnak. Emellett megújult a templomkert – egyben óvodaudvar – kerítése is.

A templomi orgona nagyjavítására is ebben az évben került sor. Igazi „nagyszerviz” volt ez, benne a membránsorok cseréje, új szelepek, a játékasztal fűvókáinak újrabőrözése, a klaviatúrák ütkezőfilceinek cseréje, a sípsorok igazítása és tisztára hangolása, valamint a motorcsere. Mivel bonyolult és élő hangszerről van szó, a működéséhez szükséges optimális páratartalom – Homoki Pál lelkész kísérleti mérései alapján – csak teli templommal biztosítható.

Az evangélikus általános iskola belső terei is teljesen megújultak: közösségi tér, kondicionálóterem is létesült. A falakat Daróczi Csabának, az iskola tanárának, világhírű természetfotósnak a képei díszítik.

Most történt meg a diákok számára a különböző növények termesztését közelről bemutató – Szakács Lászlóval elnevezett – gyakorlókert átadása is az általános iskola udvara mellett. Szakács László – akinek a templom mellett már szobra is van – igazi polihisztor tanár volt. Negyvenkét évig tanított, hatvannégy évig naprakészen vezette a meteorológiai megfigyeléseket. A sok-sok tevékenység közül a botanikus kert telepítése maradt meg a legjobban az emlékezetben. Az 1960-as évek elején épült iskolaudvar kertjében több száz fajt gondozott és használt a tanulók bevonásával. Ennek a hagyománynak és tudásnak az újjáélesztése kezdődik most el.

Mindig öröm látni az épülést – akár lelki, akár szellemi, akár anyagi. Legjobb mindezeket együtt!

■ LEHOCZKI FERENC

Könyvesboltban a titkos napló

Az *Evangelikus Élet* állandó szerzője, Füller Tímea *Egy papné titkos naplójából* című, frissen megjelent kötetének bemutató-

jára gyűlt egybe november 11-én szépszámu kíváncsi olvasó a Luther Kiadó budapesti Üllői úti üzletében.

A kiadó könyvesbolti estéinek Márton-napi alkalmán Péterné Mestery Rita – maga is papné – faggatta a szerzőt (*képpünkön jobbra*) a lelkescsalád mindennapjaiba beavató könyvről, a hétköznapi és a korántsem szokásos történetekről.

A beszélgetés humorral gazdagon fűszerezett, életvidám, lélekemelő volt, épp olyan, mint az est apropóját adó „titkos” napló. A parókia és a gyülekezet életébe, a „színpalok mögé” bepillantást nyújtó írórt értő közönség fogadta, soraiban jó néhány lelkész házaspárral.

A beszélgetés után a kiadó munkatársai által készített édességeket szolgáltak fel, és az ingyencsek egy másik papnéről, Frau Lutherről elnevezett sört is megköstölhettek.

■ BALLA MÁRIA *felvétele*

Szélrózsa-helyszínelők

Munkaágvezető hétvégét tartott november 8-9-én a Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó szervező csapata Gyulán. Az ismerkedés és a csapatépítés mellett fontos döntéseket is hoztak a résztvevők, illetve természetesen bejárták a 2020-as találkozóra kijelölt helyszíneket is.

Tartalmas és vidám napokat töltöttek együtt a szervezők a jövő évi, tizenharmadik Szélrózsa találkozó majdani helyszínén, Gyulán. Az első este csapatépítéssel telt, az összekovácsolódást képzett szakember, Jakab Rita irányította, így a tréningeken alkalmazott játékok hamar oldott hangulatot teremtettek.

A szombati nap minden szempontból kedvezett a helyszín bejárásának. A gyönyörű, napsütéses időben élményt jelentett meghallgatni az eddigi terveket, elképzeléseket, sétálni a találkozó „szívében”, elképzelni a sátrak elhelyezkedését a Göndöcs-kertben. A most őszi színekben pompázó kert mellett az impozáns vigadó, az elegáns Kohán Képtár, valamint a jól felszerelt sportcsarnok is ideális helyszínei lesznek a 2020-as programoknak. A környezet megmozgatta a szervezők fantáziáját, újabbnál újabb ötletek fogalmazódtak meg.

A szervezés jó ütemben halad, hamarosan sor kerülhet a főbb zenekarok bejelentésére, jövőre pedig kezdetét veszi a

korábban nagy sikernek örvendő Szélrózsa Roadshow. A munkaágvezetők a már jól bevált, saját fejlesztésű szervezőprogram újításait is megismerhették, amelyeknek köszönhetően reménység szerint átláthatóbb és zökkenőmentesebb lesz az adminisztráció.

Értelmét veszítené azonban a találkozó igei megalapozottság nélkül: az áhítatok és a kiscsoportos bibliatanulmányozások témáját Molnár Lilla, a teológiai háttérért felelős lelkész ismertette. „Nem a félelem lelkét kaptuk” – 2Tim 1,7 alapján ez a jövő nyári Szélrózsa mottója, és ez a bátorítás újabb lendületet adott a szervezőknek is, miként remélhetőleg megerősíti majd mindazokat, akik 2020. július 15-19. között ellátogatnak Gyulára.

■ HARMATI DÓRA

FOTÓ: ILIÁS KRISTÓF

„Összegyűjtök elé minden népet”

Családi és missziós nap a Tolna-Baranyai Egyházmegyében

Harmadik alkalommal szervezték meg a Tolna-Baranyai Evangélikus Egyházmegyében „A találkozás öröme” mottó jegyében a családi és missziós napot. Az első kettő Bonyhádon volt, november 16-án pedig Paks adott otthont az örömteli találkozásnak.

Nepp Éva lelkész mint házigazda köszöntötte az összegyűlt sokaságot, majd Rózsai György, a Tolna-Baranyai Egyházmegye felügyelője az énekeskönyvből idézett köszöntésében: „Uram, most arra készülünk, hogy jókedvvel töltsük ezt a napot. Adj nekünk igaz és tiszta örömet. [...] A te kezéd őrizzen meg mindabban, amit gondolunk, beszélünk és cselekszünk.”

Aradi András esperes ismertette a programot, majd Grendorf Péter angyalföldi lelkész áhítatát hallhatták az összegyűltek. „Krisztus teste vagytok: az egy közösséghez tartozást megélni jó” – hangzott el.

Az igei szolgálat után Balczó András bizonyágtétele következett. „Isten előretolt helyőrsége, felekeztközi fullajtár vagyok” – mondta a háromszoros olimpiai bajnok öttusázó, akinek beszéde több mint kétezer előadásának, bizonyágtételeinek sűrítője volt. „Szeretek keresztet vetni, még akkor is, ha nem látja senki” – tette hozzá, és az esperes kérdésére válaszolva üzenetként, jó tanácsként a következőket mondta: „Keressétek Isten országát, utána minden megadatik nektek!” (Lásd Mt 6,33)

Szünettel, folyosói beszélgetésekkel, majd szabadon választott programok-

kal folytatódott a nap. A templomban a *Krisztus apostola* című zenés színdarabot látták, hallották az érdeklődők a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola és a Vajda Péter Evangélikus Gimnázium diákjainak és tanárainak az előadásában.

Az iskolai termekben is párhuzamos programok zajlottak. A keresztyén hit és felelősségvállalás kérdéséről, illetve a nukleáris energiáról Nős Bálint, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. stratégiai és műszaki igazgatója beszélt, míg *A keresztyén hit és a művészet* címmel Majsai Réka művészettörténész, a Paksi Képtár munkatársa és Racskó Eszter orgonista tartottak előadást. *A hit szerepe a gyógyításban és a gyógyulásban* volt dr. Fodor Ágnes és Racskóné dr. Sztrida Emese orvosok előadásának címe. Bemutakoztak a paksi ifisek is, *Láthatatlan színház* című előadásukkal.

Ezek után mindenki igyekezett visszatérni a közös programra, a Pécsi gospelkórus koncertjére, a tornacsarnokba. Többszöri visszatapsolás után Aradi András úti áldásával zárták „A találkozás öröme” mottóval szervezett missziós napot.

■ R. Zs.

Őszi hétvége az evangéliumért

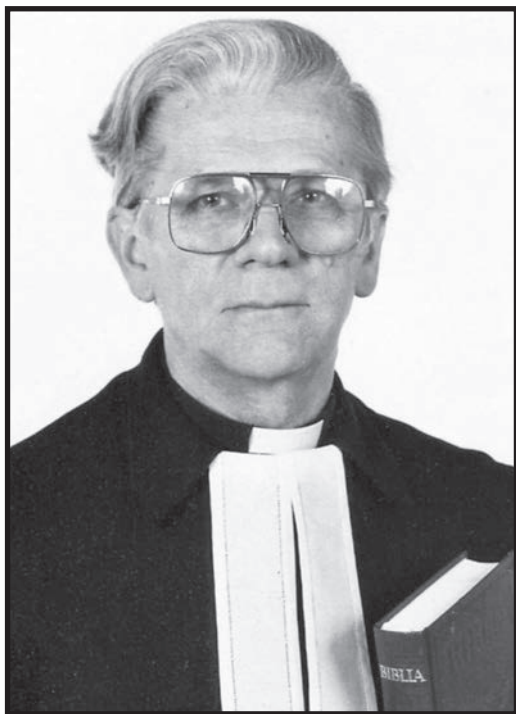

Kicsoda számodra az Úr Jézus? címmel tartotta őszi ifjúsági hétvégéjét november 8–10. között Velencén az Evangélikusok Közössége az Evangéliumért. A Balatonfüredről, Érdről, Győrből Kisvárdáról, Nyíregyháza-Mandabokorból és Nyírtelekről érkezett mintegy százöt fiatal az Úr Jézus szavain gondolkodhatott együtt: „*Én vagyok a jó pásztor...*”, „*...az élet kenyere*”, „*...a világosság*”, „*...a feltámadás és az élet.*” Labossáné Kóvágó Anita, Horváth-Hegyí Áron, Malik Péter Károly és Zsarnai Krisztián lelkészek tartalmas igeszolgálatait röviden így lehetne összefoglalni: az Úr Jézus nélkül elveszettek, kárhozottban lévők, lelkileg éhesek, szomjasak, a bűn sötéttségében vergődők, halottak vagyunk. Létkérdés, hogy Jézus az legyen számunkra, akinek ő magát kijelenti.

■ LABOSSA PÉTER MIHÁLY

In memoriam Pintér János

(1929–2019)

Pintér János vasdiplomás evangélikus lelkész, nyugalmazott esperes 1929. augusztus 14-én született Mátrafüreden (Gyöngyösön). Az elemi iskolát szülőhelyén végezte. Érettségi vizsgát a gyöngyösi Koháry István Állami Főgimnáziumban tett 1948-ban. Teológiai tanulmányait még a pécsi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Soproni Evangélikus Hittudományi Karán kezdte, de a felsőfokú oktatásban is végbement változások következtében a fakultás jogutódjaként működő Evangélikus Teológiai Akadémián fejezte be Budapesten 1953-ban. Lelkészi szentelése dr. Vető Lajos püspök szolgálatával történt a csepeli evangélikus templomban.

Celldömölkön volt segédlelkész 1953 őszétől 1956 őszéig; 1956 őszétől 1964 májusáig a barla-

hidai gyülekezetben és szórányaiban végezte lelkesi szolgálatát. 1964. május 1-jén egyhangú szavazással a megüresedett zalaegerszegi lelkészi állásba választották meg; beiktatása 1964. május 24-én volt. Új gyülekezete mellett egy ideig helyettes lelkészként látta el korábbi szolgálati helyének lelkipásztori feladatait, majd a két anyagyülekezet társulásával a zalaegerszeg-barlahida társzegyháznak és szórányaiknak lelki vezetője lett.

Küzdelmes évek következtek számára. Minden, korábban Zalaegerszegről ellátott szórányterületnél nagyobb kiterjedésű körzet evangélikusságának pártolását kellett elvégeznie kezdetben motorkerékpár, majd – az országban elsőként – közegyházi pénzből vásárolt Trabant gépkocsi segítségével. A lelkigondozás mellett három templom, egy imaház és egyéb ingatlanok felújításának terhe is nyomta a vállát. Az 1951-ben állami kezelésbe vett zalaegerszegi parókia lépésről lépésre zajlott visszaszerzésének is részese volt.

1983 nyarán közegyházi érdekből Orosházára került, ahol ősszel a Nyugat-békési Egyházmegye esperesévé választották. Ebben a tisztségében is feladatokat sorát végezte nyugdíjba vonulásáig, 1995. december 30-ig. Pályája során különböző megyei, kerületi és országos egyházi feladatokat is ellátott.

Nyugdíjasként 1996 őszétől két évig helyettes lelkésze volt a szombathelyi gyülekezetnek, de szolgált Celldömölkön és a környékén, később Pakson is. 2002-ben első, majd második agyi infarktusa megszakította aktív szolgálatát. Utolsó éveit Balatonalmádiban töltötte, családjá körében szolgált, és imádságban hordozta egykori gyülekezeteit.

November 4-én szólította magához Teremtője. Gyászistentisztelete november 15-én fél 3-kor volt a budapesti Deák téri evangélikus templomban. Emlékét megőrizzük.

■ DR. JÁNI JÁNOS

Munkatársak képződtek Piliscsabán

Evangelizációs és missziói gyülekezeti munkatársak képzése zajlott november 8–10. között a piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonban. Az előadásokat és az áhítatokat Füke Szabolcs, Gáncs Péter, Horváth-Csitári Boglárka Flóra, Kis János, Kovács László, Sefcsik Zoltán és Szeverényi János lelkészek tartották.

■ Sz. J.

FOTÓ: WAGNER GYULA

In memoriam Halasi László

(1955–2019)

Sokkolta a gyászír mind a hartai evangélikusok, mind az evangélikus lelkészek közösségét: szinte felfoghatatlan gyorsasággal ragadta el a gyilkos kór Halasi Lászlót, a Hartai Evangélikus Egyházközség lelkészét. Rövid, de súlyos betegség után október 17-én Isten akaratában megnyugodva adta át lelkét Teremtőjének.

Halasi László 1955. október 30-án született Szegeden Halasi Ferenc és Szilágyi Erzsébet második gyermekeként. Iskolai tanulmányait az egykori szegedi gyakorló általános iskolában kezdte, középfokú tanulmányait pedig ugyancsak Szegeden, a vasút-gépészeti technikumban végezte. Tanulmányainak végeztével előbb Szegeden, majd Békéscsabán dolgozott a Magyar Államvasutak alkalmazásában üzemgazdászként, összesen tizenegy éven át.

Feleségével, Házi Elvirával 1978. február 18-án fogadtak egymásnak örök hűséget a békéscsaba-erzsébethelyi evangélikus templomban. Házasságukat Isten két gyermek születésével áldotta meg.

1985-ben kapott elhívást a lelkészi szolgálatra, ekkor kezdte meg teológiai tanulmányait az Evangélikus Teológiai Akadémián. Nehéz utat választott, mert harmincéves fejjel úgy lett nappali tagozatos hallgató, hogy közben a családjáról is gondoskodnia kellett. Felesége azonban vállalta a szűkösebb évek nehézségeit férje álmának beteljesülése érdekében.

1990. szeptember 1-jén szentelte lelkészé dr. Harmati Béla püspök. Lelkészi szolgálatát Medgyesegyházán kezdte meg, majd öt év után Hartán folytatta, ahol összesen huszonnégy évig szolgált lelkészként.

Halasi László az egyéniségével, stílusával különleges színfoltja volt egyházunknak. Eredendően katolikusnak keresztelték. Vonzódását a katolikus egyházhoz, annak hagyományaihoz sohasem rejtette véka alá. Legjobb barátja is a korábbi hartai plébános volt, akivel testvéri kapcsolatot ápolt. Emiatt is volt, hogy hamar mellé állt egyházunk liturgikai megújulási törekvéseinek, sőt maga is próbálkozott a régi-új liturgia hartai bevezetésével. Erős hangjának köszönhetően sohasem volt szüksége hang-erősítő berendezésre.

A gyülekezettel és a presbitériummal együtt jó gazdája volt a gyülekezet javainak, erről tanuskodnak a parkosított környezetben álló épületek, a templom, a gyülekezeti ház és a parókia. Rendezett körülményeket hagyott maga után.

A beadandó feladatokat mindig elsőként teljesítette. Így halála előtt három héttel (!) még elkészítette a gyülekezeti munkatervet, átadta az egyházmegyei építési-felújítási keretből kapott támogatás elszámolását is. És beadta a nyugdíjazási kérelmét... Mondogatta, szeretne már unokázni, igazi nagyapa lenni.

Kiváló és széles körű kapcsolatokat ápolt Hartán az önkormányzattal és a különböző társadalmi szervezetekkel. Minden évben Isten áldását közvetítette nyár elején, a motoroszezson kezdetén a környékbeli motorosoknak, akik a temetésén hangozó motorzúgással búcsúztak tőle.

A Duna partján élt, szerette a folyót. Amikor kiment a partra, elnézte a széles, nagy vízfolyást, gondolataiban meg sem állt egészen a tengerig. A véges ember vágyódása, hogy egykor feloldódjon a végtelen Istenben, a Mindenségben...

A Bács-Kiskun Egyházmegye lelkészi karának a tagja volt. Novemberben előadást kellett volna tartania, már készült is rá. Gyors távozása megállított mindnyájunkat. Igen, mi, lelkészek sokszor állunk meg koporsó mellett, hozzászoktunk a gyászhoz (amelyet megszokni viszont soha nem lehet). Most viszont a Teremtő arra emlékeztetett bennünket: a lelkész földi élete is véget ér egyszer. És nem tudjuk, mikor kell az ítélő Úr elé állni, hogy szolgáljunkat mérlegre tegye...

■ LUPTÁK GYÖRGY

Templomok kazettás mennyezetei ihlette kifestőkönyv

Gyermekekkel próbálja megismertetni a templomok kazettás mennyezeteinek motívumkincsét az a kétkötetes kifestőkönyv, amelyet a Johannita Lovagrend adott ki, és november 13-án a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkárának, Soltész Miklósnak a jelenlétében mutattak be Nagyváradon, a Csillagocska református zeneóvodában.

A tízezer példányban kinyomtatott könyvben elsősorban református és unitárius templomok kazettái szerepelnek, de evangélikus és katolikus templomok motívumai is előfordulnak. A kötet páros oldalain egy-egy templomi kazetta reprodukciója, a páratlan oldalakon pedig a minta megrajzolt körvonala látható, amelyet a gyermekek kiszínezhetnek.

A kifestőkönyvet a kilencvenhárom éves Tomcsányiné Szemere Sarolta nyugalmazott könnyűipari üzemmérnök, aranykoszorús kézművesmester, a templomi kazettás mennyezetek szakértője

készítette, és Tomcsányi István, a szerző unokaöccse, a Johannita Lovagrend magyar kommandátora mutatta be. Az eseményen Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke is beszédet mondott.

A Kelet-Magyarországon, Erdélyben, illetve Partiumban, valamint Kárpátalján élő protestáns gyermekek ajándékba kaphatják meg a kiadványt, de a johanniták juttatnak belőle Bőjte Csaba árvái, az erdélyi szórványkollégiumok kisiskolásai, a moldvai csángó gyermekek részére is, a magyarországi érdeklődők pedig kedvezményes áron vásárolhatják meg Budapesten, a Kálvin Kiadónál és az Üllői út 24. alatti evangélikus könyvesboltban.

A Kárpát-medencében több százra tehető azon templomok száma, amelyek az 1500-as évek elejétől kaptak festett kazettás mennyezetet. A mesterek íratlan szabálya szerint két egyforma kazetta egy templomban sem volt elfogadható.

■ Forrás: MTI

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek

(f.timea.71@gmail.com),

TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem

(tamytam@t-online.hu),

DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate

(ezsu@lutheran.hu),

MÁNYOKI JÁNOS – Thesaurus

(janos.manyoki@lutheran.hu),

STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA – Tallózó

(evtallozo@gmail.com)

- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu),

1085 Budapest, Üllői út 24.

Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518

- Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója (balint.antal@lutheran.hu)

- Nyomdai előállítás: *MondAe Kft.*

(2600 Vác, Nádas utca 2.) • www.mondat.hu

Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ

- Árusítja a kiadó.

- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési

ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt.

Hírlapüzletgép telefonszámán:

06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.

- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy

postautalványon. Az előfizetési díj belföldön

(illetve Románia és Szlovákia területén)

negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy

évre 15 600 Ft, más európai országba egy

évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi

országba egy évre 61 400 Ft (195 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező

lemondásokat tudjuk az azt követő hónap

elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még

egy hónapig jár az újság.

- Beküldött kéziratokat nem őrünk meg

és nem küldünk vissza.

- Címlapfotó: KARDOS IMRE

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Atyánk, magasztalunk téged egy szívvel és egy szájjal, mert elküldted egyszülött Fiadat, a világ Megváltóját, akinek nevében és ígéretében bízva fordulhatunk hozzád könyörgésünkkel.

Urunk, advent második vasárnapján kérünk, légy közöttünk igéddel és Szentlelkeddel, hogy gazdagon termő fügefákként várjuk a hatalommal és szeretettel érkező Üdvözítőnk második eljövételét. Jézus Krisztusért kérünk, Urunk, hallgass meg minket!

Urunk, imádkozunk azokért a testvéreinkért, akik az adventben csak a külsőségeket, a vásárlást, a díszítést érzik fontosnak, és nem tudják, hogy a világ Megváltójának érkezését várjuk. Adj nekik igaz ünnepet és tartalmas várakozást, állj melléjük igéddel, szeretetteddel. Oszlasd el azok tévedését, akik azt hiszik, hogy pénzen megvehetik az ünnepet, az ünnep békéjét és a szeretetet. Jézus Krisztusért kérünk, Urunk, hallgass meg minket!

Urunk, oltalmazd és szeretetedbe ajánljuk városunkat, falunkat, országunkat, gyülekezetünket, egyházunkat és a keresztény egyházat. Ahogy egyszülött Fiad az egész világért jött a földre, és az egész világért áldozta fel magát a kereszten, úgy dicsőséges feltámadása is legyen az egész világ vigasztalása, békessége, egysége. Add, hogy minden nemzet ismerje fel: egyszülött Fiadban a világ Megváltója jött közénk a betlehemi éjszakán. Jézus Krisztusért kérünk, Urunk, hallgass meg minket!

Urunk, védelmedbe és szeretetedbe ajánljuk családunkat és minden családot, közösségünket és minden közösséget. Tedd szorossá és erőssé a kapcsolatainkat, ha ez a te akarod. Ereszd közel egymáshoz a nemzedékeket. Tekints óvó és védő szemekkel gyermekeinkre, fiataljainkra. Jézus Krisztus szent nevéért kérünk, Urunk, hallgass meg minket! Ámen.

Advent 2. vasárnapja - Ézs 2,12.17-20

Megváltozott reláció

Apokalipszis most. A dinoszauruszok százhatvanötmillió éven át uralták a Földet. Elképesztő változatossággal voltak jelen a mezozoikum időszakájában. Az őslénykutatók több mint ezer fajt képesek megkülönböztetni a maradványok alapján, amelyek ma az összes kontinensen fellelhetők. Ezek az ősszállatok a csirke nagyságútól a harmincméteres óriásokig minden méretben meghatározták az adott ökoszisztémát, maximálisan kitöltötték a számukra rendelt teret. Valóban az egykorvolt világ korlátlan hatalmú zsarnokai, őserőtől duzzadó hatalmasságai voltak, az újabb kutatások szerint pedig intelligensebbek is lehettek, mint korábban gondoltuk.

A kipusztulásukkal kapcsolatban többféle elmélet is létezik, de minden megismert adat arra mutat, hogy drámai gyorsasággal mehetett végbe az „apokalipszisük”. A Föld egykor korlátlan urainak emlékét ma már valóban csak a rejtett sziklabarlangok és a föld repedései őrzik.

Kevélyek és elbizakodottak. Az emberiség történelme is számos példát kínál arra, hogy a magukat nagyra tartók, kevélyek és elbizakodottak, a teret, az időt, a szellemi, lelki síkokat is maguk alá gyúrni kívánó hatalmak hogyan bontakoztak ki, és miképpen buktak el.

A próféta korában az egész térségben fenyegetést jelentő, örökkévalónak tűnő Asszír Birodalomtól kezdve – amelynek a helyben fellelhető utolsó emlékeit néhány évvel ezelőtt az Iszlám Állam pusztította el, beteljesítve ezzel a bibliai jóvendölést – Babilonon, a perzsákon, Egyiptomon, Nagy Sándoron, Rómán keresztül egészen a 20. század önkényuralmi törekvéseiig. A posztmodern világban a fogyasztás kultúrájában tovább élő, a célok, értékek, magatartásformák megváltoztatásával az egót tápláló, valójában az ember fölé magasodó embertelen erő azonban ma is ugyanúgy tetten érhető, kitapintható.

Ítéletben is a lehetőség. Ézsaiás szava, ítélete és egyben vigasztalása az Úr napját hirdeti meg. Bizonyos értelemben ez a nap a világvége, amely eltöröl, felülír minden Isten- és életellenes törekvést. Rettenítő, meghatározó erővel érkezik. Hasonlóan, mint egy aszteroida, amely kisöpör minden korábbi, érinthetetlennek és véglegesnek tűnő berendezkedést. Hirtelen változnak meg a relációk, cserélődnek fel a pozíciók.

Isten érkezése mindig paradigmaváltással jár együtt. Így lesz az elbizakodottságból megszégyenülés, a nagyságból jelentéktelenség, a birtoklásból a kezeink közül kicsúszó semmiség. Elporlad minden, ami addig értéknek, mértéknek, megtartóerőnek tűnt. Lelepleződik vakságunk, és az addig lényegesnek, megkülönböztetetten becsesnek tartott ügyeink a sötétséghez tartozó lények martalékaivá válnak.

Mindenki, aki megtapasztalta már életében Isten érkezését, jelenlétét, hatalmának erejét, az tudja, mennyire pontos a próféta leírás. De éppen ez a gyökeres változás, pusztító erővel megjelenő tisztulás az, ami egyben bátorítást, vigasztalást, tiszta lapot is kínál. Az eszkatologikus ítélet látomása egyben a megváltás és a kegyelem ígését is hordozza. Bár igaz, hogy minden, ami a mulandóhoz tartozik, végérvényesen belepréselődik az anyagba, Isten mégis az ő örökkévalóságának világát kínálja a benne bízók számára. A felszabadulást azok alól az erők alól, amelyekhez jöllehet még ragaszkodtunk is, valójában gúzsba kötötték, leuralták az életünket, kizsigerelték erőforrásainkat.

RAPHAEL COMIE - AZ ÚTOLSÓ ÍTÉLET (1588 KÖRÜL)

Pusztulás helyett élet. Advent második vasárnapján Krisztus érkezésére tekintve reménységünk lehet afelől, hogy nekünk olyan Urunk van, aki a bűn, a halál, a gonosz hatalmát ugyan radikális módon kisöpri az életünkből, mégis embermentő szeretetével, irgalmával érkezik. Igéjével figyelmeztet és bátorít, terel és vezet, de Jézus emberségében és értünk vállalt keresztjében már el van rejtve az a megváltozott reláció, amely nem kipusztuláshoz, hanem örök élethez vezet.

■ SMIDÉLIUSZ GÁBOR

Imádkozzunk! Urunk, add, hogy megnyíljon a szemünk jelenlédre. Köszönjük az adventi időt, amely kiemelhet bennünket megszokott, monoton tevékenységeink közül. Formáld át gondolkodásunkat, hogy ne kellemtelen meglepetésként éljük meg érkezésed, hanem az életünket betöltő felemelő élményként. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (december 8.) *Olyan leszel, mint a jól öntözött kert, mint a forrás, amelyből nem fogy ki a víz.* Ézs 58,11b (Jn 7,38; Lk 21,25–33; Jak 5,7–8[9–11]; Zsolt 80) Erdőt járva gyakran találkozunk kiszáradt patakok és források nyomaival. Csak egy száraz meder emlékeztet arra, hogy valaha itt patak folydogált. Ézsaiás próféta jól öntözött kertről és el nem apadó forrásról beszél, amikor népét az igaz istentisztelet megélésére tanítja. A prófécia nem önmagában áll: „Az Úr vezet majd szüntelen...” Ebben van a realitása, enélkül illúzió csupán. S ebből születik meg ma is a csoda: „...kopár földön is jól tart téged [...]. Olyan leszel, mint a jól öntözött kert...”

Hétfő (december 9.) *Ne legyetek személyválogatók az ítékezésben, a kicsit éppúgy hallgassátok meg, mint a nagyot! Embertől ne tartsatok, mert az ítélet Istené.* 5Móz 1,17 (Mt 7,1–2a; Ézs 25,1–8; Ézs 44,21–28) Mózes arról tanúskodik, hogy egy közösség akkor tud jól működni, ha vezetői nem részrehajlók. Ma nagyon sok közösség távol van ettől, s leginkább a kapcsolati tőke az, ami irányítja benne a dolgokat. Ha megfelelő helyen a számomra megfelelő ember áll, akkor mindenben a legjobbat remélhetem. Isten ígéje nem azt mondja, hogy mindenkinek egyforma bánásmód jár egy közösségben, hanem hangsúlyozza, hogy a kicsit is meg kell hallgatni. Figyelni kell arra, aki nem tudja magát megvédeni, aki nem tudja az érdekeit képviselni, akinek nincs kapcsolati tőkéje. Ez nem csak vezetői felelősség – mindannyiunké.

Kedd (december 10.) *Azután [Jézus] bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógáikban, hirdette a mennyek országának evangéliumát, és gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget a nép körében.* Mt 4,23 (2Móz 34,10c; Ézs 26,7–12[13–15]; Ézs 45,1–8) Sokszor van az embernek olyan érzése, hogy ha nem elég gyors, nem elég ügyes, nem naprakész, akkor lemarad a fontos történésekről, találkozásokról, lehetőségekről. Pusztán azért, mert nem jókor van jó helyen. Nagyon fontos üzenet van ebben a tagmondatban: „Jézus bejárta egész Galileát...” Nem arra várt, hogy odaérjenek hozzá, hanem ő indult és ért oda, ahol szükség volt rá. Ma is az a reménységünk, hogy Jézus úton van, odaér a mi életünkhöz is gyógyító és irgalmas szeretetével. Időben.

Szerda (december 11.) *De Nőé kegyelmet talált az Úr előtt.* 1Móz 6,8 (Kol 2,6–7; Jel 2,1–7; Ézs 45,9–17) Korunk egyik fontos szava a teljesítmény. Abban a hitben éljük életünket, hogy ha jól teljesítünk, akkor biztosak lehetünk az eredményben. Ha pedig nem teljesítünk, akkor nem jutunk előre. A Bibliában találkozunk olyan

emberekkel, akik nem voltak a teljesítménykényszer rabjai. Nőéről is csak annyit tudunk, hogy igaz ember volt a maga nemzedékében. Amikor az erőszakosság és a gonoszság miatt Isten el akarja pusztítani a földet, kegyelmet talált az Úr előtt. Amikor a teljesítménykényszer magával ragad, amikor görcsölünk azon, hogy jól végezzük-e feladatainkat, akkor sem szabad elfelejtenünk, hogy ez nem elég mindenre. Az élethez kell a kegyelem.

Csütörtök (december 12.) *Amikor imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok, akik azt gondolják, hogy bőbeszédűségükért hallgattatnak meg.* Mt 6,7 (Préd 4,17; 2Kor 5,1–10; Ézs 45,18–25) Jézus semmi kétséget nem hagy afelől, hogy a mi Atyánk imádságot meghallgató Isten. Nem kell öt lenyűgözni szép beszéddel, sem hitünket bizonygatni hosszú, szövirágos mondatokkal. Minket talán nem is ez kísért, hanem sokkal inkább az ellenkezője, a szavak hiánya, annak a keserősége, hogy nem tudok imádkozni, nem tudok beszélni. Amikor ettől szenvedünk, amikor ez fáj, amikor szeretnénk beszélgetni vele, de valami belül akadályoz, akkor merjünk kapaszkodni Jézus szavába, hogy a mi mennyei Atyánk tudja, mire van szükségünk.

Péntek (december 13.) *Nekünk pedig a mennyben van polgárjogunk, ahonnan az Úr Jézus Krisztust is várjuk üdvözítőül.* Fil 3,20 (Zsolt 94,14; Zak 2,14–17; Ézs 46,1–13) Pál apostol római állampolgár volt. Tudta, hogy ez milyen kiváltsággal jár, és élt is ezzel a jogával. Ha a római polgárjogra tudott hivatkozni, amikor bajba került, hogyne hivatkozna a mennyei polgárjogra, amikor fogság és szenvedés közepette hirdeti a visszatérő Krisztus Jézust. Mi más lehetne a mi reménységünk két advent között élve, mint hogy tudjuk: mi mennyei polgárok vagyunk? Nemcsak azok a keretek határoznak meg, amelyek között éljük földi életünket, hanem az is, ami ezeken túl van. Mi Krisztusért odatartozunk. Ez reménységet ad, de egyben kötelez, hogy eszerint éljünk.

Szombat (december 14.) *Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.* Róm 6,23 (Zsolt 30,4; 1Thessz 4,13–18; Ézs 48,12–22) Minden korban voltak olyanok, akik nagyon sötétben látták a jövőt. Ma sincs ez másként, kong a vészharang: nincs jövő. Pál apostol nem így tanít. Az a korszak sem volt biztatóbb, mint a miénk, de az apostol hiszi és tudja azt a biztos pontot, amely enged reménységgel élni. Jézus Krisztusban van örök élet. Ez a hosszú távú cél, ez a jövőkép ad erőt és reménységet ma is ebben a világban a Krisztust követő embernek.

■ BARANYAYNÉ ROHN ERZSÉBET

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

KÖNYVESBOLTI

KÁVÉZÁS

Kávékóstoló

**Matusik Edinával
és Szabó Tímeával,
a Coffe kávé készítőivel
december 5-én 17 órától
az evangélikus könyvesboltban
(Budapest VIII. kerület, Üllői út 24.).**

**COFFER
KÁVÉ**

A Luther Kiadó adventi ajánlata

Owe Wikström: A káprázató sötétség – Szempontok a lelkiezéshez	3600 Ft	2000 Ft
Túrmezei Erzsébet: A kegyelem ege alatt – Száz év – száz vers	1050 Ft	700 Ft
A protestáns etika kézikönyve (szerk. Fazakas Sándor)	3200 Ft	2500 Ft
A szabadság hét színe (szerk. Szabóné Mátrai Marianna – Szabó Lajos)	900 Ft	500 Ft
Az anglikán kereszténység évszázadai (szerk. Fabiny Tibor – Faludy Alexander)	1790 Ft	1100 Ft
Eric Heuvel – Ruud van der Rol – Lies Schippers: Az igazság nyomában	890 Ft	300 Ft
Cserhádi Sándor: Az Újszövetség teológiája	3600 Ft	2000 Ft
Eric Heuvel: Családi titok	890 Ft	300 Ft
Szabó Lajos: Élet a gyülekezetben	1980 Ft	1100 Ft
Frieder Harz: Életünk történetei – Útmutató bibliai történetek elbeszéléséhez	990 Ft	600 Ft
Félelem nélküli élet – Balikó 100 (szerk. Ócsai Zoltán – Kovács Barbara)	1890 Ft	900 Ft
Homiletika ökumenikus palettán – Együttgondolkodó előadások az igehirdetésről (szerk. Szabó Lajos)	1960 Ft	1200 Ft
Jer, örvendjünk, keresztyének – Luther írásaiból mindennapi áhítatra (szerk. D. Karl Witte)	1700 Ft	1100 Ft
Joachim Gauck: Nyári fagyok – őszi kikelet – Visszaemlékezések	4800 Ft	2500 Ft
Luther Márton élete (pendrive) – digitális oktatási segédanyag	5000 Ft	3000 Ft
Szavak és hallgatások az imádságban (szerk. Szabó Lajos)	4900 Ft	2400 Ft
Sztehlo-gyerekek voltunk (szerk. András Andor – Laborczi Dóra)	4990 Ft	3000 Ft

Könyvesboltunkban és webáruházunkban
további kedvezményekkel várjuk olvasóinkat.

Október és november havi akciós könyvlistánk kedvezményes árai
változatlanul érvényesek egész decemberben!

